

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Longfellow, H. W.; i fri Efterligning ved Thor Lange.
Titel Title:	<u>Den gyldne Legende</u>
Udgavebetegnelse Edition Statement:	2. Oplag.
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendal, 1882
Fysiske størrelse Physical extent:	184 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

54. - 320

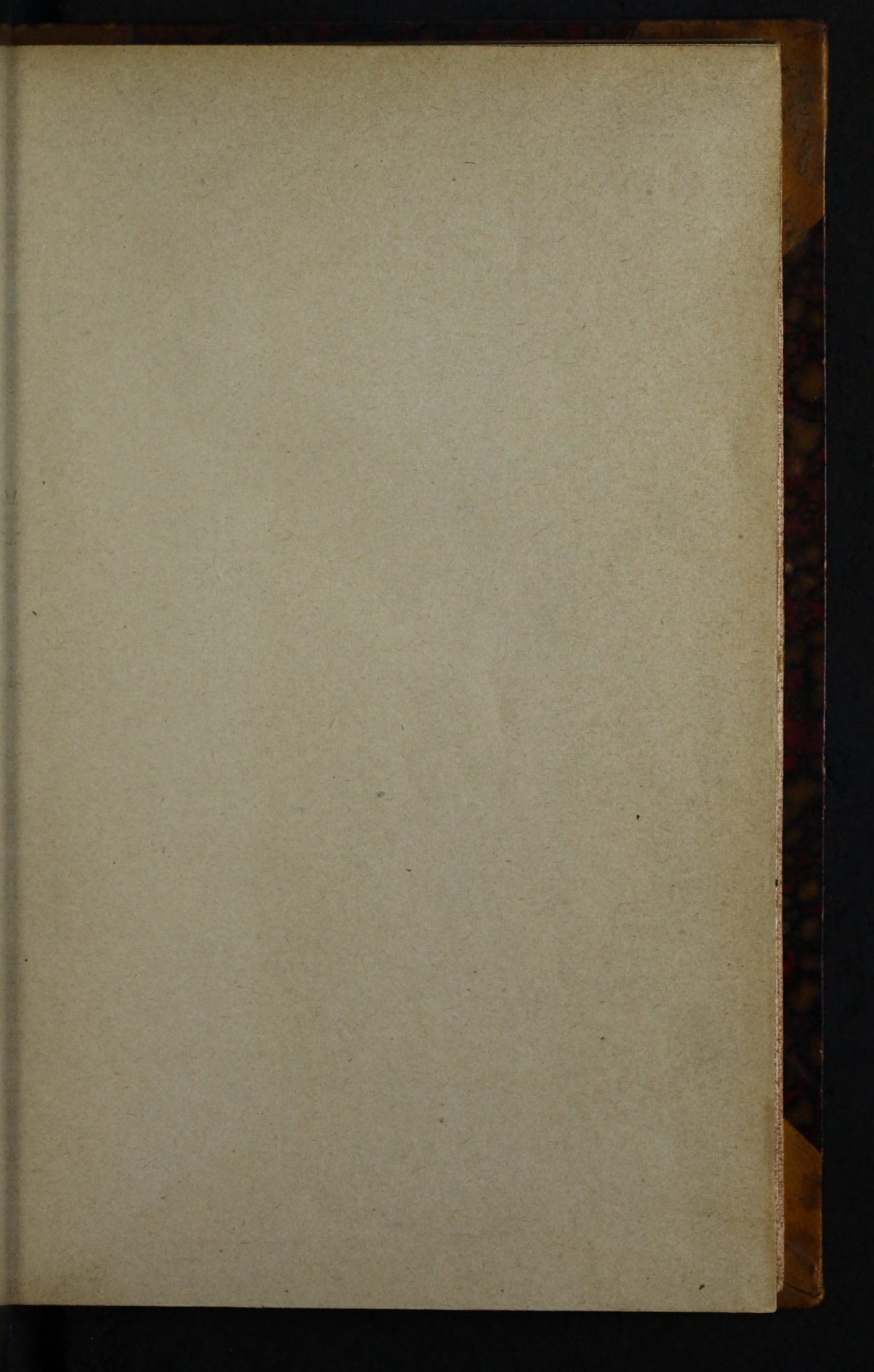
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 54 8°

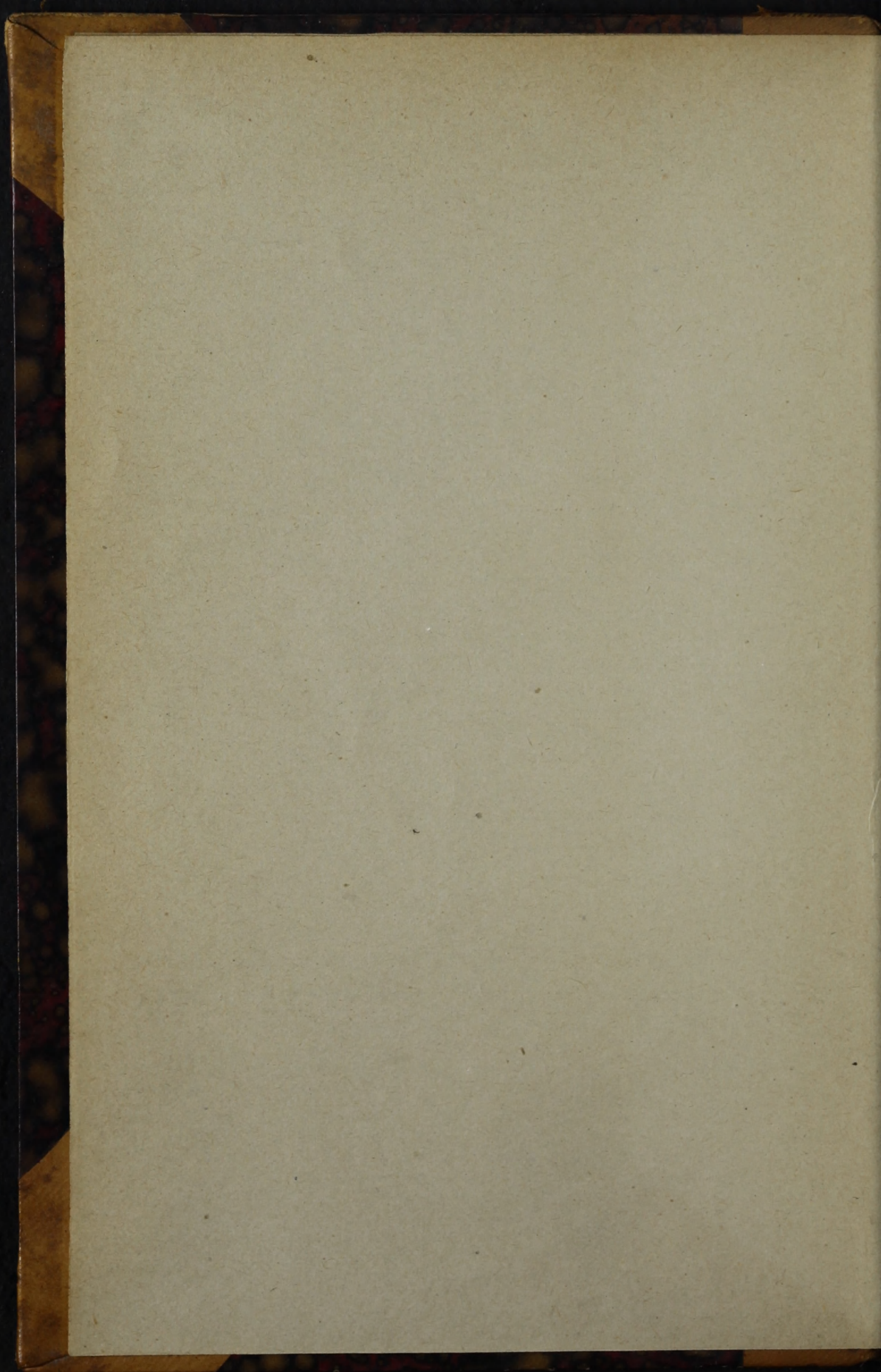

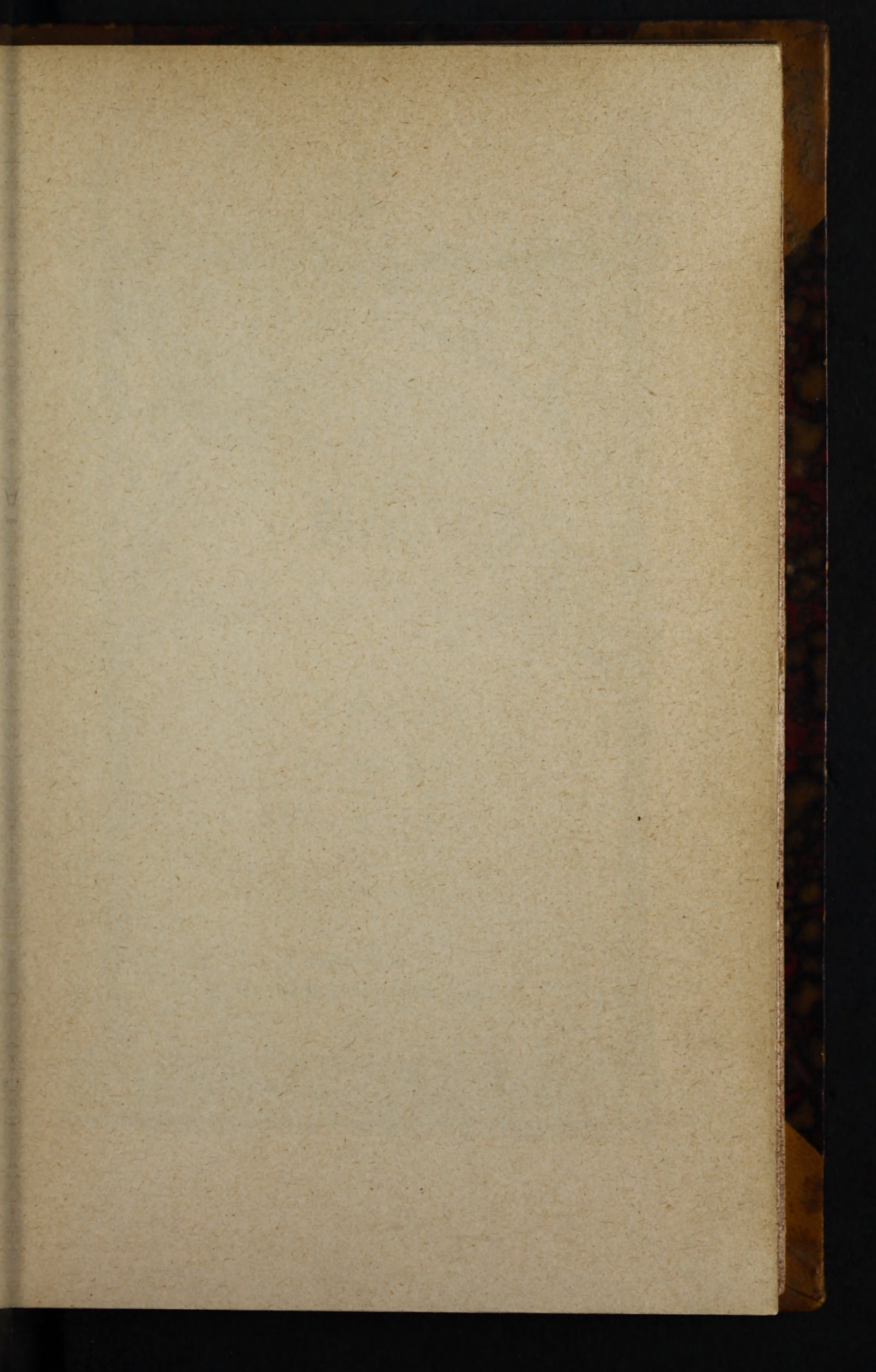
1 1 54 0 8 04778 3

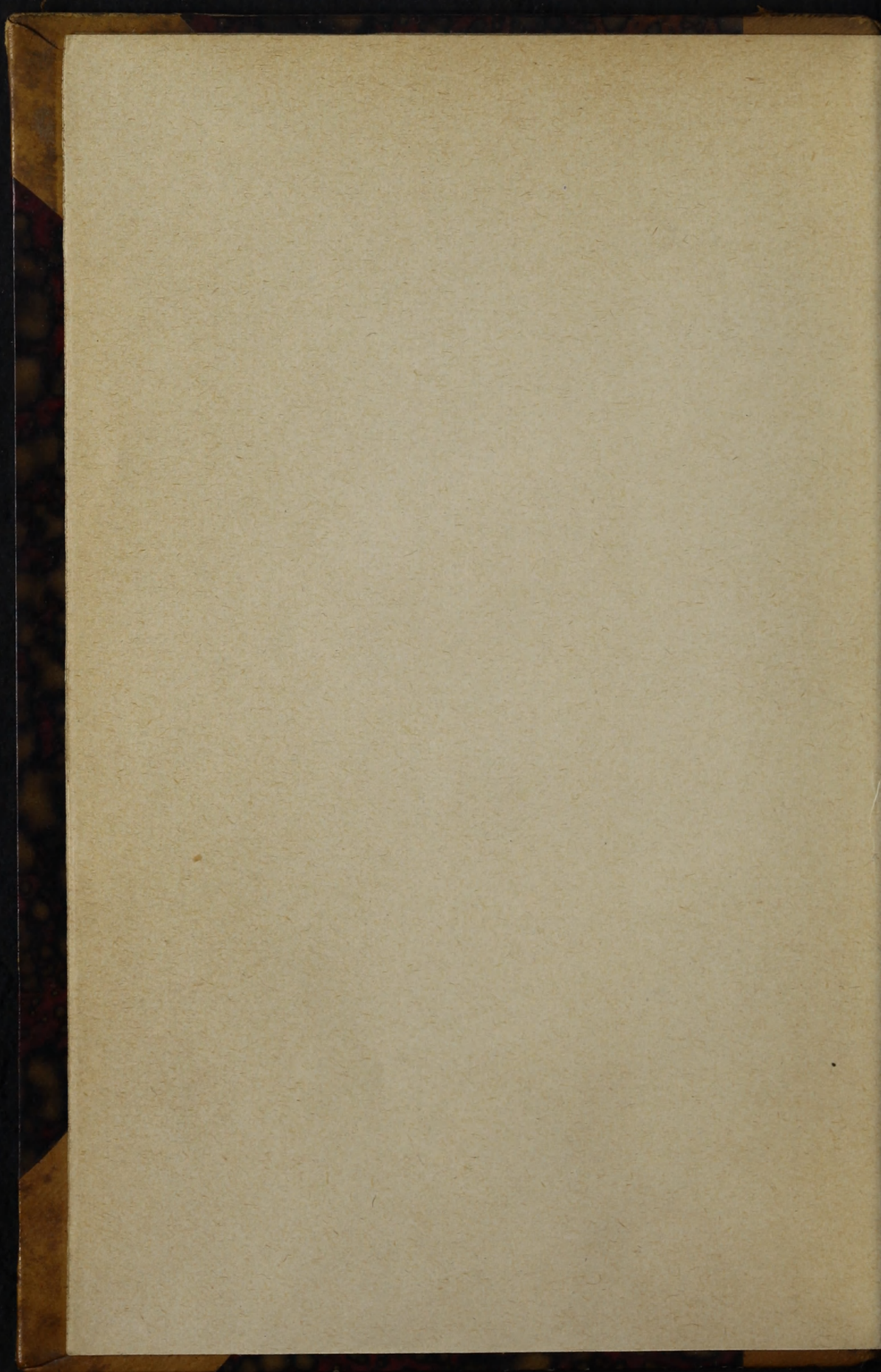
+ REX

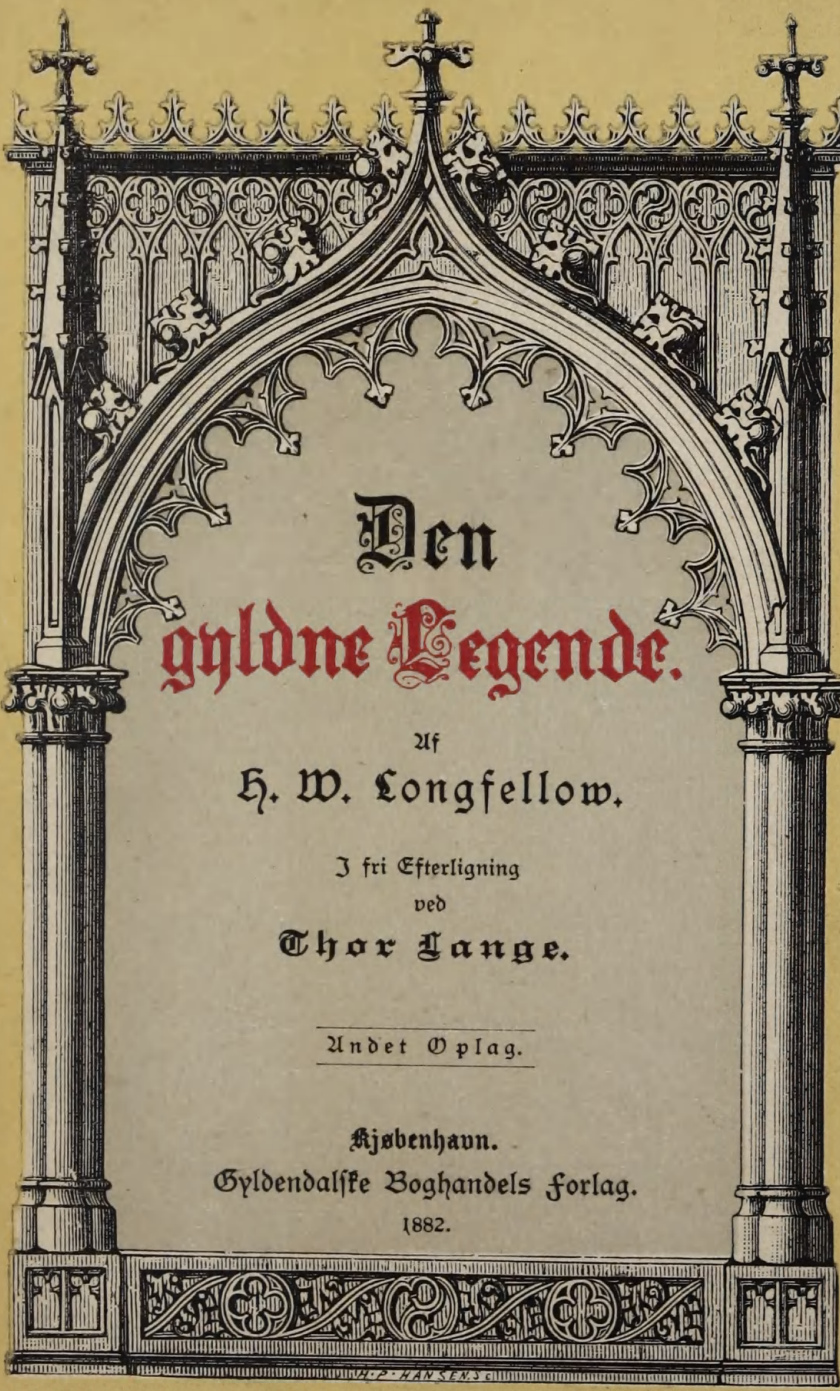

Den
gyldne Legende.

af
H. W. Longfellow.

I fri Efterligning
ved
Thor Lange.

Andet Oplag.

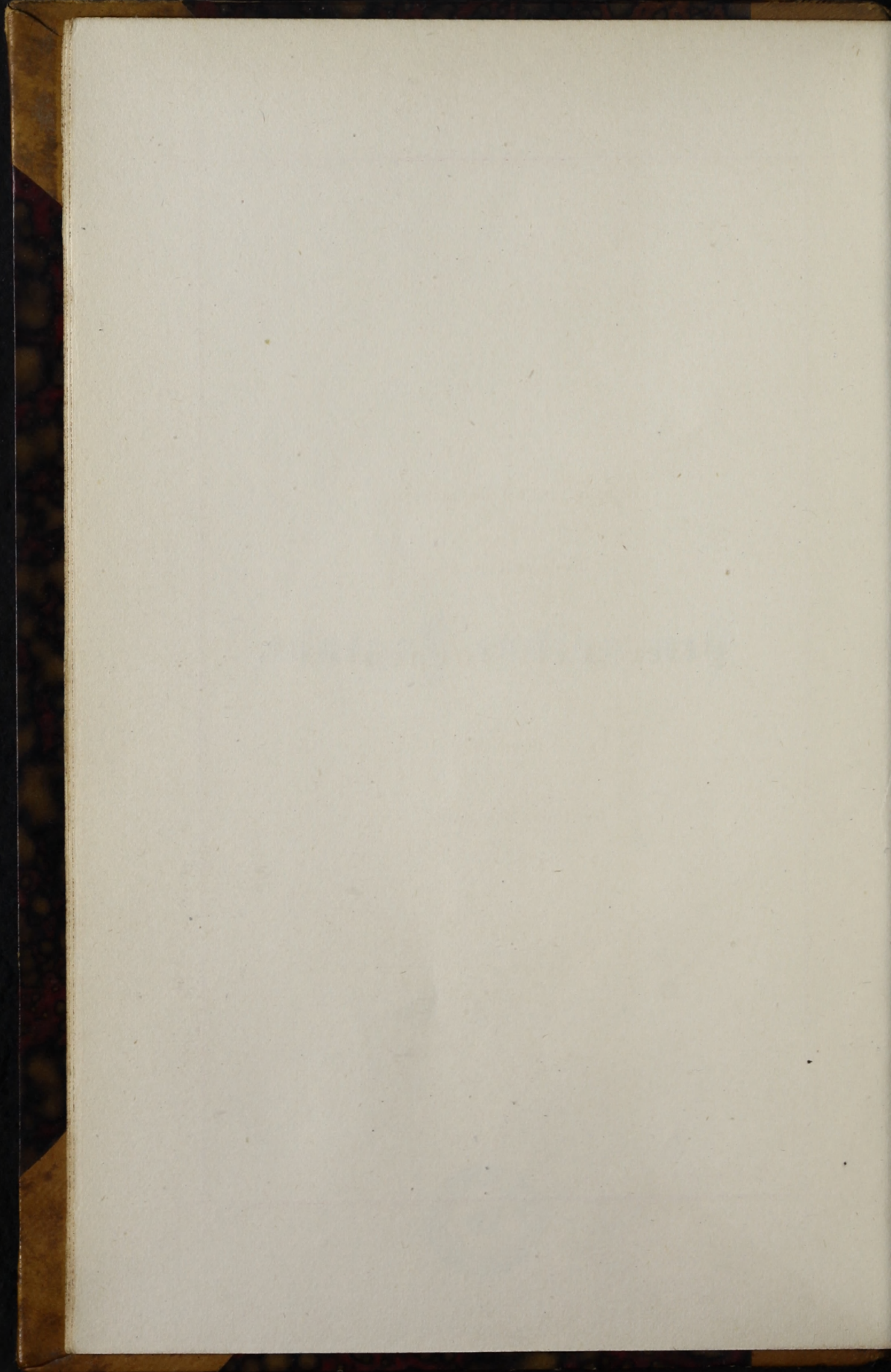
Kjøbenhavn.
Gyldendalske Boghandels forlag.

1882.

Trykt hos Nielsen & Lydiche.

Den guldne Legende.

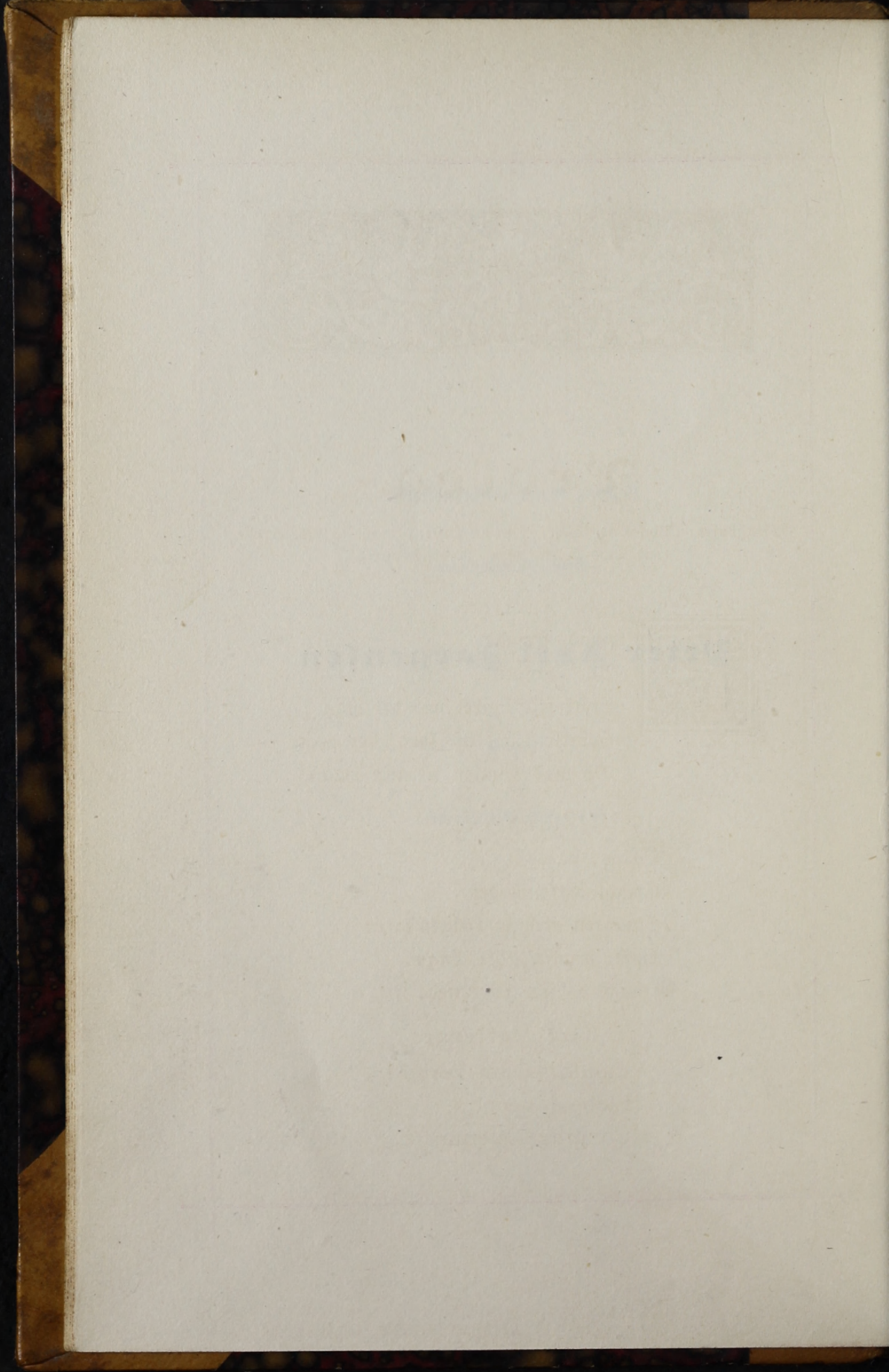
Kejserlig russiſt Collegieassessor,

Gymnasialprofessor

Peter Axel Jørgensen

tilegnes

den danske Gjengivelse.

Prolog.

(Straßburg. Midnat og Uvejr. Oppe i Luften storme de onde Aander ind mod Korset over Domkirkespiret).

Lucifer.

Fremad, fremad
Alle Aander!
Styrt fra Spiret ned det høje,
Spinkle Kors af Jern, der peger
Op mod Himlen til min Haan!

Aanderne.

De os, ve os!
Trindt omkring det
Staar en væbnet Helgenffare;
Høje, brynjeklædte Engle
Hugge os for fode ned!

Kirkeflokkerne.

Laudo Deum verum!
Plebem voco,
Congrego clerum!

Lucifer.

Slip da Korset!
Storm til Sluggen,
Grib de store klare Klokker,
Slaa dem ned med Brag og Bulder
I den haarde flisebro!

Aanderne.

Al umuligt,
Hvad Du fordrer!
Hver en Klokke her er salvet
Og med Dievand bestænket;
Vi kan ikke rokke dem!

Kirkeflokkerne.

Defunctos ploro,
Pestem fugo,
Festa decoro!

Lucifer.

Ryft da Muren!
Hver en Rude,
Malet ud med Guld og Purpur,
Hvirvles bort, som Vinden hvirvler
Spraglet Løv i Høst afsted!

Aanderne.

Ve os, ve os!
Ud fra Vindvet,
flammer Erkeenglen Michael
Med det samme Sværd, som drev os
Afgrundsdybt fra Himlen ned!

Kirkeflokkerne.

Funera plango,
Fulgura frango,
Sabbata pango!

Lucifer.

Slyng da Lyn mod
Egeporten!
Spræng den jernbeslagne fløjdør!
Og Guds Hus og spred de Dødes
Aske trindt omkring deri!

Uandterne.

Af vi kan ej!
Hans Apostle
Og de mægtige Martyrer
Staa i lange Skrud og skræmme
Os fra Kirken med sit Blik!

Kirkeflokkerne.

Excito lentos,
Dissipo ventos,
Paco cruentos!

Lucifer.

Udle Uander!
flygt, I fejge!
Levn til Tidens Tand at knuse,
Hvad I selv saa liden mægted;
Hastig bort, før Dagen gryer!

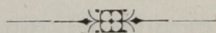
Ua n d e r n e .

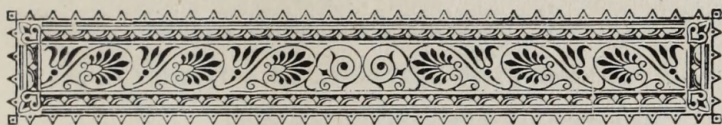
Hastig bort i
Nattervinden
Over Eng og Mark og Skove!
Hver en Blomst af Fred og Lykke
falme for vort Uandedræt!

Inde fra Kirken brusende Orgelspil og Toner af Morgenmesfen :)

O salutaris,
O salutaris Hostia!

(De fly.)

I.

1.

Et Kammer paa Slottet Vogelsberg ved Rhinen.

(Fyrst Henrik sidder alene, febersyg og søvnløs. Det er Midnat.)

Fyrst Henrik.

eg faar ikke Ro, hvor jeg vender mig hen;
Det, som gik bort, kommer frem igjen,
Og blege, skinnende Skikkelser staa
Om Lejet, som jeg skulde hvile paa.

Et Vandepust fra det Soundnes Kyst
Svæver ind og lægger sig op til mit Bryst;
Over Vande, hvor duftende Lotus gro tæt,
Fløj Luftningen hen; bedøvet og træt
Den kommer nu hid som den svage Vind,
Der stryger i Galleriet ind
Og løfter med Møje Forhængets Bræm
Men ikke kan række længere frem.

Alf, Alt, jeg elsked, flød bort i Hast
Som Bækkens Vande, da Isen brast;
Nu ligger Strømrenden haard og tør,

Det støver, hvor Bølgerne blinked før.
Kom til mig, I Kjære, fra Skumringens Egne
Med fortids Lys i det milde Blif
Med Dagens Glands, der mig tyktes blegne
for hver en Gang, naar I fra mig gif.

Der er de! Der kommer den lustige Skare
Af faure Billeder fler og fler.

I dejlige Skikkelser, fine, klare,

Jeg favned, men ikke kan favne mer!

Helt I forvandle mit ensomme Kammer,

Det bliver det yndigste Urtebed;

fra hver en Krog det med Roser flammer,

Og Lillier sig vinde fra Loftet ned!

Jeg trænger ikke til Søvn og Dvale,

Vort fordums Samliv jeg vilde forny;

Men naar jeg beder Jer om at tale,

Da blegner I alle og fra mig fly. —

Af, vor Erindring kan gjenoptage

Alt det, der hører det Hdre til;

Den bygger op, som vi helst det vil,

Hvert fepallads fra de svundne Dage.

Kun os selv kan ikke derind den drage!

— Vort Hjertes selsomme Strengespil

faar aldrig sin første Stemning tilbage.

fred! Milde fred! Giv mig Ro og frød!

Den Tro, at et Liv varer evigt ved,

Kan bringe mig næsten fortvivlelsen nær;

Den Byrde bliver mig altfor svær.

Nej, allerbedst, om jeg turde tro
Paa Fred og aldrig forstyrret Ro
I en Søn, der uafbrudt varer ved
Igjennem en grændseløs Evighed.

(Gjennem Forhængen falder en blændende Lysstraale ind, og ud fra den træder, forklædt som Læge)

Lucifer.

Hil Jer, fyrst Henrik!

fyrst Henrik

(farer sammen).

Hvem var det, der talte?

Hvem der, hvem der?

Lucifer.

Tilgiv mig, Eders Højhed!

Jeg er kun En, der ønsked foretræde.

fyrst Henrik.

Men hvordan kom Du ind?

Lucifer.

Ø, ganske simpelt,

Chi Døren til jert Kammer stod paa Klem;

Jeg troede, at I kaldte, da jeg banked.

fyrst Henrik.

Jeg hørte Ingenting.

Lucifer.

I hørte Tordnen!

Den ruller, som den vilde vække Døde;

Og troligt nok, I ikke mig fornåm;

Chi naar Vorherre selv deroppe vandrer,
Hvo skulde mærke da mit svage Fjed?

Fyrst Henrik.

Au, sig da, hvad Du vil; hvad er dit Ønske?

Lucifer.

Slet Intet eller Alt, aldeles som
Jer Højhed vil befale det. I ser
I mig en vandrende en ringe Læge,
Dog en af dem, hvis Kunst det blev at bøde
Paa hver en Brøst, som er ulægelig,
Hvad eller kaldes saa.

Fyrst Henrik.

Sig, kan Du vække

De Døde op igjen?

Lucifer.

Na ja, omtrent.

Og det, som vist er mange Gange bedre:
Befri de Levende fra hver en Plage
for Alt, som unaturligt er og vrangt.
Jeg viser dem med følgerigtig Klarhed,
At Døden en dygtig Dumhed blot,
Der ingenlunde hører med til Livet. —
At her I ser mig, skyldes kun et Træf;
Den Storm, som pidsker nu mod Eders Vindver,
Jog mig i Skjul i Landsbyen hernede;
Der hørte jeg med hemmelig Tilfredshed
Om Eders Brist til Legem og til Sjæl,

Der ingenlunde tyktes mig saa farlig.
Da skyndte jeg mig hid, saa sent det var,
for strax at bringe Hjælp.

Fyrst Henrik

(ironisk).

Ih, ser man det!
Og hvor skal jeg vel værdigt kunne takke
for sliq en Ære fra saa lærd en Mand?

Lucifer.

O, min er Æren, eller vil det blive,
Naar J er karsk.

Fyrst Henrik.

Men heller ikke før!

Lucifer.

Hvad er jer Sygdom?

Fyrst Henrik.

Den har intet Navn:

En svag og ulmende, men stadig Flamme
Som i en Digel brænder i mit Blod
Og sender onde Dunster til mit Hoved.
J Brystet paa mig staar en mudret Sump
Med stillestaaende, spedalske Vand.
Alverden regner mig alt blandt de Døde;
Om føje Tid jeg hører helt dem til.

Lucifer.

Og har Gordonijs, den store Vismand,

Hvis Skrift jeg finder aabent paa jert Bord,
Slet intet Middel mod en saadan Svagthed?

Fyrst Henrik.

Slet intet!

Lucifer.

Tu, — de Døde ere døde,
Og deres Visdom taus, naar man dem spørger
Om Raad imod en Sot, som i et virksomt
Aulevende Organ sig vikler ud.
Spørg Døde kun om det, som før har været,
Men spørg den Levende om det, som er.
Har I gjort saa? Har I om Raad Jer henvendt
Til Læger?

Fyrst Henrik.

O, til hele Doctorsskoler
Med deres alenlange lærde Regler,
Men denne Sag gaar deres Kløgt for højt.
Selv de studerte Herrer i Salerno
Skrev mig tilbage, at de ikke vidste,
Et Raad mod en Uffældighed som min,
Kun eet undtaget, som er plat umuligt,
Og som jeg ej engang vil tænke paa.

Lucifer.

Det er jo gaadefuldt.

Fyrst Henrik.

O, det er skjændigt!

Lucifer.

Hvori bestaar da Midlet?

Fyrst Henrik.

Læs det selv!

I denne Rulle staar Mysteriet skrevet.

Lucifer

(læser).

„Den Sot, I lider af, er ond at raade;

„Eet Middel er der, kun et eneste,

„Og det er Hjertebloodet af en Jomfru,

„Der af sin egen frie Villie dør

„For med sit Liv at kjøbe Liv for Eders!“ —

— Haha, javist, den Cur var løjerlig,

Og neppe tror jeg, at vi faa den prøvet,

Chi slikt et Middel finder I vist ikke,

for Verdens sidste Time slaar — og dog:

Hvem veed, hvem indestaar vel for, hvad Galskab

Der i en Pigejerne kan faa Plads?

Dog, saasom Sagen ikke vel kan vente,

Tillad mig da at anbefale Jer

En underfuld Mixtur, Universal,

Dens Kraft er selsom, og den virker sikkert.

Fyrst Henrik.

Skyl I med jert fordømte Tøj af Draaber

Tagrenderne i Taarnet, om I vil,

Men ikke mig. Jeg venter ikke Hjælp

fra nogen Anden end den Allerførste.

Hvad Skole hører I forresten til?

Lucifer.

Na, baade til den gamle og den nye;
Jeg slutter mest mig til Trismégistos,
Hvis høje Visdomsord i fjernest Urold
Jeg ligner ved den første Lærkes Sang
I Tidernes den graa, dugvaade Morgen.
Som fra sit Kildevæld i Nubiens Bjerge
Den gamle og dog evigt unge Nil
I mange tusind Aar har rullet frem
Mod Nord sin mytiske, sin dybe Strøm
Imellem Levendes og Dødes Byer,
Saa har den gamle Vismands rene Kunst,
Som udsprang under Lotusplantens Rod,
Hvor Iis og hvor Ildens Guder bygged,
Ustandseligt igjennem Seklers Løb
Og Kongers Fald og Stigen rundet fremad
Og ikke bøjet af for nogen Magt.
Araberen, den lærde Gerber, var
forfarn heri, og mens han destillerte
I fine Kolber Urte og Blomst, han fandt
Den skjulte Sandhed, som saa længe svæved
I Taagen om nær Glemslens dybe Svælg.
En evig Ungdomselixir han gav os;
Den kaldes paa Arabisk: Alcohol.
Som han er jeg en Dyrker nu af Kunsten.

Fyrst Henrik.

Hvad? I er Alchymist?

Lucifer.

Med Liv og Sjæl!

Fyrst Henrik.

Jeg læser gjerne Skrifter af den Art
Og er en Vnder af jer skjulte Lære,
fordi den skuer frit og uforsagt
Ind i Naturens store aabne Oje,
Og tror at se i Guddomslands derinde
fremblinkende et Billede af Gud,
Og dog til Trods for Alt, hvad jeg har grundet,
Blev dog den skønne, hemmelige Kunst
for mig en Gaade; den er flygtet for mig;
Hvad den kan bringe, har jeg aldrig set.

Lucifer

(viser ham en Flaske).

Saa se det her! I denne lille Flaske
Er gjemt den underfulde Quintessens,
Den fineste, den allerførste Blomst
Af al den Kundskab, Jorden har i Eje,
Tag flasken kun og hold den op for Lyset!

Fyrst Henrik.

Hvor purt og gjennemsigtigt som Krystal!
O, hvilket Liv! det spiller og det funkler;
Den mindste Krusning bryder sig og tindrer,
Som om det virkelig var Livets Vand.

Lucifer.

Det er det! Det gjør godt mod hver en Ve,
Hver Smerte stiller det, og Alderdommen
faar tændt ved det sit Ungdomsmod igjen.
Indaand dets Balsam!

fyrst Henrik.

Hvor berusende!

Vel tusind Slags forffjellig Vellugt mødes
Og blandes til en sjelden fryddret Duft,
Sig den, der løfter sig en Foraarsaften
Og glider ind, naar Vindvet lukkes op.

Lucifer.

Vil I ej prøve Drifken?

fyrst Henrik.

Kan et Drag

Mon være nok?

Lucifer.

Hvis ej, da drif kun mere!

fyrst Henrik.

Gyd da i dette Bæger af Kryстал
Saa meget, som jeg uden Skade taaler!

Lucifer

(Hjænter i).

O, vær I rolig kun, hvad Mængden angaar!
I kunde uden fare drikke alt.

fyrst Henrik.

Jeg er som En, der staar paa Bredden af
En skummel Flod og ser, hvor Vandet iler
Afsted dernede. Hele Egnen om ham
Staar som i Taage, svimler, flyder ud.
Og før han springer til, han tænker sig

Et Øjeblik den Hvirvel, der skal faa ham;
Saa springer han fortumlet ud deri.

Nu styrter jeg mig i den dybe flod,
Hvor Liv og Død i dunkel Blanding glider;
Hvem spørger, hvo der tager mig imod
Og drager mig til Bunden ved min fod!
Sangt heller dø, end lide, hvad jeg lider!

(Det han griber efter Bægret, kommer han til at drage
Vinduesforhænget lidt tilside. Svagt falder Morgenrøden ind over
hans Moders Billede, og som ud fra det træder)

Skytsengelen.

Vogt Dig! Vogt Dig, Menneffesøn!
Ej blot den fromme Troendes Bøn
finder et lyttende Øre;
Ogsaa hvert ondt, formasteligt Ord
Klinger fra Jord
Hen til en Magt, som gjerne vil høre
Elffede Du! Slip Bægret af Haand!
Vil Du bedrøve Guds hellige Aand?

Lucifer

(højt).

Drif, drif!
I et Øjeblik
føler Du al din Tyngde forsvunden.
Gjennem et klart, umaaleligt Vand
Synker den ned, den synker til Bunden
Dybt, o saa dybt, at Ingen har funden
Ned med sit Lod til det sølvhvide Sand.
(forsvinder.)

Fyrst Henrik

(drifker).

Det var mer end Ild, jeg sugede ind!

Igjennem det fineste Aarespind

Pulser det, jager det!

Hver dækket, ulmende Glød i mit Sind

Hastig fremdrager det;

Højt slaar i flammer den op imod Sky.

Vaft er paany

Alt, hvad der før tændte Blus paa min Kind,

Sangt stærkere kun!

Paa himmelblaa Grund

Ser jeg livsalige Skikkelser gyng.

O Glands og Musik! Diamantfugle syng

I Træer med røde Rubiner til Bær.

Mit Bryst aanded til. I et Nu blev det frit

for sit Jernbaand derved!

Hvor end jeg var klemt, og hvor end jeg har lidt,

Nu, nu faar jeg Fred!

(Han synker forover med Ansigtet ned i sin opslaaede Bog.)

Skytsengelen

(lægger Hænderne over sine Øjne).

Ulyffelige! Snart er Drømmen omme,

Og Smerten større, end Du før har vidst;

Og mere mægtig fristeren skal komme.

Nu hjælpe Dig den stærke Herre Christ!

(Forsvinder.)

Det Indre af Borggaarden.

Castellanen Hubert.

Hvor mørk ser den ud den gamle Borg,
Som om den bar paa en lønlig Sorg.
Langs op ad Taarnenes spidse Tæge,
Der sidder i Ro baade Allik og Krage,
Og Gaarden gror fuld af Urter smaa,
Thi faa ere de, som gjennem den gaa.
Paafuglene kun i spraglede Kapper
Spadsfere strunkt paa de brede Trapper
Og holde Turnering og Ridderspil,
Som om hele Slottet hørte dem til.
Men jeg, den gamle, graa Castellan
Staar ensomt paa den høje Allan
Og som en Aand over Egnen ser.

— Ak, Jugen vil komme til os mer!
Helt vel jeg mindes, hvor mangen Gang
Den store Sal blev af Gæster trang;
Hver Ridder gif hos en Dame fin
Med Blus paa Kind som den klare Vin.
Nu trives her hverken Fryd eller Haab,
Nu klinger her hverken Sang eller Raab,
Men Alt ligger tyft som i hemmelig Gru;
De eneste Stemmer, som lyde nu,
Er Kragernes Skrig, naar Vinden er kold,
Og den bundne Sanger, som vrinsker paa Vold.

(Udenfor Porten høres høj Hærblæst.)

Hvad nu? Hvilken lystig, lokkende Blæst!
Det lød, som naar fordum vi ret holdt fest;
Raff flyver Porten om paa sit Hængsel,
Som om den, der kom, var ventet med Længsel.
Selv Vindebroen gjør sig en Støj,
Som om gjerne den Gæsten imøde fløj.

Walter Minnesanger

(kommer ind).

Hør, sig mig, Ven, er fyrst Henrik rejst?
Hans Banner er ikke paa Taarnet hejst,
Og ingen Vagt staar paa Murens Tind;
En eneste Portner lukked mig ind. —
— Hvad? Det er jo Hubert!

Hubert.

Hr. Walter, Mester!

Walter v. d. Vogelweide.

Javist er det mig! Ak, Tiden gjæster
Os alle lidt ublidt; jeg kjendte Dig knapt.
Dit forrige glade Huld har Du tabt,
Og tyndt og graasprængt er nu dit Haar,
Lidt foroverbøjet endogsaa Du gaar.

Hubert.

Det maa vel saa være. Jeg gamle Synder
Ligesom Borgen at muldne begynder,
Og I var saa længe i Ledingsfærd.

Walter.

Hvor er fyrst Henrik?

Hubert.

Han er ikke her,
Han var saa syg; han er taget herfra.

Walter.

O De! Han bor i Capellet da!

Hubert.

Nej, Gudskelov! Det skal Ingen sige;
Men en pinlig Sot, uforklarlig tillige,
Var i hans Ensomhed falden ham paa.
Mange Timer kunde han staa
Oppe paa Muren i Slud og Vind
Og stirre frem med Haand under Kind
Uden Bevægelse, uden et Suk,
Lig Stenstøtten af St. Nepomuk.
Hver Nat han luffed i Taarnet sig ind
Og læste sig paa folianter blind.
Der fandt vi tilsidst ham en Morgenstund
Med luffede Øjne og sammenbidt Mund;
Bevidstløs laa han paa Gulvet strakt,
Det var kun med Møje, vi fik ham vaft.

Walter.

Hvad siger Du!

Hubert.

O, det var nok blevet godt,
Havde man ladet i Fred ham blot.
Men nu brød der ind en Flok slemme Gjæster;
En Skare sorte Bisper og Præster,
Og saa var alt Haab om Redning forbi!

Hvorledes?

Walter.

Hubert.

Ved Domkirkens Sacristi

fik de stillet ham op med sin Ryg mod en Pæl,
Saa læste de Messer over hans Sjæl,
Som om han var død og ej aandede mere.
først sang de „Domine, miserere“,
Saa kasted de over hans favre Haar
Tre Skuffer Muld fra en Kirkegaard;
Og da han ikke paa Knæ sig gav,
Slog Bispen ham med sin krumme Stav
Og sagde: „Nu er Du for os som død,
Stræb kun at angre, hvad Du forbrød!“ —
Derefter drev de den syge Mand
fra Kirken bort i Acht og i Ban;
De gav ham en Kjortel af Vadmel graa
Og lagde ham klingende Bjælder paa,
Saa det kunde lyde for En og Hver,
At Ingen maatte komme den Banlyste nær.

Walter.

O skrækkeligt! Han er udestængt
fra hvert et Hus som en Pestbefængt!

Hubert.

— Og da han var bleven af Kirken forskudt,
Saa blev hans Vaaben og Mærke brudt.
I fædregraven de lagde hans Skjold;
Paa Slotstrappen stod en Vaabenherold

Og forkyndte lydt tre Gange i Træk:
„Død er den sidste fyrst Hoheneck!“

Walter.

Min Sjæl gjentager det samme Raab,
Der er intet Haab, der er intet Haab!
Dog Haab skabe Han, der har Alting skabt!
for tungt det var, om han helt var tabt.
Jeg mindes, hvor høvisk han var og mild,
Og min Sjæl bliver Solskin, mit Hjerte Ild.
Hver den, som om Morgenens paa ham saa,
Harde Glæde nok, til Kvælden faldt paa;
Og hrem han ved Aften sin Hilsen bød,
Han drømte lifligt, til Dag frembrød.
— Men hvor er han nu?

Hubert.

I Odenwald

Har han levet nu nogle Maaneder alt.
En Bonde med sin familie, en fæster,
Som hverken frygter Bisp eller Præster
Men ene frygter Vorherres Ord,
Har taget ham til sig; hos dem han bor.
— Dog tøv ej mer ved den aabne Dør,
Gaf ind, hvor saa tidt I har dvælet før;
Jeg skjænker Vin og drifter Jer til,
Alt bliver godt, naar Gud Herren vil!

Walter.

Ske, som Du sagde! Gaf nu kun ind,
Og vil Du gjøre mig glad i Sind,
Da fyld med Majdrif en høj Pocal,

Og vent mig hist i den store Sal,
Hvor før saa tidt jeg med Fyrsten kom.
Og ej vil Hallen mig tykkes tom,
En Skare Gæster forsamlles der,
Om Ingen ser dem, er dog de nær.
Og Allesammen er glade, varme,
Skjøndt ej de drikke den straalende Vin,
De tage imod mig med aabne Arme,
Chi Aanderne her er i Slægt med min!

(Gaar op paa Murens Brystværn og ser ud.)

Nu stiger Mørket; Dagen gaar til Gjem,
Og Solen samler sine slukte Pile
for atter næste Gry at tænde dem.
Lidt efter lidt gaar Alt omkring til Hvile,
Kun ikke Rhinen; flart og vaagent smile
Dens lyse Døver, mens de rinde frem.
Se, svagt fortone sig de blanke Vande
I Gyldengrønt og blegnet Himmelblaat,
Og Strømmens Sølspejl er som let betraadt
Af fine Skyer med lysrøde Rande.
Paa Brinken hænger hist et Ridderflot,
Her ser jeg et Capel paa Klippen stande;
Og Byen lejrer sig ved Klippens Rod,
Ret som Maria sad ved Jesu fod
Og skued op til Glorien om hans Pande.

Saa skjönt er her, at det blev aldrig Nat,
Om Stedet ej var af min Ven forladt.

(Minnesangeren stiger langsomt ned og gaar ind.)

II.

I.

Bondegaarden i Odenwald.

(Tidlig Sommermorgen. fyrst Henrik sidder paa en Bænk i Haven og læser. Noget længere borte syles Esfelille, Bondens Datter, med Blomsterbedene.)

fyrst Henrik

(læser).

Tidligt var det en Morgenstund,
At Munken felix gik fra sin Celle
Ud i den skumrende Klosterlund.
En stille Bon bevæged hans Mund,
Hovedet lod han mod Brystet helde
I dybe Tanke, i drømmende Blund.
Og han gik og gik. En usynlig Vælde
Førte ham fremad, fremad kun
Dybt ind i Urskovens ukjendte Bund,
Hvor aldrig Øren klang for at fælde
Den duvende fyr, og de blaalige Elle
Tegne sig op mod den friskgrønne, glimtende Grund.

Det var tyst i den tidlige Morgentime,
Solen faldt gjennem det unge Løv

Ind med en bred og jvulmende Strime
Af spillende Glands, af tindrende Stov,
Og til mildnet Lys blev Mørket derinde;
Ret som den forreste Sorg drives ud,
Naar et Lysglimt fra Gud
Kan Vej gennem Menneſſebryſtet finde.
I Skovbunden blinked det gyldne Mos
Under hængende Grene; det tyktes derhos,
Som de ſvajende Kviste allevegne
Vilde Vandringsmanden med Kors betegne.
Og Røgelse, bragt af Naturen ſelv,
Bølged op under Løvsalens Kirkehvælv
I Duft af den blomſtrende Caprifol,
Der klattred og ſogte den varme Sol.

Dog, lidet gav Munkens Agt herpaa;
Mene ham udi Sinden laa,
Hvad han havde læst og læst om paany,
Hvert Sagn om Guds egen hellige By,
Der med ſlanke Paladſer vidt ligger bredt
Over Landet, ſom Menneſker aldrig har ſet.
Og han løſted mod Himmelen op ſine Blikke

„O Herre, mig giv

„Det evige Liv!

„Dog hvormed det udfyldes, fatter jeg ikke.“ —
Da med Et han fornam
En mægtig Muſik, der henrykked ham,
Og da han forundret omkring ſig ſaa,
Faldt hans Øje kun paa

En liden fugl, der med gyngende Bryst
Sang ud i det Stille;
Saa stærk var dens Røst,
Som naar mange klare Orgeler spille.
Og Felix stod med halvaabnet Mund
Og lytted og lytted, og lyttede kun,
Hvor Søjler af Velsklang, sluttet og fast,
Steg op imod Sky og i rige Cascader
foroven brast,
Saa Tonerne sprang
Mod hverandre og Klang
Og strømmede ned i tindrende Rader
for vidt i Vellyd at sprede sig ad,
Trindtom han fornam dem trillende hoppe.
Da saa han Himlen sig aabne deroppe:
Betagen og glad
Skued han klart Guds dejlige Stad;
fra de gyldne Kupler saa han sig svinge
Nedover Verden til hver en Kant
Engle med Regnbueglands over Dinge. —

* * *
Synet forsvandt.

fra Klosteret hørte han Klokkerne ringe,
Og Felix begav sig hjem igjen
Efter sin tidlige Morgenvandring.
Men hjemme saa han en selsom Forandring:
Ikke fandt han en eneste Ven,
Ikke et eneste Ansigt han kjendte.
En fremmed Prior ved Alteret bad,

Og fremmede Munkke paa Bænkene sad,
Og forundret de Hovedet efter ham vendte.
Men Klosteret stod, som det stod tilforn
Med samme Ringmur og samme Volde,
Med samme Vægge, vejrslagne, kolde,
Med samme Kors paa sit Klokketaarn.

Først da han til Munkene havde fortalt,
Hvem selv han var, og berettet dem Alt,
Da gif dem en Gysen igjennem Sind;
En gammel Bog de hentede ind,
Paa hvis gulnede Blade hvert Liv var skrevet,
Som bag de hellige Mure var levet.
De luffede op den graa foliant
Og bladede i den, indtil de fandt,
At for mer end et Aarhundrede siden
Var Felix gaaet af Klostret ud.

— Saadan gaar Tiden
Sammen med Gud!

Else

(kommer hen til ham).

Her kommer jeg med Blomster til Eder,
Men I maa ikke have dem alle.
Nogle er til den hellige Jomfru
Og nogle til Sancta Cæcilia.

Fyrst Henrik.

Du kjære lille Pige!

Som nu Du staar med Blomster i favn,
Tyffes det mig, at Du ligner Englen,

Der bragte de himmelske Roser hen
Til Sancta Cæcilias Brudekammer.

Else.

Men disse visne.

fyrst Henrik.

De visne vel,
Men Glæden over dem visner ikke.
I min Erindring falde de frem
Et Sagn om den hellige Dorothea,
Som efter sin straalende Martyrdød
Sendte Blomster ned fra Himmelens Have
At bære Bud om Guds Paradis
Til En, som trodsed og tvivled.

Else.

Kjender I vel
Legenden om Christ og Sultanens Datter?
Den holder jeg næsten allermeest af.

fyrst Henrik.

Saa fortæl mig den da;
Men læg først Blomsterne her paa Bænken,
Og giv mig din Haand — og den anden med!
Se, det var ret! Nu kan Du fortælle!

Else.

Tidligt en Morgen
Gik Sultanens Datter
Ned i sin faders Urtegaard at plukke
friske, røde Roser med Dugdraaber paa.

Fyrst Henrik.

Eigesom Du selv har for Skif, Elselille.

Else.

Og mens hun plukked dem,
Tænkte hun med Undren,
Hvem der mon havde formet dem saa smukt,
Hvem der mon fik alle de farverige Blomster
Til at vore frem af den kolde, sorte Jord.
Og hun sagde ved sig selv:
Jeg elsker ham; jeg vilde
for hans Skyld gaa bort fra min Faders høje Hus
for blot at hjælpe til i hans Have!

Fyrst Henrik.

Min egen Veninde!
Hvor Du gjenkalder smukt
Det halvt forglemte Sagn,
Som min Moder mig fortalte!
Det er, som om et Mærke
Paa min Pande lagdes blot
for en Haand, der under Kjærtegn
Stryger Haaret tilbage.

Else.

Og da Sultanens Datter
Om Natten laa og sov,
Hørte hun i Haven
En Stemme, der kaldte.
Og fra sit Vindu saa hun
En Ungling dernede,

Mellem hvide Blomster staa.

Det var den Herre Jesus;

Og strax gif hun ned

Og aabned Døren for ham,

Og han taled og sagde:

„Se, jeg er den, der skabte de faure Blomster smaa,

Paa Jord jeg planter Lillier over Vænge;

Men vil Du vorde min, skal en Brudefrands Du faa

Af Blomster fra Paradisets Enge!“ —

Og han drog af sin finger

En liden gylden Ring

Og bad Sultanens Datter

Om at vorde hans Brud,

Og da med Fryd hun svared ham,

Lyste de røde Vunder

I hans hellige Hænder,

Og med Undren spurgte hun:

„Sig Du mig det, min Kjærlighed!

Hvor plukked Du de dyrebare Roser,

Der selsomt straalende fylde din Haand?“

Og han taled og sagde:

„Fordi jeg elsked Dig, sprang de røde Roser ud

fra Korsets Træ, dengang for Dig jeg døde,

At smykt med dem Du kunde tykkes yndig for Gud,

Du skuer ham ved næste Morgenrøde! —“

Da faldt hun ham tilfode:

„Min Herre og min Gud!

Højt over Alle være Du lovprijet!“ —

Men han gav hende Haanden og tog i favn sin Brud,
Og hun gik bort med Christ til Paradiset. —

fyrst Henrik.

Sig, Else, vilde Du mon have fulgt ham
Saa glad som hun?

Else.

Ja, gjerne vilde jeg!

fyrst Henrik.

Det tror jeg om Dig; og vær kun forvisset om,
At naar engang den store Brudgom kalder Dig,
Da vil han om din lyse Pande lægge ned
Ej Tornekronen men en Krands af Roser smaa.
Eg St. Cæcilias Kammer skal din Bolig hist
Ved hvert dit Trin med rene Toner fylde sig
Og eviggrøn er Haven, Du i Himlen faar,
Thi der er selv den mindste Blomst udødelig! —

2.

En Stue i Bondegaarden.

(Eusmørke. Ursula spinder. Gottlieb sover i sin Stol.)

Ursula.

Mørkere og mørkere Skyggerne sig male,
Knapt nok et Glimt gennem Ruden falder ind,
Eller mine Øjne lægge sig til Dvale,
Jeg kan ikke se mer at rede mit Spind.

(Standser Rokken og falder:)

Else, Elselille!

Gottlieb

(farer op af Søvn).

Det er nok blevet silde,

Jeg var faldet lidt isøvn og var midt i en Drøm;
Jeg syntes, at fra Slusen jeg hørte Vandet skylle
Hastig over Hjulet paa en klapprende Mølle
Og rinde bort fornedet i strid og hastig Strøm.
Da var det mig paa engang, som om Hjulet stod stille,
Og som hørte jeg en Stemme raabe: Else, Else! —

Ursula.

Ja, det var mig, der kaldte; jeg vilde have Lys,
Jeg har endel at spinde, og din Kofte skulde sys.
Tænd Lampen, Else! Hører Du!

Else

(udenfor).

Nu kommer jeg strax.

Gottlieb.

Hvor er Børnene henne, hvor er Bertha og Max?

Ursula.

De er ude hos Else, og hun fortæller dem
Om den store Alv, der fulgte lille Rødhætte hjem.

Gottlieb.

Og er fyrst Henrik hjemme?

Ursula.

Ja, jeg har hørt ham gaa
Frem og tilbage nyligt i Kamret ovenpaa.

Else fulgt af Bertha og May kommer ind med Lampen. Naar den er tændt, syng de alle en

Aftensang.

Her lyser Lampen ved Aftentid,
Og Stjernerne lyse tillige;
Hisfet gjør Frelseren Dagen blid,
Den Sol over Himmelens Rige!

Den Sol er og for den ganske Jord
Det faureste Lys, der findes.
Vi se den helt, hvor Herre Gud bor,
Der al vor Sorrig forvindes.

Gud fader, komme vi til Dig hist,
Vi takke Dig aarle og silde;
Men først og sidst Herre Jesu Christ,
Menneskenes Frelser milde!

Fyrst Henrik

(i Døren).

Amen!

Ursula.

Hvem var det, Elselil?

Else.

Det var fyrsten, han stod og lyttede til
Henne ved Døren, dengang vi sang;
Det gjør han næsten hver eneste Gang.

Ursula.

Den Staffel!

Gottlieb.

Na, nu er han kommet til Ro,
Nu har han det bedre. skulde jeg tro.

May.

Jeg holder af Fyrsten det Meste jeg kan;
Han siger, jeg skal være en Jægersmand,
Og laver mig altid Pile og Buer;
Han bygger et Dueslag til mine Duer
Og fanger ved Slusen foreller og Lax.

Bertha.

Jeg holder endnu mere af ham end May!

Gottlieb.

Gjør Du det, lille Bertha? Ja, kappes I kun
Om at holde af ham af Hjertensgrund,
Det gjør jo ogsaa baade Fa'er og Mo'er.
Fyrst Henrik har givet os Hus og Jord,
Han har givet os vore Køer og Faar
Og det lille Føl, som paa Marken gaar,
Og alle Venderne nede i Dammen,
Lad os kun holde af ham Allesammen!

Bertha.

Og den hvide Stork, som er ganske tam,
Har vi ikke ogsaa faaet den af ham?

Gottlieb.

Nej, ikke Storken paa Husets Tag:
Den sendte Vorherre en foraarsdag,
Men alt det Andet har Fyrsten givet.
Takke Gud ham derfor og lette ham Livet!

Else.

Han er saa underlig sorgfuld tidt,
Jeg vilde saa gjerne hjælpe ham lidt.

Ursula.

Ja — hvor skulde Du hente Hjælpen fra?
Ham kan Ingen hjælpe.

Else.

Saa dør han da?

Gottlieb.

Ja, det gør han troligvis snart den Staffel,
Hvis ikke der skulde ske et Mirakel,
Eller nogen ung Pige gaar frivilligt med
Ned til Salerno og dør i hans Sted.

Else.

Det vil jeg!

Ursula.

O skam Dig, din store Pige!
Hvad Du ikke mener, skal Du ikke sige.

Else.

Jeg mener det virkelig!

Mar.

fader! veed
Du, at Hans imorges skjød Ulven ned,
Der forleden løb med det sorte faar
Og skræmmede vore Heste igaar,
Da vi om Aftenen drev dem tilbunds?

Gottlieb.

Jh, det var jo rigtig godt gjort af Hans!

Bertha.

Hans viste mig Ulven; han siger, han tror,
Det var den, der aad Rodhættes Bedstemo'er.

Ursula.

Naar, det skal Du dog ikke tro saa lige;
Hans vil nok narre min lille Pige.
Men kom nu Børn, det er Sengetid!

May.

Naar jeg bliver stor, saa gaar jeg i Strid
Mod alle Ulve og slaar dem ihjel
Alle, allesammen;

Gottlieb.

Hillemænd! Det var vel!

Men gaa Du nu allerførst i Seng
Og sov, saa Du bliver en rigtig stor Dreng.
Se blot, hvor Bertha sover allerede,
Hun kommer nok næsten til at blive hernelde.

Ursula.

Gaa nu, lille Bertha, gaa nu, min Søn!
Huff paa at læse jer Aftenbøn.
Fald ikke paa Trappen, Bertha, min Skat
Godnat og sovvel!

Gottlieb.

Godnat!

May og Bertha.

Godnat!

(De gaa ud med Else.)

Ursula

(Spinder).

Hvor Else dog er et underligt Barn!
Hun lader saa gammelflog og erfarn,

Men pludseligt viser et enkelt Ord,
Hvad vilde Tanker der i hende bor.
I den sidste Tid helt ofte det hænder.

Gottlieb.

Aa, hun er som alle Piger, jeg kjender.

Ursula.

Der fejler Du dog, der er faa som hun.
Mig er hun en Sø, der ikke har Bund;
Jeg kan ikke forstaa hendes Drømmeri,
Men der er meget, jeg frygter, deri.
Af et Barn at være paa fjorten Aar
Altfor underlig stille omkring hun gaar;
Jeg tror, hun ser Syner. Afværgé det Gud!
Men hun lever vist neppe Aaret ud.

Gottlieb.

Jh, plag Dig dog aldrig med saadan Frygt
Hun lever nok, det lover jeg trygt.

3.

Illes Hammer.

(Sildig Aften.)

Else.

Hellige Herre frelser og Gud!
Du, som nu bor over Himmelens Bue,
Lær mig at vaage vel paa dit Bud,

Vaage med Bøn og med Lampen i Lue,
Vaage, til glad jeg engang skal Dig skue
Skjøn i dit skinnende Bryllupsfrud!

Hist i det Høje
Herren for Øje
Løfter Du Haanden af Blodsdraaber fuld,
frier fra hans Drede
Alle hernede

Dyrt med det røde, trillende Guld:

Mennesker tog Dig til Golgatha hen,
Jungen som Du er dog Menneskers Ven!
Du, som i Døden gav Liv til os alle,
Mægtige frelser! hør Du mig kalde!
Lidt om jeg kunde, jeg ligne Dig vil.
En, som skal dø, vilde leve hernede!
Selv til at dø for ham er jeg rede;
Styrk mig deri og giv Kraften dertil!
fri ham ved mig fra Sygdom og Ve,
Hvis Du det vil, thi din Villie ske!

4.

Gottliebs og Ursulas Kammer.

(Midnat.)

Gottlieb.

Hvor det stormer derude; den strømmende Regn
Trommer paa Taget og pidsker paa Rude;

Den vilde Jæger fra Rodenstein
Jager frem inat over Mark og Hegn
Og skræmmer mit Kvæg, jeg har staaende ude.
Og hvad? Er jeg selv bleven mørkeræd?
Det lod, som om En her i Kammeret græd —
Hvem der?

Else.

Bliv ikke vred, det er mig.

Ursula.

Men kjære, lille Else, hvad fejler der Dig?

Else.

Jeg kan ikke Sovn eller Hvile faa,
Den syge fyrste jeg tænker paa,
Og vist jeg veed, at han frelses maa.

Gottlieb.

Men hvor skulde Du vel hans Skæbne vende,
Hans Liv staar kun i Vorherres Magt.

Else.

Nej, Gud har givet mig det ihænde,
Og mig ved Hjertet har han det lagt.

Gottlieb.

Du er syg, mit Barn, naar Du taler faa.

Ursula.

Else, Else! hvad tænker Du paa!

Else.

Jeg vil drage langvejs paa Pilgrimsfærd,

for at frelse det Liv, som er allermest værd,
for at frelse ham, vi har allermest kjær.

Ursula.

Mine egne Ører vil neppe jeg tro,
Du taler om Døden med frejdighed og Ro,
Men hvad Døden er, det veed Du ej ret!

Else.

Kun et Suk, saa standser vort Aandedræt,
Ganske tauseligge vi, udstrakt og stille;
Taaren, der offres os, mærke vi ej trille,
Ingen Stemme vækker os, hvor venlig den end lod.
Jeg saa paa lille Gjertrud, dengang hun var død,
Jeg drog Lagenet bort fra hendes blege Kinder,
Hendes Øjne lignede fjalmede Kjærminder,
Hendes Mund var som en liden, tilluft Viol.
Ind gennem Vindvet titted den straalende Sol,
Udenfor vifted de blomstrende Syringer,
Det sused gennem Bladene som Slag af Englevinger,
Der løfted lille Gjertrud op mod Himlens Kongestol.
Da blev jeg selv som løftet til Himlen ganske nær,
Og inderligent ønsked jeg at maatte dvæle der.
Vor høje Herre og Frelser har ogsaa været død,
Og død er for ham den faure Martyrskare,
Hvi skulde jeg da frygte den Vej, som de mig brød?
Højt over Vejen staa de selv som Stjerner store, klare!

Ursula.

Mit Barn, mit Barn, det maa aldrig ske!

Else.

Og hvorfor ej? Helt vel kan jeg vide,
Hvad Kvinder bære for Sorg og Ve.
Kan hun ikke Solen for Taarer se,
Maa hun smile dog, kun dulgt tør hun lide.
I Hjertet hende sidder den tause Begjær,
Den voyer og voyer og basfer med Vingen,
Men hun tør ikke lukke den ud i Dagens Skjær;
Sjeldent ser en enkelt sin Længsel frigjort her.
Men rigtig solvarm Kjærlighed faar ingen Kvinde,
ingen!

Ursula.

Ja, det er hele Kjønnet's Straf fra Syndefaldets Tid.

Else.

Men hisset hører Straffen op, thi gaar jeg gjerne did!

Gottlieb.

Saa ve mig sorgfulde gamle Mand, ve!
Jeg, som skulde leve for død Dig at se!

Else.

Du skal ikke se det, kjære Fader blide,
Jeg gaar bort herfra til et fjernt og fremmed Land,
Ud over Hede, ud over Sand,
Over høje Bjerger, over Volger hvide.
Der, under Tæppet af skønne Blomster smaa,
Redes mig det Leje, som jeg skal hvile paa.

Og Du skal tro, at jeg er end ilive;
Søg kun at tænke Dig den hele Sag,

Og som Diamanter indenfor saa jeg Lyset funklende spille;
Men klarejt saa jeg Frelseren; han vinked med sin
Haand.

Gottlieb.

Hun taler jo, som taled hun af den Helligaand!

Ursula.

Alt, er det saa, da maa det ske! saa ske, som Gud det
vilde!

Gottlieb.

Else, det er underligt Alt, hvad Du har sagt;
Dine Ord os fylde med Tvivl og med Kvide,
Det er saare svært for Mennesker at vide,
Om en Engel fra Himlen har Tanken til Dig bragt,
Eller den er kommen fra en anden Magt,
fra hvilken fri os Christ og Gudsmoder blide,
Tidt ligner det Onde det, som er godt.
Meget, meget er det, hvad vi vove;
Men grund ej mer derpaa, det maa Du mig love,
Vær trøstig og vent Dig det Allerbedste blot.

Ursula.

Kys mig, lille Else, og prøv saa paa at sove!

(Else gaar.)

Saa er jeg tilmode, som om hun alt var død.
Trangeste Tvivl og tungeste Nød!
Herre Gud fri os vel fra Vaade!
Narle næste Morgen ved det tidlige Gry
Gaar jeg hen til Præsten i nærmeste By
for at høre, hvad han vil os raade!

5.

Det Indre af Landsbykirken.

(Solnedgang. En Kvinde knæler i Skriftestolen.)

Præsten.

Vor Herre frelser har din Skyld forladt,
Gaf bort med Fred, og synd nu ikke mere!

(Hun rejser sig og gaar.)

Du stærke Gud! Hvor haardt jeg trænger til,
At selv Du staar mig bi hvert Øjeblik:

Jeg ser saa Mangen, der gaar fra Dig bort,
Men holde dem tilbage kan jeg ikke,

Jeg er en daarlig Hyrde for din Hjord!

(Gaar frem og tilbage i Kirken.)

Se nu gaar Solen ned; det høje Vindu

Samler i en Roset af broget Glar

De sidste Glimt og retter alle Straaler

I prægtigt farvespil mod Altret hen,

En Glorie lægger sig om Crucifixet.

Har tro jeg tjent det dyrebare Tegn

Idag, fra Sol stod op til Sol gif ned?

Har jeg dets Fjender kraftigt traadt imøde,

Og har jeg Venner samlet om dets fod?

Nej, Intet har min Gjerning rettet ud;

Ej er det saa, at jeg alt har det grebet,

Jeg jager kun, at jeg maa gribe det!

(Efter et Ophold.)

Helt længe tøver Du, fyrst Hoheneck!

En Stund jeg nu har ventet Dig og vandret

frem og tilbage gennem Kirkens Skib,
Hvor Mørket stiger blandt de høje Piller
Og hvor ethvert af mine Skridt berører
En gammel Gravskrift, næsten slettet ud.
— Er det din Ret, at Alt for Dig skal offres,
Og Alt, Du møder, ene tjene Dig?
Du kommer hid i Haabet om at høre
Det Svar, der stemmer med, hvad helst Du vil.
Hvad skal jeg sige? Jeg kan ikke raade
Dig til at frelse Dig paa sliig en Vis!
Træng heller uforfærdet ind paa Livet
Af Fristeren, slaa fra Dig som en Mand!
Og om Du falder i den hede Kamp,
Da er histoppe Dig en Borg beredt,
Som ej den største Magt kan tage fra Dig!

(Efter et Ophold.)

Nu falder Mørket over alle Veje,
Jeg har ej Stunder til at vente mer;
Jeg maa mig skynde til en Dødsfygs Leje,
En, som i Smerte Solen synke ser,
Men ingen Solglimt her skal skue fler.
Du fromme, gamle Mand, som lod mig hente,
Du stred dit hele Liv for Herrens Sag,
Og Du skal ikke paa din sidste Dag
Paa nogen Fyrster eller Præster vente!

(Tager Monstransen og gaar.)

(Ud fra Mørket bag en af Pillerne træder, forklædt som Præst,)

Lucifer.

Se saa! der gif tilsidst den Bjørn af Præst,

Og nu vil jeg hans Embed overtage,
Skjøndt hermed være ingenlunde sagt,
At han og jeg just er intime Venner;
Oprigtig talt: det letter, naar han gaar.

Han er mig ogsaa af de Allerværste,
Og jeg kan ikke komme ham tillivs;
Nu, man maa hjælpe sig paa anden Maade!

(Ser sig om i Kirken.)

Hvor nogen Moders Sjæl kan finde paa
At kalde Kirken her en Port til Himlen,
Det er og bliver mig en uløst Gaade!

Indbydende er Stedet langtifra;
Der staar nu Prædikestolen. Ud fra den
faar Menigheden slynget ned i Panden
Een Tordentale værre end den anden.

Nej, slaa dem med det tunge Bibelbind,
Saa skal de nok faa Skriften prentet ind!

Men, der ved Døren ser jeg min Bekjendt
Den store Kirkeblok, hvori der samles
Til Gavn og Glæde for de fattige.
Ak! er det Alt, de faar til Fryd og Gammen,
Saa var jeg nødigt i de Stafslers Sted;
De Penge bliver stjaalne allesammen.

— Tag, kjære Tyv, mit ringe Bidrag med!

(Han lægger Penge i Bøsfen.)

Her er i Gulvet føjet ind en Gravsten
Med halvt udsløttet Skrift og Vaabenskjold,
Derunder er en Riddersmand begravet;
Hans hele Liv var Vold og Røveri;

Da nu den ædle Herre laa for Døden,
Var det hans fromme Bøn at faa sin Grav
Her midt paa Gulvet, at til Syndebød
Han kunde blive trampet under fod.
— Om hvordan Bondetrin er at fornemme,
Skal jeg dog spørge, naar jeg ser ham hjemme.

Og her i Kirkens mest affides Krog,
Hvor Solen aldrig kommer med sit Lys,
Staar Skriftestolen med et Gittervindu
Paa begge Sider. Jeg vil gaa derind.
Derinde bliver talt fra Aar til Aar
Om skjønne Ting, og Æren for dem faar
Bestandigt jeg, og det med Ret og Skjel.
Her er der godt! Her føler jeg mig vel!

(Han sætter sig i Skriftestolen.)

Se der er Præstens Plads. — Uhyggeligt,
Lig Nattevindens Suk i Mosens Rørgæs,
Igjennem Gittret lyder til ham ind
Den ængstelige, syndsbelemte Hvidskæn
Af Alt, der syder i det pinte Bryst.
Her kaster Synderinden sig paa Knæ;
Sit uoprettelige fald hun skrifter,
Kortaandet, heftig gynger hende Barmen,
Og halvt i Gru og halvt i Lidenskab
Hun taler om det. Stemmen svigter hende,
Hun stammer og hun leder efter Ord, —
Dog, det maa frem: tilsidst faar hun det sagt,
Om hvem det var, og hvor og naar de mødtes.

Her søger ogsaa Morderen sig Lindring,
Naar hans Samvittighed gjør altfor ondt,
Thi Præsten taler ej til Øvrigheden,
Men hjælper selv forbryderen mod mig. —

Ja Præsten er en Helt, at han kan høre
Aar ud Aar ind paa al den Mængde Synd
Og saa endda tro godt og finde Lykke
I Tro paa Menneskenes Dyd, hvorvel
Hans Tillid sjeldent bliver ham til Held,
— Det er mig snart hans værste Skjælmestykke!

Ja, det er vanskeligt at tænke sig
Om kun en Tusinddel af alle Gjentærd,
Der dukke op fra Kirkegaarden inde
I Menneskenes Barm, naar den maa briste
for Præstens Røst som for en Domsbasun.
Da bliver der en selsom Atmosphære
Af Synd og Sorrow, Anger, Angst og Ve;
I sliq en Luft gjør det mig godt at aande,
Alene derfor kommer tidt jeg hid.
I dag jeg er her dog af andre Grunde;
En halvt lagt Plan, beundringsværdigt skjændig,
Vil jeg til Modenhed saa klækket ud
I Hjertet paa en Mand, jeg holder fast.
En fyrste skal forvandles til Morder,
Og tilmed til en Morder af et Barn!
— Der kommer han! Nu er det bælgmørkt næsten;
Han kan umuligt kjende mig fra Præsten,
Selv Pigens Moder faldt i samme Garn.

Fyrst Henrik

(træder ind og knæler ned i Skriftestolen).

Min strenge Fader, se, jeg kommer hid
I frygt for Synden og med ydmygt Hjerte.
Lad Eders fromme Haand velsigne mig!

Lucifer.

O vær kun vis paa min Velsignelse!
Dog først naar Du har skriftet, skal Du faa den;
Velsignelsen er som en Skjænk fra Gud,
Der rækkes os, naar vi hans Hus forlade
For atter ud i Verdens Strid at gaa
Med nye Vaaben og med friske Kræfter.
Nu, svar mig, har Du prøvet ret Dig selv,
Om samme onde Magt endnu Dig tvinger,
Hvad eller om den brast og faldt Dig fra,
Saa frit din Sjæl kan lægge sig til Hvile?

Fyrst Henrik.

Den samme onde Magt endnu mig tvinger,
Og samme Vægt mig knuger end til Jord;
Løft Naget af mig, lad mig rette mig,
Det bøjer stadigt mig til samme Side!
Ret som et pludseligt og voldsomt Vindstød
Paa engang slaar med Rædsel Alt omkring,
Hvert Blad sig vender, Skoven skifter farve,
De store Grene bøjes ned og hvine
Og vride sig med Suk til samme Side,
Til samme Side vender sig hvert Straa,
Og Regnen strømmer s kraat, dens Draaber rufes

Afsted til samme Kant, selv Himlens Skyer
Maa følge med; de rives med som Røgen,
Der brydes over Skorstensranden af
Og slaas til Jorden, hvirvles bort i Bygen,
Saaledes har et Ord mig revet hen,
Et Haab et Onske har mig overvældet,
En Lidenskab har taget Magten fra mig,
Og hvert et Forsæt, stod det nok saa fast,
Maa bøje sig derfor, det vrides om,
Og Alting peger fremad mod Salerno!

Lucifer.

Af, hver af os er kun en Støvsky blot,
Den Vinden løfter op og hvirvler bort med
Langs hen ad Verdens lange Landevej.
Et Øjeblik den holder sig i Luften,
Men falder ned, naar Pustet hører op,
Og jevnes med det Andet og forsvinder.

Fyrst Henrik.

O, tilgiv, fromme Fader, da min Afmagt.
Tilvisse er jeg villieløs og svag;
Min Sjæl er aldrig kommet ret til Hvile
I Harmoni med Gud og med sig selv,
Og derfor vakler jeg, naar jeg skal vælge.
Af, al vor Synd og Sorg og Tvivl er Svaghed,
At vorde salig er at vorde stærk,
Saa stærk som selve Lysets Erkeengel!
Men der er langt for mig til Salighed.

Lucifer.

Vær trostlig kun, min Ven, og stol paa Kirken,
Den kommer i sin Mildhed Hver imøde,
Den slaar sin Kappe over al vor Brist
Og sletter ud vor Skyld som Skrift i Sandet.
Skjøndt nu det femte af de ti Guds Bud
Os siger: „Du skal ikke slaa ihjel!“
Kan det dog stundom gjøres plad nødvendigt:
I Krigen til Exempel, eller naar vi
Skal holde Troen ren for Kjætteri.
Og i det Hele maa vi se paa Biblen
Som paa en gammel Lov, hvis Mening var
I mild og velbetænkt Humanitet
At kunne lempes til det givne forhold;
Saa stundom det, der alment kaldes godt,
Maa vige Plads for det, som er til Nytte.
Se, Du er fyrste; falder Du os fra,
Hvor mangt et Haab vil ikke segne med Dig,
Hvor mangen herlig Daad og høj Bedrift
Vil blive sfrinlagt i din Marmorfiste!
Hvor mangen ridderlig og høvisk Tanke
Vil aldrig Mæle faa, naar Du er taus!
Du er den sidste af din ædle Slægt,
Med Dig der gaar et pragtfuldt Navn tilgrunde,
Om føje Tid er Navnet slettet ud
Om dem, Du nævner stolt som dine fædre,
De barske Riddersmænd med Sværd ved Side.
Og Uttens Kvinder fra den soundne Tid
De yndigtvoerne, fine, lyse Damer,

For hvem Du knæler, som om end de leved,
Og nævner end som Vettens bedste Skud —
— De visne, som de aldrig havde blomstret,
Naar Du er død, thi Stammen dør med Dig.

Men hun er Bondepige; hendes Aarer
Er fyldt med tykt og grumset, simpelt Blod,
Den samme Vædske, som, hver Dag der gaar,
Udrinder strømmevis i Purpurbølger
Paa hver en Valplads; over Grus og Græstørv
Uspart og rigeligt den sfyller frem
Og jevner Vejen for de Stores Væ.
— Men Du maa sfaane Dig: dit Blod er Blod
Af fronte Konger, Herrens Salvede!
Desuden, hvad har Livet vel at byde
Til En, som hende, uden Slid og Slæb
Og Taarer, Træl af Jorden, hvor hun fødtes,
En Bondes Datter og en Bondes Div.
Nej, klart, at selv hun gyse maa tilbage
Ved Tanken om det Liv, som venter her;
Klart, at hun gjerne vil det bytte bort
For den usigelige Fryd histoppe
I Herrens fristed over Himlens Blaa.
En saadan Længsel er kun god og from,
Og Kirken maa den fuldeligt bestyrke.
Lad hende trygt da falde ned og salve
Din fod med Duften af sit Hjerteblod,
Det vorder hende selv til evig Glæde.
Betragt da nu din Id i dette Lys,

Og fast kun frejdigt alt dit Haab paa hende,
— Hun frelser Dig, hun er din frelserinde!

(Fra Kirkevinduet falder Maanelyset klart ind over dem begge.
Lucifer springer tilbage i Kirken. I Maanestraalerne svæver)

Skytsengelen.

Betragt din Id,
Nu og altid,
I Lys af Gud den rene.
Og vid forvist,
At ene Christ
Din frelser est.
Saa haab til ham alene!

Fyrst Henrik

(i heftig Bevægelse).

Hjælp, Gud! Hvem er Du, Præst? Hør, Orglet spiller!
Klart som i Ord det taler Dig imod!
Hvor er Du gaaet hen? kom frem i Lysset,
Kom frem og lad mig se Dig! Jeg er ræd!
— Da Maanestkinnet faldt igjennem Vinduet,
Var det, som om jeg saa (forser sig) — den onde Aand!

Lucifer

(uden at komme frem fra Mørket).

formastelige! Raser Du, fyrst Henrik?
En Præst Du taler til med Smædeord;
— Sig, veed Du vel, hvad Magt jeg har ihænde?
— Dog, Du er syg, og om Du end var karsk,
Jeg vilde dog sagtmodig Dig tilgive.
Det er mig let; af! jeg er vant dertil:
Den Tak, jeg faar, er oftest Had og Haansord!

Fyrst Henrik.

O tilgiv, tilgiv mig! Ja, jeg er syg,
Og derfor ser jeg Syner allevegne.
Hav Tak, hav Tak for Alt, hvad I har talt;
Ske, som I vil! Hav Tak, at I forlader;
Forglem mit Ord; min Sjæl er brudt og svag.
Jeg kan ej længer skjelne Nat fra Dag!

(Det bliver mørkt, Engelen forsvinder.)

Tilgiv mig og velsign mig, fromme Fader!

Lucifer

(rækker Haanden ud over ham og mumler).

Maledictione perpetua

Maledicat vos

Pater aeternus!

6.

I Bondegaarden.

Gottlieb.

Det er besluttet, det er bestemt!
Ak, vi har vaaget Nætter og Dage
Med Graad i Hjertet, med Brystet beklemt,
Spørgende Gud, om hvad der var gjemt
I hans hellige Raad, om han dog vilde drage
Sløret, som dækked vor Skæbne, tilbage,
Og nu er det sket,
Hvad Gud beskaffed os, har vi set.

Hvem tør vel flage?
Vor Sjæl er beredt!
Saa maa det være; vort Barn vi Jer give,
Fyrst Henrik, at I maatte helbredet blive!

Ursula.

Det er Herren selv, der har villet det saa!
Han vil og mindes og tænke paa,
Naar snart vort Barn skal med Døden stride,
Hvad Angst han selv i sin Død maatte lide.
Vidt lukker han op sin Himmel blaa,
Ud strømme Skarer af Engle hvide,
De bære hende bort fra Kval og fra Kvide,
Bære hende bort højt op i det Land,
Hvor aldrig mer ganger os Sorg til Hand.
(Hyller sit Hoved til og græder.)

Gottlieb.

O græd ikke nu! Vi har stridt i Bon
Og kjæmpet med Herren atter og atter!
Han sejred, og vi skal offre vor Datter,
Som Abraham maatte offre sin Son.

Else.

Mit Liv er kun Lidet,
En ringe, fattig Drif,
Men pur og klar,
Og den rækkes Eder gjerne.
Tag gjerne den imod,
Min fyrste og min Herre!
Glæde Eder Gud!

Fyrst Henrik.

Han glæde Dig selv
Hvor Du færdes her og hisset!

Gottlieb.

Amen!

7.

I Haven.

Else.

Jeg har en Bøn til Eder.

Fyrst Henrik.

Hvilken Bøn?

Den er alt opfyldt!

Else.

Vil I da mig love,

At, naar vi til Salerno sammen gaa,
I aldrig vil paa nogen Vis forsøge
At føre mig fra det, jeg har bestemt,
Og faa mig til at vakle i mit forsæt?
Tal ikke for mig med jer faure Røst,
Men mindes vel, at, som en Pilgrim vandrer
I fred sin stille Gang fra Land til Land
Med al sin Stræben ene vendt mod Zion,
Saa vil og jeg gaa frem til Paradis,

J Haabet kun at blive luffet ind,
Men Alt, der holder mig ved Jorden fast,
Jeg drager af som Sko af mine fødder!
Vil J mig love det? —

Fyrst Henrik.

Guds Engel Du!

Se Himlen klarer op, imens Du taler,
Og Luften bliver let, den svales af
Som gjennem Pust fra fjerne, friske Skove.
Tal kun igjen!

Else.

O, lov mig, hvad jeg bad om!

Fyrst Henrik.

Nu, hvis vi rejse, kan vi tales ved
Derom engang.

Else.

Vil J da ikke rejse?

Og har saa højt J løftet mig mod Himlen
Kun for at lade mere dybt mig falde
Til Jorden ned igjen og vorde knust?
Har ene da jeg skuet Sol og Sommer
for endnu mer at føle Kulden her?

Fyrst Henrik.

Ik, hvilken Lærdom giver Du mig, Else!
Vort Liv paa Jord og Livet efter Døden
Er paa en Vægtstkaal mod hinanden hængt,
Et lidet Pust faar Tungen til at svinge;
Og Skaalen, som vort Hjerter lagdes i,

Skal synke ned, den anden flyver op,
Thi altfor let er det, som i den vejes;
Det Liv gaar tabt, hvor Hjertet ej var med.
— Dog, skræffelig er Tanken om at dø!
Jeg elsker Livet her: men Dig er Døden
Kun som et forhæng, der tilside drages,
Et lidet Skridt frem i den aabne Luft
Ud fra et gjennemsigtigt Silketelt,
Igjennem hvilket Solen dæmpet skinner.
Du Glimt af Gud! Naar Du engang gaar bort
Til ham, fra hvem din pletfri Sjæl sprang ud,
Da vil der af dit dyrebare Støv
Gro lyse Blomster frem lig Stjerner smaa,
Og i den fine Kalk skal skrevet staa
Med Sølv paa Guldgrund:
Gloria in excelsis!

III.

I.

In Gade i Straßburg.

(Nat. Fyrst Henrik, hyllet i sin Kappe, vandrende alene.)

Fyrst Henrik.

Nu er det tyft. I de tomme Gader
Er Lyden døet bort af Menneskers Fjed.
Som trætte Krigere bøje sig ned
Over Spydet og blunde stille derved,
Staa stille blundende Husenes Rader;
En stakket Stund sover Alt i fred.
Kun mig er der ingen Hvile bered,
Den milde, kvægende Søvn mig forlader;
Urolig er min Samvittighed.

Capelvægteren

(ringende med en Kloffe).

Vaagn, vaagn

Hver af sit Blund,

Bed for den Døde!

Bed for den Døde!

fyrst Henrik.

O stygge Sang! hvor den skurrende lyder
Og skinger igjennem Natten hen;
Den forte Hviletids Fred den bryder,
Saa Angst og Gru vaagner op igjen.
Jeg ser de Døde ligge i Grav,
— De kaste det muldne Kistelaag af
Og rejse sig op; i Øjet dem brænder
Et Lys fra en Verden, som Ingen kjender.

Capelvægteren.

Vaagn, vaagn
Hver af sit Blund,
Bed for den Døde!
Bed for den Døde!

fyrst Henrik.

Åh, hvorfor bede for den, som er død?
Bed for de Levendes Ufred og Nød,
for dem, hvis Liv er en Hvirveln blot
I den vildeste Kamp mellem Ondt og Godt!
Og Magten er størst paa det Ondes Side,
En eneste Lysets Engel maa stride
Mod hele fylker af Mørkets Hær,
De slutte den ind og rykke den nær.
Den baffer blandt dem med Dinger hvide,
Gnistrende funkler dens flammende Sværd
Flækkende Pander og splintrende Spær;
I den vilde færd
Lyse dens dejlige Loffer klare

Som sejrende Sol paa den taagede Skare,
Dog, Engelenz Pantser faar Brist paa Brist,
Dejen er spærret, hvorhen den sig vender;
Da fatter den Værget med begge Hænder,
Og give Gud, den maa sejre tilsidst!

Capelvægteren

(længere borte).

Vaagn, vaagn
Hver af sit Blund,
Bed for den Døde!
Bed for den Døde!

Fyrst Henrik.

Vaagn ikke Du, min dyreste Skat!
Din Sovn være frisk som den svale Nat!
En er der, hvis Tanker høre Dig til
Mer, end han selv forklare sig vil.
Selsomt: det er, som mit Hjerteslag
Rørte sig kun ved dit Aandedrag:
Om Hjertet i Dig hørte op at slaa,
Maatte ogsaa Hjertet i mig gaa istaa.

Capelvægteren

(langt borte).

Vaagn, vaagn
Hver af sit Blund,
Bed for den Døde!
Bed for den Døde!

Fyrst Henrik.

Se, mod den dunkle Nathimmel op

Tegner sig frem, med Kors paa sin Top,
Med smækkre Spir og buet Portal
Den store, gothiske Cathedral.
Maanen staar op; højtideligt stille
Duffer den frem bag Domkirkens Mur,
Underligt Lyset og Skyggerne spille
Gjennem den snørklede Architectur.
frisk blæser Vinden, dog Spir eller Tind
Bøjer sig aldrig for Blæst eller Vind;
Søjlerne staa som Stammer af Stene,
Stormen suser i Løvværket ind,
Men aldrig bevæge sig Buernes Grene.
Kun naar en Sky, forreden og graa,
Jager bag Taarnet hen over Himlen,
Tykkes det stundom stuffende saa,
Som gjennem det slanke Spir kunde gaa
En neppe mærkelig Sittren og Svimlen. —

Dog ved det lille Sidecapel
Ser jeg en pantsret Skikkelse ride.
Ganger og Daaben er skinnende hvide,
Med over Ringbrynjens Sølvverskjæl
Hoppende Maanestraalerne glide
Som over et spillende Kildevæld.
Han løfter Visiret og vinker tillige,
Nu sporer han Hesten og rider mig nær —

Rytteren.

Den, jeg er fremmed i Staden her.
Dil for din Godheds Skyld Du mig sige,

Hvor de Thüringens Mænd, jeg Stævne har sat,
Har taget Herberg for denne Nat?

Fyrst Henrik.

Den, jeg er her saa fremmed som Du,
Men selv er Du ikke mig fremmed nu;
Jeg kjender din Stemme, mandig og blød,
Den rene Stemme, der stedse lød
Klarest i Sang og kjækket i Fejde:
— Du er Walter af Vogelweide!

Walter Minnesanger.

Saa milde de Ord fra din Læbe lode;
Du er Fyrst Henrik!

Fyrst Henrik.

Gud signe vort Møde!

Walter.

Kom nærmere til mig og favn din Ven!
Hvad bringer Dig hid, hvad har draget Dig hen
Midt i den store larmende Stad
Fra dit Tilflugtssted, hvor Du følte Dig glad?

Fyrst Henrik.

Et Barn, en Jomfru har ført mig hid,
En Pryd for Kvinder til hver en Tid,
En Kjærlighed, Verden sjeldent har kjendt,
Og som jeg selv har aldrig fortjent.
Ned til Salerno vi sammen drage,
Men kun den Ene vil vende tilbage.
Dog vist jeg tror, Du det alt har hørt;

fortæl nu mig, hvad Dig selv har fort
I snehvid Rustning bort fra dit Hjem.

Walter.

Ser Du ej Korset i Brynjen skinne?
Jeg drager bort til Jerusalem
Herrens hellige Grav at vinde.

Fyrst Henrik.

O hvem der selv didhen skulde gaa!
Dejlige Skjald, hvis Hjerte rene
Ligner en Rede med Drosler smaa,
Gyngende frit under Himlens Blaa
I Livstræets højeste, blomstrende Grene!
Rev Du Dig løs fra dit fædrelands Barm,
Drog Du fra dem, der elsked Dig hjemme,
Bort for at blande din tonende Stemme
Ind i den døvende Vaabenlarm?

Walter.

Højt er mit Haab, og stærk min Arm!
Klart for mit Øre kan jeg fornemme
Kraftig en Tone, klingende pur,
Lyd af en mægtig, kaldende Lur
Stedsse foran mig længere fremme.
Thi gaar jeg fremad, fremad med Fryd,
Hjertelig glad for Skjønhed og Dyd,
Prisende Gud for Sol paa min Vej,
— Det, som var bedst under Himmels Bue,
Jordens det Dejligste, lod han mig skue;
Ske da, hvad der vil, jeg frygter det ej!

Tone mig skal Guds vækkende Torden
Herlig som himmelske Orglers Klang,
Gjennem de faure Riger paa Jorden
Gaar jeg til Paradis med Sang!

Fyrst Henrik.

Stolt er din Lykke, Du som skal fare
Vidt over klingende Bølger ud,
Mandelig glad og ridderlig prud,
Skjøn i den hellige Kjæmpeskare.
Stærkt slaar dit Hjerte, gjemt under Staal,
Hvert af dets Slag har det samme Maal:
Hele dit Liv, din Sang og dit Sværd
Alt har Du viet vor frelser kjær.
— Men jeg —

Walter.

Ogsaa Du har en Stordaad at vinde,
Kjæmpe Du maa mod en frygtelig Fjende;
Dog skal Du sejre, til Jord Du ham slaar.

Fyrst Henrik.

Lidet din Trøst mig hjælpe formaar.

Walter.

Vid, det skal ske, som Sangeren spaar,
Mærk Dig mit Ord og drag det til Minde!
Men kom nu med, for min Hest er træt,
Den skal i Hus og æde sig mæt.
Men Du og jeg vil et Bæger tage,
Dybt og med Klang af vor Ungdoms Dage.

Jeg synger for Dig min bedste Sang;
Kom nu!

Fyrst Henrik.

Ik, heller en anden Gang,
Imorgen maasse.

Walter.

Jh, vist ikke nej,
Imorgen er jeg alt redet min Vej.
Men nu, dit gode Hjerte til Ære,
følger Du med mig og gjør mig glad.

Fyrst Henrik.

Husk, vore Deje skilles ad,
Mit Selskab vilde Dig kun besvære.

Walter.

Den, lad Du dine Betænkninger være!
Hvordan jeg saa skal faa Dig afsted,
Om jeg skal bortføre Dig, skal Du med!
Nu! Kom og vær glad, kom nu, Du Kjære.

(Han tager ham med sig bort.)

Pause.

(Genover Byen flyver i Sky)

Lucifer.

Sov, sov, Du store By,
Sov for at vaagne til Synd paany!
Onde Begjæringer, giftige Drømme,
Hidsfende Billeder, daarende Tegni
Lader jeg rigeligt over Dig strømme
Ned fra min favn som en usund Regn.

Den klækker ud af det slumrende fro
Sejglivet Ukrudt og Tidsler golde,
Den gode Sæd maa kvæles og dø.
Du store Stad, mellem dine Volde
Jeg selv langt flere Martyrer har
End han, der sit Kors til din Frelse bar.
Og de Martyrer, som mig bekjende,
Gaa gjennem Kval, der aldrig faar Ende,
Mig, deres Gud, til Pris og til Ry!
Sov, sov, Du store By!
Sov for at vaagne til Synd paany!

2.

In aaben Plads foran Cathedralen i Strazburg.

(Paaskemorgen. Fyrst Henrik og Else følges sammen.
Folkestimmelse og Klokkelang).

Fyrst Henrik.

Det er idag den store Dag,
Da Christ, vor Herre, stod op af Døde
Efter sit Størværk for Menneskers Sag,
foldende Sejerens hvide flag
Ud mod den glimrende Morgenrøde.
Solen kom frem; som Guld lod den gløde
Det blodige Kors, men Graven var tom,
Og da Kvinderne aarle fra Staden kom,

Saa den store Sten væltet bort fra Randen
Uf Klippehulen, men ud fra den
Traadte til de Bedrøvede hen
Guds Engel med glimtende Stjerner om Panden;
Og faur var hans Tale som Harpeslet:
„I søge Jesum af Nazareth;
Han er ikke her, han er opstanden!“ —
Nu ringer alle Klokker mod Sky,
Det kimer i Toner klare;
Alt fra det tidlige Morgengry
Bølger igjennem den festlige By
En frydefuld Menneffeskare.

Else.

O, hvilken Trængsel her er og Larm;
Maa vi ej heller gaa lidt tilside?

Fyrst Henrik.

Ja lad os følges, hold fast ved min Arm!
Oppe fra Kirkens Portal den vide
Skal vi se Mængden forbi os glide,
Livfuldt bevæget, jublende varm.
Her fra Trappen ved Portens facade
Alt Du kan se, for din fod er det lagt.

Else.

Ja, hvilken overvældende Pragt!
Pyntede Menneffer, straalende glade,
Dejlige Dragter af fløjl og Brocade,
Aldrig tilforn saa jeg saadan en Stads.
Men hvad er det der?

Fyrst Henrik.

Et Brædestillads,

En Talerstol under aaben Himmel,
Ser Du ej Munken, den tykke Mand
Oppe ved Rækværket yderst fremme,
Han taler med saadan en Tordenstemme,
At helt herhen vi høre ham kan.

Broder Euthbert

(prædikende for folket).

Se, Godtfolk, idag er det Paasfedag!
Opstandelsen rygtes i Verden vide,
Med Bud om Glæden Courerer ride
Til alle Kanter i vildeste Jag.
Der kommer nu en paa en skummende Hest,
Han rider omkap med den muntre Blæst.
— Halloj Courer, hvor kommer Du fra?
„Jeg kommer fra Hoffet!“ — fra Hoffet! Ha ha!
fra Hoffet! Ja, saa kan Du gjerne gaa;
Jer Hofmænd tror vi dog ikke paa.

(Efter et Ophold.)

Der kommer en til; han sprænger herhen.
Lad høre, hvorfra han kommer, den Svend!
Halloj Courer, hvor kommer Du fra?
— „fra nærmeste Kjøbstad!“ — En Kjøbstad! Ha ha!
En Kjøbstad! Ja, spar Du saa kun dine Ord!
Jer Kjøbmænd er der Sletingen, der tror!

(Efter et Ophold.)

Men der kommer en med Sporen i Blod,
Hans Hest har Dinger paa hver en fod.

— Halløj Courer! Hvor kommer Du fra?
„Jeg kommer fra Paven!“ — fra Paven! Ah, ah!
fra Paven! Ja, Pavens Melding er sand.
— Sig Andet, saa kommer J strax i Ban!

(Livligt Bifald mellem Tilhørerne. Munken fortsætter:)

Men, hvad jeg nu egentlig vilde fortælle:
Da Paassens Budskab til Himlen kom,
Trættes Englene gladeligt om,
Hvem der først til Jord skulde gaa for at melde
Til Herrens Moder, at Graven var tom.
Adam erklæred sig strax bered,
Dog ham turde ikke ret vel man sende
Af Frygt for, at det maasse kunde hænde,
At han paa Vejen slog Æbler ned.

Og gamle Noah, saa gjerne han vilde
Den store Ære og Glæde havt,
Blev hel casseret blot for en lille,
Knap mærkelig Svaghed for Druens Saft.

Johannes den Døber var lidet stiftet;
Kamelhaarskappen, han bar, var stiftet
Og gammel og saa for sørgelig ud
for En, der skal vandre med Glædesbud.

Og da der nu i den hele Skare
Sletingen var helt uden Fejl og Brist,
forligtes man og beslutted tilsidst,
At Englen igjen til Jord skulde fare,
Som nys havde bortvæltet Gravens Sten.
Han tog i Haanden sin Palmegren;

Snehvid og blændende saas han at dale
Nedover Himlen, der blussed i Øst —

(Cathedralens store Klokke begynder at ringe.)

Dog, nu begynder Klokken at tale,
Og saa er det bedst, jeg sparer min Røst.
Kun Et vil jeg sige Jer til jer Trøst,
Siden I ikke faar mig at høre:
I dag vi vil over Scenen føre
Til Ære for Paasken et festskuespil,
Hvortil jeg venligt indbyde Jer vil.
Der, haaber jeg, møder I allesammen.
— Men gaa nu hjem! Pax vobiscum! Amen.

3.

I Cathedralen.

(Orgelspil og Sang: Gloria in excelsis.)

Else.

Her er jeg hjemme i min faders Hus;
Hvert helligt Billede paa Kirkens Vægge
Med milde Blik fortroligt paa mig ser!

Fyrst Henrik.

Det er Guds bedste Børn, Du tegnet ser;
Blandt dem Du selv engang skal vorde malet
Med Solskin om dit gyldenblanke Haar,

Smykt med det Smil, som en kunstfærdig Haand,
Den sikkeste, den ømmeſte af alle,
Har formet ſelv og lagt omkring din Mund.

Elſe.

Lyt: Gloria ſpilles klart: „Alene Gud
I Himmerig ſkal Lov og Pris tilhøre! —“
Hvor højtidsfuldt her er og ſvalt og frit;
En bedre Kirke kan der ikke findes.
Tænk, hvilke Piller, hvilke ſtore Buer,
Og rundtomkring ſaa mange Skrifteſtole
Med Billedſtøtter og med Engle paa;
Det er da for de Rige; nødigt vilde
Jeg ſtaa til Skrifte ſelv i ſlig en Pragt.
— Hvem bygged Kirken her?

fyrſt Henrik.

En herlig Meſter,

Erwin af Steinbach; dog ej han alene,
Chi mange Slægter tog i Værket Del.
Og Børn, der kom og ſaa, hvor Helgenſkaren
fra Dag til Dag af Stenen voyed ud,
Blev gamle, mens det ſtore Værk ſfred frem.
Og ſtedſe ſfred det frem og har endnu
Ej ſat ſin ſidſte, fuldtudsprungne Roſe;
Den aabner ſig maaske for næſte Slægt.
Dog Meſteren har naaet at lægge ind
I diſſe kolde Sten ſit varme Hjerte,
En evig Sjæl ſit eget Præg dem gav.
Og ſom han ſelv, arbejded og hans Børn

Og bygged deres Liv i Kirken ind
Til Pris for Gud. Betragt kun Billedstøtten,
Som højt med glade, udtryksfulde Blik
Ser op til Søjlen med de hvide Engle.
Det er Hr. Erwin selv; hans egen Datter,
Sabina, Glæden for hans Kunstnerblik,
Har fast og fint med fagre Jomfruhænder
Sin store Faders Billed formet ud.

Else.

Hvor dejlig er den Søjle, han betragter!

Fyrst Henrik.

Ja, det er ogsaa hendes Værk. Forneden
Om Søjlen staar Evangelisterne;
Højt over deres Hoved Engle flyve
Paa Marmorvinger, med Basun af Marmor,
Dog allerøverst throner Kristus selv;
Se, hvor hans hvide Kors i Solen spiller
Med dæmpet gylden Glands!

Else.

Af, om jeg selv
forstod at rejse Gud et Monument
Saa yndefuldt og herligt som Sabinas!

Fyrst Henrik.

En større Gjerning levner Du Dig efter:
Dit hele Liv i al dets Kjærlighed!
Se, lille Else, se, hvor Solen skinner
Og brydes i Portalens flammerose

Vidunderligt med tusindfarvet Lys,
I hvilket Magt og Mildhed flyde sammen.

Else.

Og i den lyse Kirke staar paa Dag
Den mægtige, den milde Martyrskare. —

Fyrst Henrik.

Dog, kom nu, Else, vi maa skynde os,
Thi ellers faar vi ikke Plads ved festen.
Se blot, hvor folk dernede strømme sammen,
Alt staar ved Kirkedøren en Herold
Klædt ud som Englen Gabriel og forkynder,
At Skuespillet strax begynde skal.

Messenspil.

Scener af Mysterieskuespillet Christi Barndom.

I.

Himlen.

Naaden

(bøjende Knæ for Gud).

Forbarm Dig, Gud, af Kjærlighed!
Lad Mennesket, Du selv har skabt,
Trods al hans Skyld ej gaa fortabt,
fortabt i Evighed!

Retfærdigheden.

Han er fortabt, tal ej derom!
Han brød af Kundskabstræets frugt,
Han er fra Himlen udeluft,
Han voldte selv sin Dom!

Gud.

Men JEG staar over Dom og Død.
Jeg frelser ham, om der er til
Paa Jord blot Een, som lide vil
for, hvad hans Slægt forbrød.

De fire Dyder.

Af, vi har vandret paa vor fod,
O Herre, hele Verden rundt
Og talt om Dig og døjet Ondt,
Men Ingen bragt til Bod.

Visdommen.

Den Skabning ej paa Jorden gaar,
Som ejer sliq en Kjærlighed,
At han til Offer er bered.
En Gud det kun formaar.

Gud.

Gaf Du da, min enbaarne Søn!
Og fri den hele Verden ud,
Og bliv den hele Verdens Gud
Og alle Dines Løn!

(Englen Gabriel flyver ned til Jorden.)

II.

Jomfru Maria ved Kilden.

Maria.

Ud Havens Gange gaar jeg langsomt ned
Og bøjer gennem Laagen ind i Lunden
for Vand at øse ved den dybe Brønd,
Der klar og kjøligt stille ligger skjult
I Skyggen under tætte Sykomorer.

forunderligt, hvor Alt omkring er tyst,
Kun nu og da med Klang en Draabe falder;
Og dæmpet toner det fra Huset hist,
Hvor mine unge Legesøstre synge,
Imens de spinde gylden Silketraad.

Englen Gabriel
(usynlig).

Hil Dig, Maria, Du Benaadede!

Maria
(forfærdet seende sig omkring).

Hvo taler til mig i den tause Lund
Med Englestemme?

Englen Gabriel.

Herren selv er med Dig,
Velsignede blandt Kvinderne!

Maria.
O De!

Sletingen ser jeg, men fra Himlen vælder
Et Inegyldent Lys omkring mig ned,
Og saare frygter jeg.

Englen
(aaabnarende sig).

Frygt ej, Maria!

Thi Du, en Jomfru, føde skal en Søn,
Og Gud skal give ham Kong Davids Throne.
Den Helligaand skal komme over Dig,
Og Herrens Kraft skal overskygge Dig,
Thi er den Hellige, som vorder født,
Guds Søn!

Maria.

Se jeg er Herrens Tjenerinde,
Mig se, som Du har sagt.

Usynligt Chor.

Hallelujah!

III.

Englene flyvende med Julestjernen.

Gud Herren bød i Nattens Gys:
„Bliv Lys!“ Og se, da blev der Lys,
Og Solen lod han fødes.
Dog højt staar Sol paa Himlens Hvælv,
Et Billed af Jehova selv,
Med Jorden ej den mødes.

Og atter lod Gud Herrens Røst:
„Bliv fred paa Jord og Haab og Trøst!“
Og Julestjernen tændtes.
Af den en Gnist skal lægges ned
I Hjertet paa Enhver, som veed,
Hvis Søn med Stjernen sendtes.

IV.

De vise Mænd fra Østerland.

(Jomfru Maria med Barnet. De hellige tre Konger Caspar, Melchior og Balthazar.)

Caspar.

Velkommen, lille Barn Jesus, Du,
fra Thronen ved Herrens Side
Til Jorden, hvor Du skal vandre nu
Og fælde Taarer og lide.
Vel er i Armod her Du fød,
Dog, hvad var Jorderigs Skatte
for Dig, som er mer end Liv og Død
Og mer end Alt, jeg kan fatte!

Melchior.

Velkommen, Drot af Jerusalem,
Gud faders højeste Være!
Skjøndt ydmygt født udi Bethlehem
En Krone Du dog skal bære.
Kronen er kun en Tornefrands,
Dens Herlighed Ingen kjendte,
Hvis ej omkring den i selsom Glands
Dyre Rubiner brændte!

Balthazar.

Velkommen, frelser af Davids Rod!
I Mulmet her skal Du bløde,
I Mulmet her er dit Guddomsblod
Den eneste Morgenrøde.

Op rinder Solen stærk og stor,
Og vingede Skarer kvæde:
„Guds fred og Guds Velbehag paa Jord
Og hisset Himmelsens Glæde!“

V.

Flugten til Ægypten.

Joseph

(førende ved Tøjsen et Mulsæl, som bærer Jomfru Maria og
Christusbarnet).

Nu hvil Dig her, Gudsmoder, med dit lille Barn
I Kjølighed af Mandeltræets Blomstersne;
Dybt indeni det dunkle Løv en Sangfugl slaar,
Og nedenfor er Græsset blødt og lysegrønt.

Jomfru Maria.

Først vil jeg gaa med Barnet bort til Kilden hist
Og to hans Øjne, før i Blund de lukke sig;
Til Støvet her paa Jorden er han ikke vant,
Nu skal en Drøm ham føre til hans Fædreland.

Joseph.

Imidlertid jeg rede vil hans Leje blødt,
Saa vend tilbage snart og nyt den korte Frist.

Maria

(gaar, men kommer ilsonit tilbage):

Ik, Joseph, lad os hastig komme bort herfra,
To stygge Mænd har skjult sig hist i Bussene.
(To Røvere, Dumachus og Citus, springe frem.)

Dumachus

(gribende fat paa Joseph).

Giv hid paa Timen, hvad Du har af Gods og Guld!

Maria.

O, Kjære, slip min Husbond, knug ham ej saa haardt,
Hvad vi besidde, har for Dig vist intet Værd.

Dumachus.

Kom hid med Eders Penge!

Titus.

Lad dem gaa med Fred,
Jeg beder Dig derom, forvold dem ingen Meen.

Dumachus.

Nej, stop! for deres Liv de skal betale først,
Saa kan de gaa: gid alle Plager følge dem!

Titus.

Nu slip dem strax og styr din Mund, thi vist jeg tror,
Det Barn er født til megen Gavn for Folk som os.

(Sætter dem i frihed.)

Christusbarnet.

Om tvende Gange femten Aar en Dag staar frem,
Da jeg skal dø paa Korset i Jerusalem,
Og disse tvende Stimænd dø da ligesaa,
Paa begge Sider af mig deres Kors skal staa.
Men sandelig det siger jeg Dig, Titus, Du
Skal tro paa mig i Døden, som Du troede nu.
Og salig Du, som paa din Gud er vorden viis:
Den Dag med mig Du være skal i Paradis!

VI.

Christusbarnet blandt sine Legekammerater.

Christusbarnet

(kaldende ind ad Døren).

Kom nu kun ud, det regner ikke mer!
Nu vil vi lege med det vaade Ler
Og lave fugle smaa med Næb og Vinger.

Judas.

Ja, jeg gaar med, ifald de Andre vil,
Men hvis vi plette vore Klæder til,
Saa skal Du tage Skjendene, det bringer.

Christusbarnet.

Se, hvor livagtigt jeg dem forme kan,
Der staa de ved den lille Pyt af Vand
Og spejle sig saa smukt, imens de drikke.
Nu skal de ogsaa Liv og Stemme faa
Og flyve syngende mod Himlens Blaa
Saa højt, at vi tilsidst dem øjner ikke.

Judas.

Jh, se den taabelige Dreng, der tror,
At han kan vække Liv i Støv og Jord;
Til intet Menneske sliq Magt blev givet.

Christusbarnet

(klappende i Hænderne).

Flyv, mine fugle, flyv, I smukke Dyr!
Flyv op iblandt de solforgylde Sfyer,
Og lovsyng ham, der gav Jer Del i Livet!
(Fuglene flyve kviddrende bort.)

VII.

Christus tolv Aar gammel i Templet.

Nicodemus,

en af de Skriftkloge.

Højlovet være Gud, for han har set
I Naade til os, og en stor Prophet
Er vaft af Herren mellem Israel;
Hvis Søn er dette Barn? Hvem er han vel?
Forunderligt er Hjertet i mig rørt;
Hvem har af Barnemund flig Tale hørt
Som nys, da myndig han at standse voved
Den lærde Sadducaer, som bestred
Et Liv, der varer ved i Evighed,
Og med en selsom Sikkerhed ham loved,
At den saa visse Tvivler skulde snart
Et Øjeblik det Land beskue klart,
Hvor evigt Liv i hvert et Øje gløder,
Hvor Sjælen pur og gjensfødt Sjæle møder,
Som hver har mødt sin Kjærlighed paa Jord,
Og Arme sig i hvide Arme slynge,
Og Klynge stadigt følger efter Klynge
Og smelte sammen i det samme Chor,
Det Chor, som evigt alle Engle synge,
I Jubel skuende, hvad her var troet:
„Hallelujah, Hellig, Herre Zebaoth!“
Ak, maatte jeg det Livets Land betræde,
Som Barnet synes selv at have set,
En Stund blot dvæle der!

Jomfru Maria,
(trædende ind i Templet:)

Mit Hjertes Glæde!

Min Søn, hvad Uro har Du os beredt!
Med Smerte har vi længe om Dig ledt,
Og mindst jeg tænkte, Du var her tilstede.

Christus.

Hvi ledte J? Mon J da ikke vidste,
Mig bør at være i min Faders Hverv?

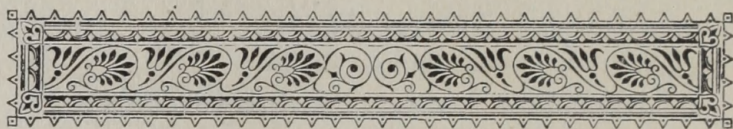
Maria.

Hvert Ord af mig er kun en ringe Skjærv,
Men dit en Guldmønt, jeg vil ikke miste,
Skjøndt ikke jeg forstaar den høje Klang.

Christus.

Det skal Du, Moder min, forstaa engang,
Naar al min Herlighed Du faar at kjende
Og, mens de store Stjernefakler brænde,
Betragter under Engles Jubelsang
Mysteriet, der aldrig gaar tilende.

IV.

1.

Vejen til Girschau.

(Fyrst Henrik og Else med følge tilhest.)

Else.

remad bestandigt Vejen sig snor, bærende
med sig vidt ud i Verden
Budskab om Menneskelivet paa Jord,
Menneskesjælens rastløse færd.

Fyrst Henrik.

Menneskets Liv er et Harpeslet med glade Streng,
følsomme, fine,
Gjennem dem alle gaar dog en Klang som af en Sjæl,
der sukker i Pine.

Else.

Troen alene tolker vort Liv; den, der blev gnedet
blank ved at lide,
Afspejler Herrens hellige Træk; der ser han Svar paa
Alt, han vil vide.

fyrst Henrik.

Mennesket ser dog mest paa sig selv, lidet kun har han
Tanke for Andre;
Hvorfor er Du vel sammen med mig? Skal med en
Dæmon Engelen vandre?

Else.

O hvor dog Solen brænder idag, tykt ligger Støv paa
Græs og paa Hækker;
Hunden bag Vognen gisper af Tørst; se kun den stakkels
Hest, hvor den trækker.

fyrst Henrik.

Nu gjør de Holdt ved den lille Kro, Kudsken gaar
stray til Kromandens Datter;
Selv finder Hesten Truget med Vand, drikker og snoster
og drikker atter.

Else.

Ogsaa paa Vejen gjennem vort Liv er for den Trætte
Steder at finde,
Hvor han kan Sjælens brændende Tørst stille ved Væld,
som Gud lader rinde.

fyrst Henrik.

Ser Du det Sted, hvor Stenforset staar; der vil vi
bort fra Grusvejen bøje,
Ind over Engen ned ad en Sti ride vi skal blandt
grønflædte Høje.

Else.

Da bliver Rejsen ret til en Fryd fjernt fra den tunge
Vej med dens Hede,
Og vore Heste glæde sig vil over det bløde Grønsvæer
dernede.

(De ride ned over Græsmarken.)

Else.

O hvilken Duft af udsprungne Tjorn; hen ad vor Vej,
saa langt den sig strækker,
Bugne de blomstrende Kirsebærtræer under en Sne,
som tykt dem bedækker.

Fyrst Henrik.

Hist i det fjerne glimter det stærkt; over et Vandfald
Solstraaler spille,
Lodret ad fjeldet hænger det ned, Banneret lig, naar
Luften er stille.

Else.

Hvor er dog spal den skyggende Dal, fold er den klare
Bæk ved vor Side.
Hvis er det Slot, som hist skuer ned stolt som en Drot
over Egnen saa vide?

Fyrst Henrik.

Greiffenberg er det, Grev Holzhendorffs Borg, Ung-
dommens Minder indenfor bygge;
Kjendt var mig hvert et Taarn og Karnap, dyrebar
Vinduesfordybningens Skygge.

Else.

Se, hvor med Kors og Røgelsefar en Procession fra
Landsbyen drager,
Bedende Gud at kvæge med Regn Kornet paa den
fortørrede Ager.

fyrst Henrik.

Bønnen er hørt, og alt fra Nordvest friskt med en lille
Brise det luster,
Snart bliver Himlen dækket af Skyer, stærkt imod Regn
fra Skoven det duster.

(De sætte Hestene i Trav.)

2.

Klosteret Hirschau.

(Vinkjældereren. Broder Claus kommer ind med et Par tomme Kander.)

Broder Claus.

Saa, heldigvis, nu er fasten forbi!

Jeg lider ikke det fasteri;

Den Ting kan være til Gavn for Somme,

Der maa bruge Magt for at gjøre sig fromme,

Men jeg er en sat og fredelig Mand,

Hvis onde Natur kommer sent i Brand,

At sulte mig er ikke fornødent.

Jeg har desuden lagt Mærke til:

Lad Brødrene faste saa tidt, de vil,

De skændes dog ligesuldt ufortrødent.

Naar saa deroppe man ikke har Fred,

Saa lister jeg af og kommer herved
Og gjør mig atter Tanterne glade
Blandt mine Venner, de fyldte fæde.
Den Kreds er efter mit eget Sind,
Det er et Broderskab, det er Munkel!
De bor i Hule Nar ud, Nar ind,
frie for Arind og Kænkespind,
Uden at skjændes uden at prunke,
Uden i Smug at samle til Bunke,
Men Hver og En gemytlig og trind,
Uden forfængeligt ydre Skin,
Men i det Indre fyldte med Herlighed:
Edel Begejstring og Sandhedskjærlighed!

Det har jeg hørt, at ved Paasketide,
Naar Knopperne briste for Solglint blide,
Og Ranken viser paa Højens Side
Sin første Spire, bleggrøn og fin,
Begynder over al Verden vide
Baade den gamle og unge Vin
Stærkt i sit fad at bruse og syde,
Som vilde med Magt den sit Lufke bryde,
Drive fra Tenden den tringende Tap
Ud for at blinke med Solen omkap. —
Den Trang er kjendt af os stakkels Munkel,
Naar Hjertet banker og Pulsene dunke,
Og Hjernen brænder os selv til Trods
Af Ild, der aldrig maa tændes i os.
— I os maa Sligt nu tringes tildøde,

Men Andres Trang kan kommes imøde,
Og jeg finder stor Fornøjelse i
At slippe den fængslede Dinaand fri.

Der staar et fad ved den inderste Væg
Helt for sig selv og forment alene;
Af Spindelvæv har det et mægtigt Skjæg,
Der slæber hen over Gulvets Stene.
Saa har det staaet i hundred Aar,
Som Barbarossa i Højen staar;
Hans Skjæg ham ned for Fødderne hænger,
Det gror saa stærkt, at det Stenen sprænger.
Men Karret her er ej heller dødt,
Dets Blod er glødende hedt og rødt,
Der bor en Kraft i dets Bryst af Eg.
Som Tiden har mildnet men ej gjort veg.
Mer kostelig Drif ingen Konge draf;
Den voyer ved Rhinen om Baccharach.

Forresten er Vinen fra Würzburg ikke
En Drue, jeg mindre gjerne vil drikke,
Den har vor Abbed bestilt idag,
Vi to har næsten den samme Smag.

(Fylder en af Kanderne.)

Hør, hvor det synger, mens Straalen falder
Fyldende Kanden op til dens Tude;
Gjennem hele Kjæderen breder sig ud
En Duft af Lavendler og Lillieconvaller;
Dejlige Kande, Dig kysser kun
Fuldstændigt aabenlyst Abbedens Mund,

— I Smug er rigtignok mangen Slurk Vin
Paa Vejen til hans Mund trillet i min.

(Drifker flere Gange.)

O hvilken Drik, dens Draaber forgrene
Sig ud i Kroppen fra Isse til fod
Og samle sig rundt om min Hjerterod; —
Skulde virkelig folk have Ret, som mene
At Würzburgervinen er mindre god
End Baccharachs højtpriste Drueblod? —
Den Sag skal snart blive bragt paa det Rene.

Nu gjælder det: Prisen maa være din,
Du Konge blandt alle Kjælderens fæde!
Her aabner jeg Spundset; hvilken Cascade!
Se, Straalen spreder sig, hver Draabe Vin
Spiller i Rødt som en fleben Rubin,
Som Skyens Guld, der sig spejler i Rhin
Og glimter paa Vinrankens duggede Blade.
Det Skjær fik Vinen, da Rankerne drak
Blod af et Barn og den sfinnende røde
Vædske sig op i Klaserne trak,
Den modne Drue synes at bløde.
— Jammerligt var det saa Barnet døde,
Baccharachs Jøder ihjel det staf.
Ulykke faa da hver gammel Jøde
I den gode gamle By Baccharach!

(Drifker igjen.)

Pause.

Ja, der skal Dannelse til at vurdere
En saadan Vin, som den er det værd,

Men dannet i hele Klosteret her
Veed jeg kun Een og sletingen flere.
O, jeg var skabt til at sympathisere,
Men der er Ingen, der fatte mig kan;
Abbeden kunde til Nød gaa an,
Han ser da Forskjel paa Vin og Vand;
Dog, hvorfor haabe paa Venskab mere,
Jeg er en ensom, ulykkelig Mand. —

(Sidder en Stund i dybe Tanker, og tager derpaa
sine Kander og gaar op ad Trappen.)

Se nu de Trin, saa stejle og smalle!
Saadan er det gjort, for at jeg skal falde
Og blive til Nar for den hele flok.
Men jeg foragter jer, En og Alle,
Hyflere, Ræve, jeg kjender Jer nok!

3.

In Gelle i Klosteret.

Broder Georg

(Skrivende paa en Bog i Pergament).

Det mørknes alt, dog før jeg lægger hen
Mit Arbejd, vil et Ord endnu jeg skrive,
At Dagen dermed smukt kan sluttet blive:
Den Højes Navn jeg skrive skal igjen.
Jeg tøver lidt og tvætter vel min Pen,
At ren som Solens Straaler den maa sfinne,
Før Livsens Ord den slutter i sig inde.

Der staar det! Frels mig Du, hvis Navn staar skrevet,
Naar nær hos Dig og fjernt fra denne Jord
Jeg overalt ser skrevet samme Ord
Med Lys af Lysen, hvori selv Du bor,
Og gruer ved, hvor tidt dit Navn er blevet
Læstfindigt nævnt af mig, mens jeg har levet.
O Du, som frelser frit, hvo frelses skal,
Frels mig af Naade da fra Dom og fald!

Se, med min dunkle Celles Skumring blandes
Et gyldent Lys fra Bogens Blade sendt,
Mit Haandskrift bærer paa sit Pergament
Det straalende Evangelium af Johannes,
Den Elffelige, paa hvis klare Pandes
Den hvide Sne vor Frelser selv har tidt
De hellige Læber trykt og kysset blidt.
Mysteriets Elffovsord, Apostlen taler,
Skrev her jeg af omhyggeligt og smukt.
Hvert Bogstav snørkler sig i Sping og Bugt
Og rundt om Liniernes Initialer
Staar frem i Løvværk baade Blomst og frugt. —
Hvor megen Kunst har dette Værk i Gjemme,
Hver form er ren og hver en farve fin,
Guld, dejligt Himmelblaat og dyb Carmin!
Dog, ti, min Hovmod; jeg vil ikke glemme,
Hvis Navn jeg skrev, hvis Pris jeg vilde fremme;
Tag Du det hen, om det maa være Bod
for lidt af Alt, jeg har Dig gjort imod.

(Løfter Vinduet op og forser sig mod den lyse Aftenhimmel).

Hvor frisk er Aftnens Luft, dens Pust de svale
Med Velklang fyldes; fjerne Klokker tale
Om Herren i trefoldigt Bedeslag.

O kunde jeg med sligt et Purpur male,
Som nu er foldet ud mod Himlens Tag
Ret som et rødt og gjennemfigtigt flag
Bredt ud imod et gyldent Underlag;
Dets flige sagte ned mod Jorden dale
Og kante blødt de fjerne Bakkedrag. —

Men se, ad Dejen frem i lystigt Jag
En Ryttersfare op mod Klostret drejer;
for Hestens fod den blanke Silke svajer,
Et Fyrstebanner foran Toget vajer.
Nu sprænge rask de ind i Klosters Gaard.
Hvad vækker op igjen min Ungdomsbaar?
Det er, som lytted jeg til Fuglekvidder:
Se, paa den hvide Hest en Jomfru sidder
I snevert Klædebon, med gyldent Haar.
Nu træder hende nær en høvisk Ridder,
Sin Arm han rundt om hendes Midie slaar,
Selv tør hun Haanden paa hans Skulder lægge;
Af Sadlen ned han hjælper hende let
Med Kys paa Kind og løfter sin Baret;
Der gaa de op ad Klostertrappen begge —
Den lyffelige Ridder! Skjønne Par!
Var selv jeg ung, som jeg engang det var!
Dog, fort er Tiden, som for mig er rundet;
Maasse jeg er for ung til her som Klerk

I Klosters Ensomhed at sidde bundet.
 Men ogsaa det er godt; mit Maal er fundet;
 Nu har jeg viet mig et andet Værk,
 Og hvad jeg her paa Jord har efterstundet,
 Det naar jeg hist, naar Taagen er forsvundet,
 Naar jeg som Engel straalers skjon og stærk
 I Hjelm af Solv og snehvid Pandersærk
 Sanct Michael lig, hin Lysets Engel snare. —
 Der skal jeg da mod Himlens Guldgrund klare
 Se træde frem en kjendt og fager Skare,
 Et Kvindefølge mig imøde gaar.
 Og forrest vandrer En, som vel jeg kjender,
 Med røde Roser i de hvide Hænder
 Og Martyrkronen paa det brune Haar. —
 Den lyser overvældende, den blænder;
 Foroven staar en pragtfuld Diamant,
 Den fik hun, da en Sjæl til Gud hun vandt.
 Og ømt belyst af Morgenrødens Lue
 Staar der i Solvmor klædt hin høje Frue,
 For hvem jeg Verden over vilde gaa
 Paa blottet fod, i Pilgrimsfælle graa,
 Om blot et Glimt endnu jeg maatte skue
 Af, hvad jeg herligst her paa Jorden saa.
 Ved hendes Side ogsaa Dig jeg finder,
 Forynget, glad, og nu med røde Kinder,
 Men stedse lige yndefuld og fin
 I Alt den samme, kjære Moder min!
 Og der har ogsaa Du, Veninde, hjemme,
 Hvis blonde, silkebløde Lokker bræmme

Et Nafyn, jeg betragte længe vil.
 Der løfter Du din underfulde Stemme
 Til St. Cæcilias stærke Orgelspil:
 Min Dinge voyer, mens jeg lytter til,
 Og paa den grandiose fugas Toner
 Jeg bæres op mod Ham, der højest throner. —
 Sligt Haabets Solskin al min Sjæl har fyldt.
 Og hvad der end maa times mig hernede,
 De stærke Straaler Glands derover sprede,
 Til Alt er blaukt og glimrende forgyldt.
 Og dog, hvad Gru kan netop mig berede
 Hin store Dag, hin Dag af Herrens Vrede,
 Selv veed jeg bedst, hvad Dom jeg har forskyldt. —
 Did ind for Dommen alle Sjæle stunde,
 Thi bede Hver, som har min Afskrift læst,
 At Gud tilfids vil evig Fred os unde
 Cum Sanctis suis, quia pius est.

4.

I Klostergaarden.

Abbed Wolfram.

Hvor har den friske Regn idag gjort godt,
 Hvad herlig Aften fik vi efter Bygen.
 Der feberhede Luft fandt atter Fred,
 Og slaaet ned er hver en Hvirvel Støv,
 Som blænded Øjnene og hidsed Bryftet.

Saa vil jeg se at komme selv til Ro
Og blive klar som denne Kveld og stille,
At jeg engang, naar Aftenstunden kommer,
Kan svæve bort lig Solens sidste Blink,
Der nys, da Skyggerne tog til at vove,
Svang let sig op ad Klosters hvide Mur,
Men Skyggen steg og flattred efter det;
Da sprang det bort fra Muren op paa Taget,
Men snart det blev fortrængt til Kirkens Spir.
Der greb det blanke Solskin endnu fat
Om Korset og fløj saa paa gyldne Dinger
Mod Aftenhimlen op, hvor just brød frem
Den første Stjerne.

fyrst Henrik.

(kommer ind, hilsende Abbeden.)

Christus er opstanden!

Abbeden.

Han er opstanden, Amen! og hans fred
Med Eder være!

fyrst Henrik.

Og med Eder selv!

Er I Hr. Wolfram, dette Klosters Abbed?

Abbeden.

Ja, det er mig.

fyrst Henrik.

Jeg er fyrst Hoheneck.

Det er min Bøn til Eder, at I gjæstfrit
Vil tage mod mit følge og mig selv
for denne Nat.

Abbeden.

Her nægtes aldrig Herberg.

Dog tillad mig, fyrst Hoheneck, et Spørgsmaal:
I havde før, om ej jeg tager fejl,
En Strid med Kirken? —

fyrst Henrik.

Ja, men den er bilagt;

Jeg blev forpligtet til at bringe hjem
Til Straßburg Cathedral et helligt Billed,
En St. Cæcilia, malt, som Sagnet gaar,
Af Englehænder.

Abbeden.

Saa vær mig velkommen,

Vær hjerteligt velkommen, og til Tak
for Æren, som I har bevist vort Kloster,
Skal vi beværte Jer, saa godt vi kan,
Om end lidt tarveligt, med Paaskeæg
Og med den ringe Vin, vi har paa Stedet.

fyrst Henrik.

Et prægtigt Kloster blev I Abbed for!
Hvor tidt jeg end har Hirschau hørt beromme,
Er Alt dog større, end jeg havde tænkt.
Jer Bygning er en stærkt befæstet Borg,
Et fristed hegned ind af brede Mure,
Og vistnok gammelt?

Abbeden.

Et af Egnens ældste!

Tolv Formænd i mit Embed hviles alt
I Kirken under Gulvets brede fliser.

Fyrst Henrik.

Ier Kirke saa jeg strax, saasnart jeg kom,
Thi Vesperklokken ringed just til Awe.
Jeg søgte Ier, og derfor har kun flygtigt
Endnu dens fleste Prydelser jeg set.
Dog blev jeg næsten tvungen til at standse
Lidt længer ved en liden Sarcophag
Af fulsfort Marmor, glat og uden Vaaben,
Kun paa dens Laag laa kunstigt hugget ud
Af Alabast med Skjær som blege Roser
En ung og yndig Dame med et Præg
Af saadan Højhed, at vist selve Doden
Ej uden Knæfald traadte hende nær
Og bejled fast og vandt. — Hvo skjærmes vel
Af denne Sarcophag? Hvad fordums Smykke
For en højbaaren, gothisk Slægt er gjemt
I slikt Juvelsfrin?

Abbeden.

Det er frøken Agnes
Af Witten Holtzendorff.

Fyrst Henrik.

Det maa jeg tro,
Det Navn var altid prist for sjældne Kvinder,
Jeg selv har kjendt dem.

Abbeden.

Det har ogsaa jeg,

Det skal jeg glemme sent; og det er godt
for Grev Johan paa Greiffenberg, min Nabo!
Chi var det ikke for hans Søstres Skyld,
Da væbned snart jeg alle mine Munke
Og sang en Messe for ham i hans Hus.
Hvor tør han understaa sig til at jage
Paa viet Grund og siden svare mig,
Naar jeg formaner! Klosters Herre taler,
Og Greven tier!

Fyrst Henrik.

Udentviol, Hr. Abbed.

Især naar Klostret er som jert bekjendt
for Dyd og Fromhed.

Abbeden.

Nu, for den Sags Skyld
Har vi ej stort at fordre, mindst jeg selv!
Det hænder tidt, jeg bliver altfor hidsig.
Dog tro, fyrst Hoheneck, mit Hverv er tungt;
Jeg luger dagligt op en Mængde Raahed
I Klostret selv, det giver haarde Hænder;
Men det maa til, jeg vogter viet Grund,
Og den skal holdes ren, saa vidt jeg evner!

Fyrst Henrik.

Det er jer Pligt at hævde Klosters Tugt,
Dog tror jeg, har I ogsaa mange fromme
Og lærde Mænd omkring Jer.

Abbeden.

Gud ske Lov!

Her er dog nogle. Mærker I fra Kirken
 De stærke Tonebølger rulle frem,
 Derinde spiller Broder Jørgen Orglet.
 Hør Sjælens „Recordare, Jesu pie!“
 Af Dybsens Nød den raaber højt om Naade,
 Til Gud den stiller ved sin højre Haand,
 Han frier den, statuens in parte dextra,
 — Og hele Kirken fylder sig med Lys,
 Mens ud fra Orglet trindt og overalt
 Som Solblink Toner skyde frem og funkle.
 Gaf ind og lyt til Broder Jørgens Spil,
 Imidlertid skal Bordet blive dækket —
 Det maa dog til —; imens vi gaa paa Jord,
 Gjør stundom ganske godt et dækket Bord!

(Gaar.)

5.

I Kirken.

(Efter Aftenmessen. En blind Mand knæler foran Højaltret.
Stærkt Orgelspil.)

fyrst Henrik.

Svulmende klare, vingede snare,
 Mægtige Toner allestedsfra
 frem og forbi mig klingende fare,
 Mødes og favnes, fylkes i Skare,
 Hilses i højt Hosiannah og svare
 Højt Hosiannah, Hallelujah! —
 Mesterens Haand lader Tonerne virke,
 Løkkende frem i det viede Hvælv

Stemmer af Engle til Fryd for sig selv,
Thi Mængden er alt gaaet hjem fra Kirke.
Kun foran Altret dvæler der En
I Bøn, med Suk som af Anger rystet;
Han kaster sig ned og slaar sig for Brystet
Og støder Panden mod Gulvets Sten.
Gud trøste Hver, som inderlig beder!
Dog nu sin Andagt han sluttet har,
En liden Chordreng i Silketalar
Ved Haand ham tager og frem ham leder.
— Hvad? ser jeg ret, eller skuffer mig blot
Det gjøglende Halvlys i Kirkens Gange:
O nej, det Ansigt kjender jeg godt,
Skjøndt nu har Skjæbnen haardt drevet Spot
Med ham, der før drev Spot med saa mange.
Det er den vilde Grev Engelbrecht,
Min onde Mand, min bittreste Fjende,
Hadssk imod mig og mod al min Slægt.

Den blinde Mand.

Hvem er den Mand, som dvæler herinde?
Hans Nærhed bringer en iskold Træk.

Fyrst Henrik.

Det er fyrst Henrik af Hoheneck,
Det Navn har sagtens I før hørt nævne.
Vi er Bekjendte fra mangt et Stævne,
Grev Engelbrecht med det stride Sind!

Den blinde Mand.

Det var jeg før, men nu er jeg blind;

Til mere Ondt har jeg ingen Erne
 Og ingen Villie, fyrst Hoheneck,
 Det stride Sind har faaet sit Knæf.
 Kun een Ting kunde min Stolthed lamme,
 Kun Eet der var, hvorfor jeg, bar frygt;
 Det saa Gud strax i sin Visdoms Klogt
 Og ramte just, hvor han skulde ramme.
 Det er forbi, jeg er blind, jeg er blind!
 Paa Jorden er Alt formørket og øde.
 flammer som slakkende Nordlysskin,
 Glands som af Blod og af Roser røde,
 Billeder, eggende, daarende, søde,
 fyldte med Synd mit forvildede Sind.
 Derfor har Gud ladet haardt mig bøde:
 I Mulm med mig selv han lukked mig ind,
 Og frier mig kun ud, om helt jeg begynder
 Mit Liv paany, mens der end er frist,
 Og beder om Lys og Beskuelse hist:
 Guds Lam, der udsletter Verdens Synder,
 forbarm Dig, Herre, forbarm Dig, Christ!
 Dog før histoppe mig Lyset skinner,
 Maa her jeg sones med mine fjender
 Og mildne deres retfærdige Harm.
 Nu løft, fyrst Hoheneck, Eders Arm,
 Slaa mig paa Mund og paa begge Kinder,
 Og tugt mig frit for mit Overmod,
 Som tidt I onsked, jeg tugtes skulde.
 Naar da Jert Nag er mættet tilfulde,
 Tilgiv mig saa for Guds hellige Blod!

Fyrst Henrik.

Forbarme sig Gud! hvordan taler J, Greve?
Mig selv hører meget af Skylden til,
Og hvis min Part J tilgive vil,
Er nu vi Venner, saalænge vi leve.
Dybt er vel Mørket paa Eders Vej,
Dog ganske blind er J heller ej.
Nu, til Exempel, mens Orglet taler,
Ser J vist langt mere klart end jeg
De store Billeder, Mesteren maler.
Se, allerøverst blændende hvid
Staar Herren, Herren mægtig i Strid,
Rex Glorïae, høj og med Favnen aaben!
Frem foran Thronen allestedsfra
Samles i evigt Hallelujah,
Med Dinger af Guld, med funklende Vaaben
Uoverskueligt Englenes Hær.
Frydefuldt hilser med Raab ham Enhver:
„Hallelujah, frelser!“ — Men selv kan han kalde
Hver Sjæl blandt alle Millioner ved Navn.
Se, nu gaa de frem, de gaa ind i hans favn!
Hallelujah, se, der er Plads til dem Alle!
— O kunde vi gange med dem paa Rad,
Hvis Hjerte ved Hjertet af Gud slaar i Lue!
Ja selv om vi kun maa paa Afstand ham skue!
— Maasse faa vi Lov, naar vi følges ad.

(De knæle begge. Stærkt Orgelspil; fuga: Hallelujah.)

6.

Refectoriet.

(Drifkegilde. Lucifer forklædt som Munk. Det er Midnat)

Chor af Munk.

Ave color vini clari,
Dulcis potus, non amari!
Tua nos inebriari
Digneris potentia!

Broder Cuthbert.

Iffe for højrøstet nu saa silde,
Abbeden hører, vi holde Gilde!

Choret

(endnu højere.)

O! quam placens in colore!
O! quam fragrans in odore!
O! quam sapidum in ore!
Dulce linguae vinculum!

Broder Cuthbert.

Hold op, hold op! Men er I forrykte!
Er I aldeles fra Samling og Sands?
Hører Du ikke! Hold Mund, Broder frands!
Du stoler paa, Du har Intet at frygte,
Om ogsaa Du brøler op som en Stud;
Det bliver dog mig, over hvem det gaar ud,
Naar Du faar Abbeden til at komme!

Broder frands.

Det gaar ud over Cuthbert og over de fromme!

(Latter.)

Broder Cuthbert.

Ja, le I kun, men jeg taler sandt.

Broder frands.

Au ja, det hænder selv Dig iblandt,

Men lad Du Abbeden Teyten læse,

Du er for smuk til Moralprædikant

Med din elffværdige, røde Næse.

Gjør Du som før, slaa Vand i dit Blod,

Syng med og drif, som vi Andre drifke

Det har Du dog ikke saa meget imod!

Broder Poul.

Abbeden kommer desuden ikke;

Hvad bryder han sig om os og vor fest!

Han selv har folk iasten tilgjæst

Og sørger nu for, at de ikke skal tørste.

Broder Cuthbert.

Saa? Hvem da?

Broder Poul.

En eller anden fyrste

Med samt hans følge af væbnede Mænd.

En Dame kom ogsaa med dem herhen,

Rigtig en Skjønhed, helt uden Dadel,

Fin som det klareste Silkeflor.

Sød saa hun ud, da hun sprang fra sin Sadel

Let som en Blomst, der blæses til Jord.

Broder Cuthbert.

Nu, den Slags Frøkner er mig lidt vamlé,
Finhed alene kan ikke forslaa.

Broder frands.

Nu bliver Cuthbert igjen den gamle!
Det skal der synges og driffes paa!

(Rejser sig og synger:)

I den gamle Tid
Af Undere fuld,
Var Klofret af Ler
Med en Abbed af Guld;

Broder Cuthbert.

Naa! Skal nu Støjen igjen begynde?
Sæt Dig, din Skrighals, og Tap for Tønde!

Broder frands

(fortfætter:)

Men Undernes Tid
Kommer aldrig mer;
Nu er Klofret af Guld
Med en Abbed af Ler.

(Latter og Haandklap. Der driffes.)

Broder Cuthbert.

Du er jo gal; I er alle gale!
Det bliver snart et voveligt Spil.
Men det hjælper slet ikke Noget at tale,
Saa sfrig for mig saa højt, som I vil.

Chor af Munkene.

Funde vinum, funde,
Quales sunt fluminis undae;
Neu quaeras unde,
Sed fundas semper abunde!

Broder Poul

(til Broder frands).

Hvem er den Munk, der sidder derhenne
Hele Tiden saa underlig taus
Med et Par Øjne som Kul, der brænde?

Broder frands.

Naa dér, ved Siden af Broder Claus?
Ja, hvem er det? Ham maa Pokker kjende.

Broder Poul.

Han mored sig dejligt over din Sang;
Jo mer der bliver hujet og støjet,
Jo mer ser han ud til at være fornojet.

Broder frands.

Det er en fremmed. Spørg ham engang,
Om hvem han er, og hvor han har hjemme.

Broder Poul

(til Lucifer).

Halloj, Collega!

Broder frands.

Læg til paa din Stemme,
Han hørte nok ikke. Saa prøv igjen;
Nu vender han netop sit Ansigt herhen.

Broder Poul.

Hej, bedste Broder, fremmede Ven,
Du vil fornøje os, om Du fortæller
Lidt om din Bopæl og fødestavn
Og, hvis Du saa synes, ogsaa dit Navn
Og ligesaa, hvorhen Rejsen gjælder.

Lucifer.

Mit Hjem er Frankrig. Derfra jeg kom
Herhen paa Pilgrimsvandring til Rom.
Til Munkegjerningen blev jeg viet
Langvejs herfra i Sanct Gilda, højt
Oppe mod Norden i Normandiet,
Har J hørt om det Navn? —

Broder frands.

Nej, aldrig en Døjt

Lucifer.

Nu, lige meget, J maa da vide,
Det Kloster er af en egen Art.
Det ligger ensomt og stærkt forsvart
Af bratte Klipper til hver en Side
Oppe paa fjeldryggen Morhiban,
Skuende ned paa det dybe Vand,
Hvor op imod Kysten
Brændingens Slag
Ved Nat og ved Dag

Brydes med dundrende Buldren og Kysten.
Der blæser det godt, og Luften er klar,
Til Tungfind skal man just ikke forfalde;
Den Sygdom undgif da ogsaa vi alle

Undtagen Prioren Abailard.

Han var en Pjalt, hvem Sølufst og Brise

Uldrig i Stemning kunde faa sat

Til ret med Lyst at drikke og spise.

Stadigt han sang paa den samme Vise

Dag og Nat

Om sin tabte Skat,

Sit Hjertes Dronning, sin Heloise.

Under ham skulped det sorte Vand

Og suffede med ham over den Døde,

Mens Himlen i Vest stod lystig i Brand

Og farvede Klosterets Vinduer røde,

Røde som Ild med det samme Skjær

Af koghedt Blod, I kunde se rinde

Livligt omkring i Kinden paa hver

Af de glade Munke, som huse derinde.

Dort Kloster har et fornøjeligt Præg,

Det maa man fra første Færd bekjende;

Der ser man ikke paa Port eller Væg

Malet Helgener op med alenlangt Skjæg

Eller nogen Slags Engle med Lillier ihænde;

Hos os er Klosteret pyntet op

Med Dyrehuder og Hjortegevirer,

Om Dagen spredes den muntre Trop

Paa Jagt gennem Krat og paa Klippernes Top;

Ved Kvæld man samles igjen og svirer

I hujende Læg

Til den lyse Dag;

Ud over Bordene vælter da Vinen,

Mens Latter og Klap

Højt buldrer omkap

Med det knittrende, buldrende Baal i Kaminen.

O, I kan tro, der har man det godt,

Om Mesesfang er der aldrig Tale,

Og tænkte Nogen paa faste blot,

Blev ligestrax han til almen Spot,

De fromme regnes hos os for Gale.

Nej der er det, hvortil vi er med,

Og var det ej, at jeg gjorde fortræd

Paa Eders Dyd, saa I blev forlegne,

Da kunde jeg Klosterlivsbilleder tegne,

Saa I skulde tabe Mælet derved.

Dog det vil vi nu lade være det Samme.

Kun een Ting burde I tænke paa:

Er I, Godtsfolk, mon ikke for stramme,

Lidt for andægtige, lidt for tamme?

De Griller skal I af Hovedet slaa.

Det er den pureste, skjæreste Daarlighed

Altid at pine sig selv med Alvorlighed!

Op, Kammerater, op af jer Døs,

Tag rigtigt fat og slaa Gjækken løs,

Sæt Klostret helt paa den anden Ende,

Krig mod jer Abbed, aabenlys Kamp!

Broder Poul.

Hvem var jer Abbed, I vilde Svende?

Lucifer.

Abailard. Det Navn maa I sikkert kjende.

Broder Frands.

Javel, det var ham, der drak som en Svamp?

Lucifer.

Ha, ha! Nej, der er du ikke retfærdig!
Det har dog Ingen sagt om ham før.
Tvertimod, han var inderlig tør,
Han drak Ingenting, han var altfor værdig.
Alting han tog med bøs Gravitet,
Som var han en eller anden Prophet
Eller Pave, der havde besluttet at komme
Op til vort Kloster og gjøre os fromme.

(Latter. Lucifer fortsætter.)

Naa, saa stort tror jeg ikke hans Værdighed gjaldt,
Som rimeligt var, thi naar Alt kom til Alt,
Var der nok dem, der kunde fortælle,
At ogsaa vor gode Ubailard
Ikke saa ganske den Helgen var,
For hvilken han helst havde villet gjælde.
Nej, paa almindelig Menneſſevis
Var Hjertet i ham ikke heller af Is,
Engang blev Dyden dysset i Dvale
Som Offer til Heloises Pris;
Bedriften endte med stor Skandale.

Broder Frands.

Stop der, imens den Sag er paa Tale,
Hans Dames Skaal!

Munkene.

Heloise, Heloise!

(Bægerklang, Raab og Latter.)

Broder Cuthbert.

Her bliver snart noget kvalmt herinde.

(Støder et Vindue op. Øvre fra en af Cellerne lyder Sang og Cithartoner).

Lucifer

(i stærk Bevægelse).

Vinduet i! Hvad har Du ifinde,
Dil Du forgive os! Raser Du dog!
Hvem spiller saadan, hvem er det Drog?

Broder Cuthbert.

Hvad nu? Hvortil den Skjælden og Spørgen
Og Sprætten, som om Du var vingeskudt,
Det er ikke Andet end Broder Jørgen,
Der spiller en gammel Sang paa sin Luth.

Sangstemmen.

Som Vægteren længes i Natten her
— Herre Gud trøste Hver, som er bange!
Mod Østens dejlige Morgensfjær,
— Men her tvinger Sorgen saamange!

*

*

*

Saa længes jeg mod mit Fædreland,

Stemmer blandt Munkene.

— Herre Gud trøste Hver, som er bange!

Sangstemmen.

for hvilket dit hellige Blod udrand.

flere Stemmer blandt Munkene.

— Men her tvinger Sorgen saamange!

Lucifer.

Fordømt!

— Fordømte Klimpren og Skraal!
Man skulde mene, det var jert Maal
At skræmme grundigt bort Eders Gæster!

Broder Cuthbert.

Men hvad? Han spiller jo som en Mester!
Du, gode Ven, har en jelsom Smag!

Broder frands.

Jh, hvilken Støj for saa ringe Sag!
Nu holder han op. Kom, gamle Jæger,
Vi to skal sammen tømme et Bæger,
Dinen gjør atter Stemningen klar.

(Drifter med ham).

Broder Poul.

Hvad blev det saa til med Abailard?

Lucifer.

Ja, ser I vel; tilsidst blev vi kjede
Af hans Gravitet og dydige Drede;
Saa puttede en eller anden Skalk
En Smule Gift i hans Alterkalk;
Om nu han fik Nys derom eller ikke,
Den Morgen udeblev Abailard,
Og hans ulykkelige Vicar,
Der i hans Sted maatte Vinen drifte,
Tumlede død for Alteret ned. —
Men hvad? Hvem der? Se et Ansigt gled

Op foran Vindvet! Hvem er derude?

(Peger).

Alle Munkene.

Hvor? Hvor?

Lucifer.

Ja, nu blev det borte igjen.

Broder Poul.

Cuthbert, Du er den Ældste, gaa hen
Og slaa et Kors for Vindvet; det spøger!
Det er maaske den døde Vicar.

Broder Cuthbert.

Na, det er snarest den Dromedar
Til Siebald, Klosters Refectoar,
Der efter gammel Sædvane søger
Noget at hidse Abbeden med
Og saa os andre bragt i fortræd.

Lucifer.

En Spejder i Klostret? Og det vil J taale?
Saa bliver Skammen jer, ikke hans!

flere Munke.

Ja, hvad skal vi gjøre?

Lucifer.

Na hvad! J skal maale
Hans Rygstykker af. Kom her, Broder frands!
Stil Dig ved Vinduet op til Muren
Og pas nu paa som en Smed! Saasnart
Jeg siger til, saa op i en fart

Med Vinduet og slaa en Klo i Filuren!
Tag ham i Kraven og træk ham ind
Her kan i Mag Du børste hans Kjole.

Broder frands.

Ja jeg skal saadan blaane hans Skind,
Ut han tilsidst, derpaa kan Du stole,
Bliver en levende Huggeblof!
Det skal han mindes, hver Stund han skal leve,
Som da den stærke Biskop af Cleve
Pryglede fanden af med sin Stok!

Lucifer.

Javel, den fabel kjender vi nok;
Men nu er der ingen Tid til Snakken.
Hurtig paa Posten, hvor Du er sat,
Og pas nu paa og tag ham i Nakken.
Der er han!

Broder frands

(støder Vinduet op og griber Siebald).

Hejsa! Der fik vi Dig fat!

Ind med Dig! Vil Du herind, Kammerat!

(Trækker ham ind og pryglér ham).

Broder Siebald.

Slaar Du?

Broder frands

(pryglende ham).

Ja det skal Du faa at mærke,
Og det saa hele din Krop skal værke;
Ulle Spion, elendige Træl!

Broder Siebald.

Hjælp, hjælp, Hr. Abbed, de slaar mig ihjel!

(Strigen og Raaben.)

Lucifer.

Hvem staar i Døren der, mine Venner,
Bleg som et Lig og med knyttede Hænder?
Han ser mig ud, som om han var bragt
Sidt ud af Fatning; tag Jer iagt!

(Trækker sig tilbage i Mørket og forsvinder.)

Alle Munkene

(i forvirring).

Abbeden!

(Pludselig dyb Stilhed.)

Broder Cuthbert.

Det har jeg forudsagt,

Abbeden vilde os overraske.

Broder Poul

(sagte til Broder Claus).

Gjem i en fart den store flaske!

(Pause.)

Abbeden.

Nej, intetsteds paa den hele Jord
Skal man et saadant Helvede finde
Som det, I hede mig op herinde.
Slagsmaal i Klostret, Manddrab og Mord!
— I Slubberter! I tør Jer Munke kalde!
Trods jer Conjur og jer Rosenfrands
Er I de værste Banditter Alle.
Men I skal dandse en anden Dands,

Du, Broder Poul, og Du, Broder frands!
Men Du, Ven Cuthbert, som skulde vandre
Dem for med Exempel, er tvertimod
Ti Gange værre end alle de Andre.
Saa skal Du ogsaa nu faa en Bod,
Der nok skal svale dit hede Blod
Og din Begejstring for Slagsmaal fjøle!
Og I skal alle nok faa at føle,
At jeg har Midler, jeg bruge tør,
Naar al min Tale slet ikke nytter.
Skulde jeg tale, som tales bør,
Saa maatte jeg tordne, til Loft og Støtter
faldt sammen over Jer fyldebøtter!
Paf Jer, mens endnu jeg veed, hvad jeg gjør!
(De skynde sig bort).

7.

I det nærliggende Nonnekloster.

(Abbedisse Irmingarde sidder med Else i Urtegaarden. Sildig
Aften; Maaneskin.)

Irmingarde.

Nat, o hvor stille, Himmel hvor blaa!
Se Maanen hist over Højen staa,
Den lyser paa Klosterets Tinder graa,
Paa floden og Breddens duvende Pile.

Den stander paa Himlens hellige Grund
Foruden sorgfuldt Træk om sin Mund
Skyfri og klar, med et Udtryk kun
Af En, hvis Sjæl har helt fundet Hvile.

Det har og jeg! Tilforn var mit Sind
Af Synd formørket, min Sjæl var blind.
I Mulm den maatte sig Vunder støde.
Men nu er Smerten helt dysset ind,
Og hvert et Saar har holdt op at bløde;
Thi over Lidelsens Land det øde,
Hvis hede Sand under Fod mig svæde,
En sval, en himmelsendt Dug faldt ned,
Og al min Pine fornam jeg slukkes.
Min Lægedom blev for hver en Rift
Et Rosenblad af Guds hellige Skrift,
Den Blomsterkalk, der tør aldrig lukkes.

Hvor hvid Du i Lyset af Maanen staar!
Som en Glorie skinner dit gule Haar,
Mens Øjets Dunkle sænker mig ned
I et Dyb af bundløs Elskelighed.
Og alt imedens jeg paa Dig ser,
Jeg føler dit Væsen mig til sig drage
Underligt, inderligt, mer og mer
Som En, jeg har savnet og faaet tilbage.
Tale til Dig som Søster jeg kan,
Jeg er beslægtet med alle de Sjæle,
Som Dinger fik til at stige og dvæle

Fjernt i Mysteriets lyse Land.
Jeg er fyrstinde Irmingarde,
Udrundet af en kongelig Rod;
Mangen en vandrende schwabisk Barde
Med sænket Øje, med saaret fod
Har jeg husvalet og givet Mod,
Saa han har sunget dejlige Sange.

Ja, jeg har lyttet til Strengespil,
Hvor hele Hjertet slog Taft dertil,
Snart revet hen, snart vigende bange.
Dog, Du maa tro det, Elskoven vil
Uldrig med andre følelser dele,
Alt rives med, den tager det Hele,
Ikke blot Hjerte, men ogsaa Forstand.
Den altbedøvende Stemme derinde
Har mere Magt over hver en Kvinde,
End Æren over den stolteste Mand. —

Den Tid jeg stod i min fejreste Grøde
Rødmet af Ungdommens første Sol,
Sad jeg i Hal paa min lave Stol
Og lytted til Sang og til Toner søde.
Stedse den dyrebareste Gæst
Ridderligst, ædlest, af Alle bedst,
Fremmerst i Sang og fremmerst i Fejde
Var Ridder Walthar af Vogelweide.
Intet er da den Sorg, som jeg har,
Intet er al min Kummer og Klage!

Sangernes Sanger mig elsket har,
Det er min Pryd, som Ingen kan tage!
Friske som Skovbundens røde Bærs
Den fryddrede Duft, som blaa Anemoner
Og hvide Convaller var friske hans Toner,
Fuglene selv sang med i hans Vers,
Der gynged blidt som susende Linde.
Solen fornam jeg igjennem dem skinne,
Euge jeg saa med nyslaaet Hø,
Krusningen over den glimtende Sø
Og foraaarsnattens farvede Himmel. —
Rhythmiernes flugt mig hvirvled affted
Sandfæls, ør, betagen og svimmel,
Helt revet med, af, helt revet med!

Dog, jeg var Barn og knap nok jeg vidste,
Hvad selsom Vægt paa mit Bryst var lagt.
Slet Ingen heller gav paa mig Agt;
Saa sad jeg taus og lytted med Lyste,
Til Sangen helt tog over mig Magt
Og Hjertet slog, som det skulde bryde.
Da pludseligt — og jeg fatter det ej
Endnu hvordan — en Aften i Maj
Nævntes mit Navn, jeg hørte det nøje,
Bønligt — og Alt løb rundt for mit Øje —
Røsten var hans! Af Skyggen i Læ
Blandt Blomster duggede, vaade,
Under det bugnende Guldregntræ
Greb han min Haand og bøjede Kne,

Alt om jeg vilde ham naade.
De stærke Ord i den Nat saa lun
Rysted mig dybest inde
Som Erkeengelens Domsbasun,
Naar Herrens Dag skal oprinde.
Og skinnende steg min Sjæl af sin Grav
Kastende Eivlens Jordelin af.
Mit hele Liv indtil denne Time
Tyktes mig nu saa glædeforladt,
Som hist vil tykkes os Dødens Nat,
Naar Himmerigs Klokker vi høre kime.

Men sig uendelig Salighed
Kan her paa Jorden ej vare ved,
Det turde jeg aldrig vente.
Dog Uvejrsstormen, der fulgte paa,
Lod kun desmer ud i flammer slaa,
Den Ild, som dulgt i mig brændte.
Min fader raabte af Harme hvid:
„Den Sanger nævner Du ingentid,
Om ham vil jeg aldrig høre!
Fyrst Hoheneck har skicket mig Bud,
Og jeg har lovet ham Dig til Brud,
Om selv jeg skal did Dig føre!“

Dertil jeg svared, thi Nød gjør kjæk:
„Jeg elsker ikke fyrst Hoheneck,
Jeg vil ham ikke bedrage,
Og han forvist vil ej heller tage

En Jomfru bort fra den Ven, hun har."
Det vovede jeg at give til Svar,
for Walthers Skyld jeg svare det turde.
Stum af forundring min fader stod
Stirrende længe ned for sin fod;
Endeligt tog han dæmpet tilorde
Men med en Stemme, saa Hjertet dor:
„Ham eller ogsaa et Nonneslør! —“
Og dermed gik han, men nu jeg vidste,
Hele mit Liv var knust som et Rør, —
Jeg havde slet Intet mer at miste.

Den Nat der sneg sig af Borgen ud
To mørke Skygger i mørke Skrud
Paa mørke Heste med blændte Hove.
Tæt under Ringmuren ind de red
Og bøjede gennem Skumringen ned
Ud Stien hen mod de sorte Skove.
Stadigt vi holdt os i Skyggen gjemt
Blandt Busk og Krat mellem Tjerne hvasse,
Saa ingen form traadte frem bestemt,
Men Alt løb ud i en taaget Masse
foruden Omrids og sikke Træk.
Ved foden randt os en lille Bæk,
Der selv sit Løb gennem Krattet dulgte;
følgende med som en vever Hund,
Standsende hist og her for en Stund,
Som vilde den passe paa, om vi fulgte,
Og fandt, at Flugten for langsomt gik,

Og frygted fare hvert Øjeblik.
 Men da vi naaede til Krattets Ende,
 Pusted vi lidt og vendte os om
 Og saa' tilbage, hvorfra vi kom.
 Der var der Liv, det var let at kjende,
 Det var, som Borgen helt stod i Brand,
 Saadan en Mængde Lys saa vi jage
 Op gjennem Huset frem og tilbage.
 Jeg greb i Armen min fæstemand,
 Neppes formaaede jeg Nande at drage.
 Halsen snøredes til af Skræk:
 Man havde mærket min Flugt derhjemme.
 — Klagende risled den lille Bæk
 Og søgte sig ved vor fod at gjemme.
 Snart lød paa Afstand en dæmpet Larm
 Som Trav; et Horn hørte skarpt vi skratte;
 Da greb mig Walthers med musklets Arm
 Og hos sig selv mig i Sadeln satte.
 Med fjærlig Haand slog han for mig Kors
 Og jog saa Sporen i Hestens Side,
 Det gjaldt vort Liv for saa vildt at ride
 Paa ufør Grund mellem El og Pors
 Tversover Mosen i Taager hvide. —

Det aandeløse, det Skrækkens Jag
 Vil staa mig klart til min sidste Dag!
 Henover Himlen ad samme Vej
 Jog Maanen med, saa forskræmt som jeg,
 Men ud af Enghundens Taageslor

En Skare Syner imod os foer
Og stedse Tvende tilhest som vi;
De nikked til os og strøg forbi. —

Den Sindsqual aldrig jeg glemme skal,
Med hvert Sekund tog den til i Styrke,
Til de affindige Pinslers Tal
Blev sluttet af et fortvivlet fald,
Et Slag mod Jorden — og Alt blev Mørke.

Længe jeg uden følelse laa,
Men da jeg vaagned og mig besinded,
Da var det Morgen, og Solen skinned;
Det var mit eget Kammer jeg saa.
Ude fra Haven lød fuglestemmer,
Hjemme jeg var hos mig selv igjen,
Og Morgensolen med Vinduets Tremmer
Kasted et Kors over Gulvet hen.
Og jeg foldede for det Hænderne mine,
Som fra min Barndomstid jeg var vant,
Takkende Gud trods feber og Pine,
At Nattens vildsomme Blændværk svandt.

Længe det er, siden dette hændte.
Jeg maatte gaa fra mit Hjem og kom
Til Klostret som til en Martyrdom,
Thi dengang ikke mit Vel jeg kjendte.
Og da jeg hørte den tunge Dør
Suffende til for min Ungdom falde,

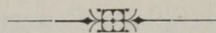
Da sank jeg sammen som aldrig før;
Jeg var begravet og glemt af Alle! —

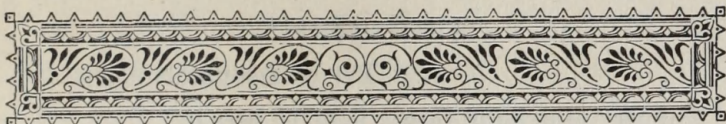
Dog, der var Een, der kom mig ihu;
Vej gjennem alle Porte Han kjender.
Hjertet, som helt var slaget itu,
Heled han atter med milde Hænder
Lidt efter lidt. Thi bar jeg deri
Hele min unge Kjærlighed rene
Frem som et Offer til Ham alene,
Der i min Nød havde staaet mig bi.

Nu vil jeg aldrig mod Braadden stampe,
Lovet er Han, som gjør Altting godt,
Herren af Herlighed, Sejerens Drot,
Hvis Magtsprog bilægger alle Kampe.
Han er mit Alt, ham venter jeg blot
Med stadig brændende Brudelampe.

Maanen er gaaet om bag en Sky,
Det bliver mørkt og det bliver silde;
Stadig der hviler dog Elselille,
Glands over Dig som af Morgengry.
Raslende Regn paa Bladene trommer,
En lille fugl vaagner op derved
Og pipper svagt, til igjen i Slummer
Sit Næb den putter bag Vingen ned.
Det lakker snart imod Midnatstide,
Og Du, Veninde, maa være træt

Af den lange Vej, Du har maattet ride.
Gaf da til Ro og hvil Dig kun ret;
Mig falder Sovnen ikke saa let;
Det ligger ogsaa tungt mig paa Sinde,
At jeg paa Jord har kjendt Dig saa kort;
Haabe jeg vil engang Dig at finde,
Hvor der kan Ingen tage Dig bort,
Hvor vi blandt Herrens Hellige alle
Under hans Afsyns Straalerefley
Bøjende Knæ ved Navn skal ham falde
Domine Iesu, Glorise Rex!

V.

1.

En lukket Bro ved Luzern.

(Fyrst Henrik og Else med følge).

Fyrst Henrik.

ud signe den, der slaar en sikker Bro
Henover dybe Svælg og stride Strømme,
Hvor ingen fod har kunnet træde før.
Saa signe han og den, der bygger op

Uf viet Grundmur høje Cathedraler,
Hvis stærke Søjler bære Vejen over
Det mørke, rædselsfulde Dødens Dyb.
Med Kette bruges Navnet Pontifex,
Brobyggeren, om Kirkens Overhoved,
fordi han lægger en usynlig Bro
fra Jord til Himmel.

Else.

Se, hvor Mørket falder.

Og hvilke felsemme Figurer staa
Paa Væggen om os!

Fyrst Henrik.

Det er Dødningdandsen.

Enhver, som gaar forbi, maa se derpaa
Og mindes om sit Endeligt, mens Strømmen
Forneden pulser mellem Broens Piller
Afsted som Livet selv i lystig Dands,
Med Hvirvler hist og her som Smilehuller
Og stadig lys og blank, undtagen der,
Hvor Broen malt med Billeder af Døden,
Sin Skygge kaster over den.

Else.

Ja, nu

forstaar jeg, hvad det skal betyde.

Fyrst Henrik.

Ser Du

Den stygge Spillemand, som fører op
Igjennem Dandsens slyngede Figurer
Til stadig veglende Musik og Takt?
Snart spiller han paa Luth og snart paa Tromme,
Snart lokker han sit Rov, snart skræmmer han.

Else.

Hvad forestiller dette Maleri?

Fyrst Henrik.

En Ungersvønd, som taler til en Nonne.
Hun knæler ned og beder Rosenkrandsen,
Men vender sig dog om og lytter til.
Og Døden slukker ud imidlertid
De høje Dørglys rundt om Crucifixet.

Else.

Hun tabte meget ved at daares af
En Røst, der snart skal brydes og forstumme,
Naar i sin Bøn hun kunde have hørt
Udødelige Stemmers: „Hellig, hellig!“

Fyrst Henrik.

Se, her er Døden Hofnar. Pyntet ud
Med Brix og Bjælder bryder den sin Arm
Til selve Dronningen.

Else.

Hun nejer for den
Og træder smilende sin sidste Dands.

Fyrst Henrik.

Her følger den et nygift Par fra Kirke
Og stjæler Brudens Hjerte bort, imens
Hun trygt sig støtter til sin Husbonds Arm.
Han farer sammen, da den slaar paa Trommen.

Else.

O, hvilken Sorg! Og dog, hvem veed, maasse
Det netop var det Bedste, at hun døde
Med Kjærlighedens hele Solskin om sig,
I al sin Elskovs varme Morgenglands,
Forinden Pragten af det gyldne Lys
Gik langsomt over til et skyfuldt Graat
Og saa til Mørke.

Fyrst Henrik.

Nedenfor staar skrevet:
„Kun Dødens Haand kan skille Dig og mig.“

Else.

Jeg synes bedre om det næste Billed.

Fyrst Henrik.

Her spiller Døden stemningsfuldt paa Bratsch,
En stakkels gammel Kone følger efter
Med Rosenkrandsen i sin magre Haand,
Og synes længselsfuld at stræbe did,
Hvorhen de bløde Toner hende loffe;
Men nedenfor staar skrevet: »Pie Jesu,
Domine, dona eis requiem!«

Else.

Det er de højtidsfulde Ord, som lod
I dæmpet Sang omkring min Søsters Kiste
Til røde Døgløstammeres matte Skin,
Mens Røgelsen i blaagraa Strimer vandt sig
Ud Vindvet ud og steg mod Himlen op.
Did havde gjerne selv jeg villet stige,
Thi ej blot Alderdommen længes bort,
Men stundom og de Unge.

Fyrst Henrik.

Maaske stundom,
Et enkelt Øjeblik. Det er en Klang,
Der fødes af et Hjerte, fyldt med Taarer,
Ret som en fin Krystalskaal, fyldt med Vand:
Et ringe Tryk faar Karret til at flinge
Med sagte sød og melancholff Musik,
Der snart dog toner bort. —

Men lad os gaa;

Det er til ingen Gavn at dvæle længer
I dette Dødens Billedgalleri.
Jeg hader det, jeg vil ej tænke paa det.

Else.

Hvor kan I hade det saa stærkt?

Fyrst Henrik.

fordi

Hvert Glimt af Liv og Sol er mig en Lykke,
Og Alt, der minder mig om Død, en Gru.

Else.

Og dog er Graven kun en lukket Bro
fra Lys til Lys igjennem stakket Mørke.

(De komme frem paa den anden Side af Broen).

Fyrst Henrik

Jeg aander atter frit; det er en Lindring
At slippe ud igjen til Dagens Lys.
Fra disse mørke Skikkelse og høre
Sin Gangers Hovslag klinge skarpt imod
Den faste Klippegrund istedetfor
At bringe Broens Planker til at drøne
Saa hult som tunge, vaade Klumper Jord
Imod et Kistelaag. — foran os tindrer
Den smukke lyse Vierwaldstädtersø
I Kniplingsdragt af Solens Straaler vævet.
Se hist det triste, takkefulde fjeld;
Det er Pilatus med sit dunkle Haar
Af fyrresskove susende for Blæsten.

2.

Djælebroen.

(Spret Henrik og Else med følge).

Føreren.

Det er den saakaldte Djælebro.
Jffun en enkelt Bue sig vinder
Ud over Svælget og sammenbinder
Fjeldet, som her har delt sig i to.
Dridende sig i skrækkelig Krampe
Flaktes det lige ned til sin Rod;
Ser J dernede den fraadende flod
Tumle sig frem og skummende dampe?

(Latter under Broen).

Slet ingen anden Bro kunde staa;
Hver en Pille, man her vilde grunde,
Hver en Hvelving, man søgte at staa,
Brødes isønder strax af den Onde.
Hvad der ved Dag var fast muret op,
fik han om Natten bragt til at rokke,
Væltende ned fra Bergenes Top
Sten over Broen og Klippeblokke.

(Latter under Broen).

Men da fandt Abbed Geraldus paa
Et Middel, der skulde Værket betrygge;
Han bad den Onde selv om at bygge
Broen saadan, at den kunde staa.
Til Gjengjæld lovede han den Lede
Den fuldeste Frihed til at staa Klo

I den, der først gif over hans Bro.
Dertil erklæred fanden sig rede.

(Efter under Broen).

Næste Dag over Afgrundens Rand
Saa man en prægtig Bue sig bøje,
Gjennem hvis Hvelv det skumhvide Vand
Løb som en Traad i et Naaleøje.
Abbeden lo i Skægget derved;
Hurtig han slynged af alle Kræfter
Et Stykke Brød til den anden Bred,
Og en forsulten Hund sprang derefter.
Den blev saa Lucifers Løn for hans Bro,
Den var det første levende Næsen.
Klipperne skjald, da Geraldus lo.
Han havde taget fanden ved Næsen!

(De ride over og bøje ind ad Stien tilhøjre. Frem under
Broen kommer)

Lucifer.

Harde han det? Er Du vis derpaa?
Nej, just for saadanne Passagerer,
Hvis Rejse ender, hvor jeg regerer,
Lod jeg med Villie Broen staa!

St. Gotthards-Passet.

(Fyrst Henrik og Else. Foreren.)

Fyrst Henrik.

Se her er Bjergets Knudepunkt. Mod Nord og Syd
 Til tvende Have rinde floder bort herfra
 Og vinde Dybde, vinde Ro paa Vandringen,
 Til sluttelig de sfride majestætiss frem
 fra Stad til Stad med Gaver og Velsignelse,
 Sig Patriarcher, som blandt hvide Telte gaa.

Else.

Hvor gold og bar er Klippen. Kun lidt visent Mos
 Sig flamrer til den.

Fyrst Henrik.

Dog ej heller det er glemt;
 fra Himlen daler Duggen ned og kvæger det.

Else.

Se hist den lille hvide Sky, som løftes blidt
 Af Vinden op højt over hver en snedækt Tind
 Og drages stedse mere dybt i Lysset ind,
 Sig Sancta Catharina paa sin Himmelfart.

Fyrst Henrik.

Du tyffes mig den hellige Catharina selv.
 Dig selv skal Engle bære, som de hende bar
 Den højesten blandt alle Martyrinderne,
 Som skjænker hver en Jomfru, der fik hendes Navn
 Et Glimt af sin ufattelige Dejslighed!

Else.

Gid jeg var der, hvor hun gif hen. O, hvem der
saa'

Og favned hver af dem, som for Guds Throne staa,
Hver Udvalgt; om end her paa Jord hans Navn er
glemt,

Det nævnes evigt hisset, hvor hans Sjæl er gjemt
Blandt alle Helgen i den dybe Sabbathsfred
Hos ham, der er vort Eneſte til Salighed.

Fyrſt Henrik.

Amen!

(En Lavine falder. Rullende, længe vedvarende Gjenlyd
mellem Bjergene.)

Else.

Hør kun, o hør!

Fyrſt Henrik.

forfærdeligt!

Else.

Hvor højtidsfuldt!

I Torden lyder Amen, Amen rundtomkring;
Hver Kløft og Tind gjentager Ordet, I har talt.
O, let er Luften! Hjertet bliver let derved.
Se Skyerne fordele ſig. Betragt, betragt
Det Land, der ligger ſolbelyſt blandt Bjergene!

Fyrſt Henrik.

Det er Italien.

Else.

Landet til Guds Moders Pris,
Madonnas Land! Langt borte ſkinner Solen paa

En Sø af Guld med Øer lette, lyseblaa.
Dundunderligt, hvor smukt! Det er et Paradis!

Fyrst Henrik.

Ø nej, det er en Have — men Gethsemane
for Dig og mig, et Sted for Angst og blodig Sved.
Gid aldrig mine Øjne havde skuet det,
Ejheller dine!

Else.

Gjerne mine; jeg er glad;
Saa glad som aldrig; naar med Jer jeg følges maa.

Føreren.

Stærkt helder Dagen. Vi maa bort, om vi skal naa
Til Bellinjonas Herberg, inden Sol gaar ned;
Tre Gange trende Slag de fjerne Klokker slaa.
Før os til Maalet, hellige Trefoldighed!

(De forse sig og ride langsomt videre.)

4.

In vid Skovslette i Lombardiet.

(Fyrst Henrik og Else.)

Fyrst Henrik.

Her, hvor Acacietræets Skygger fæste
Paa Græssets grønne fløjl en kniptet Bræm,
Vi tøve vil og unde vore Heste

Et Hvil, før vi paany bestige dem.
Du rider dristigt, Elselil; den Bedste
I følget vinder ikke med Dig frem.
Den hele flok er blevet langt tilbage.
Lad her os vente den og Aande drage.

Else.

Hvor smukt omkring os! Skov og brede Enge,
Halvt skjult af Grønt en Villa hist og her,
Og hvide Blomster i Acacien hænge,
forgyldte svagt af Solnedgangens Skjær.

Fyrst Henrik.

Hør Toner gennem Aftenluften trænge
I sød Musik, der sagte kommer nær.

Else.

En Pilgrimsfære ned ad Vejen svinger.
Korsfanen vajer foran, Klokken ringer.

Chor af Pilgrimme.

Me receptet Zion illa,
Zion David, urbs tranquilla,
Cujus faber auctor lucis,
Cujus porta lignum crucis,
Cujus clavis lingua Petri,
Cujus cives semper laeti.

Lucifer

(forklædt som Pilgrim).

Se her i flokken er ogsaa jeg,
Trodsigen vandrende samme Vej

Og i samme Dragt som de andre Fromme.
Paa mine bare Fødder jeg gaar,
Til Huden paa dem er snart saa haard,
Som Syndsbevidstheden er hos somme
Af mine Venner i Skaren her.
Det er en fornøjelig Pilgrimsfærd;
Aldrig engang et Minut jeg tier.
Enten faar jeg en lun Passiar
Med gode Venner, jeg vundet har,
Eller til klingende Melodier
Synges der Hymner og Litanier
Paa smukt Latin, og jeg synger med!
Det kan mig aldrig for Brystet tynde;
Jeg veed saa godt, i den hele Klynge
Tænker dog Ingen en Smule ved
Den Texts Betydning, han har at synde,
Og saa gjør Sangen mig ingen fortræd.
Bringer mig stundom lidt ud af fatning
Et enkelt Ord af En eller To,
Saa tager jeg snart i Andet Erstatning,
Jær naar jeg faar bragt flokken til Ro
Ved Aftenstid i en Landsbykro.
Der ser jeg først mine Plejesønner
I det rette Lys til mit Hjertes Fryd.
Det er knapt man kan høre Ørenlyd
for Skjælden, Eder, Slagsmaal og Bønner
I en Blanding, saa stundom jeg selv bliver ræd.
Nej, for at kaste den onde Sæd,
Med fulde Hænder i brede furer,

Paa intet Andet saa skarpt jeg lurer,
Som paa en Lejlighed, hvor jeg kan
saa bragt en lille Valfart i Stand.

Fyrst Henrik.

Se, lille Else, den Munk derhenne;
Blot efter det Ndre skal Ingen gaa;
Dog tror jeg her, det er let at kjende,
At indensfor Kuttten, han bærer paa,
Er ikke megen Fromhed at finde.

Lucifer.

Der har vi Fyrsten af Hoheneck
Med sin forelskede Ledsagerinde.
Begges Forstand er i samme Grad læf,
Men Hjertet i Uorden kun hos hende.
Chi han har intet. Alligevel
Er det et Spørgsmaal, om det er til Held
for mine Hensigter, at de følges?
Hun paavirker ham, det kan ikke dølges,
Mer, end jeg havde mig forestilt.
Maasse var det bedst, om Parret blev skilt
Og foreløbigt jeg tog den Ene;
Dog, det skal jeg siden saa bragt paa det Rene.
Men disse faar maa stray i Behold
Og drives ind i en sikker Fold,
Hvor deres Røgt mig Jngenting foster;
Helst i det store Graabrodrøkloster,
Som jeg har stiftet i Benevent.
Det Sted er i Christenheden bekjendt

For sine Munke, der staa paa Nippet
Til at faa Helvede flyttet til Jord.
Der skal min faareslofs sidste Spor
Af Samvittighed snart blive hundeklippet.

Choret af Pilgrimme.

In hac urbe lux solennis,
Ver aeternum, pax perennis,
In hac odor implens coelos,
In hac semper festum melos.

Fyrst Henrik.

Den Munk, dér gaar, har en vældig Bas;
Med saadanne Lunger skal faa kun prale.

Else.

Det er jo ham, som vi hørte tale
I Straßburg midt paa den store Plads?

Fyrst Henrik.

Ja se. Saa han vil Italien gjæste,
Præsten fra Straßburg, den tykke Munk,
Og traver paa Apostelens Heste
Tversover Alperne nok saa strunk
Uden blot Spor af at blive mager.
— Goddag, ærværdige Mand!

Broder Euthbert.

Hvad behager?

Fyrst Henrik.

I kjender mig ikke, som rimeligt er,
Men vær kun vis paa, jeg kjender Jer.

Jeg har engang i Elsafj derhjemme
Hørt Eder tale med Tordenstemme
Paa Domkirkepladsen en Morgenstund.
Maasse vil I aagre her med jert Pund
Og tale til Vækkelse for jer Næste?

Broder Cuthbert.

O nej! Jeg plejer mit eget Bedste.
Min Abbed mener, jeg har fortjent
At gjøre en Valfart til Benevent.
Der skal jeg efter hans Raad beskue
Et gammelt Træbilled af vor frue,
Der gjør Mirakler og græder Blod,
For at faa Syndere bragte til Bod.

fyrst Henrik.

Om ret mit Haab jeg til hende stilled,
Hjalp mig maasse det hellige Billed.

Lucifer

(paa Afstand).

Hej, Broder Cuthbert, Cuthbert, kom hid!

Broder Cuthbert

(til fyrst Henrik).

Ja, undskyld mig. Jeg har ikke Tid.

Else.

De sidste Solstraaler, røde, varme,
Belyse Støtten ved Vejens Sving:
Maria med Barnet paa sine Arme
Og rundt om Panden en gylden Ring.
Guds Engles Dronning, himmelske Moder,

Mit Øje kysser din hellige Mund.
Bliv hos mig med min frelser og Broder
Paa Vandringen og i min sidste Stund!

Choret af Pilgrimmene

(paa Afstand).

Urbs coelestis, urbs beata,
Supra petram collocata,
Urbs in portu satis tuto,
De longinquo te saluto,
Te saluto, te suspiro,
Te affecto, te requiro.

5.

Herberget i Genua.

(En Brink ud imod Havet.)

fyrst Henrik.

Brat gaar det ned! Hvor skummel og bred
Ligger Søen i knugende Grændseløshed,
Som ingen Kimning fra Luften skiller.
Graat kun i Graat til at stirre sig blind.
Mumlende løber Dønningen ind,
Og Phosphorglands over Bølgerne spiller.
Der glintede et Sejl! Der er det igjen.
Mer og mer staar det frem af Taagen,
Tyft som en Aand, der lister sig hen
Til en febersyg mellem Blund og Vaagen.

Over et dybt og fortnende Vand,
Skummelt som Havet inat og øde,
Glider det Skib, som fører de Døde
Bort til det fjerne Gaadernes Land.
Et sidste Haandtryk, et Kys paa Panden,
En Blomst endnu til vor fordums Ven,
Han rejser og kommer aldrig igjen;
Eller kommer han, kommer han som en Anden.

Hinsides Dødens skumrende Hav
Højner sig Kysten, blaalig og stille,
Dæmpede Lysglimt over den spille,
Halvgjennemsigtige, gyldne som Rav.
Men Sol staar op, og i Straaler røde
Løfter sig Landet med Bakker bløde,
Med flyvende Stænk af Skum over Næs,
Og Fuglesang i susende Lunde.
Glimtende bølger det dejlige Græs
Frodigt og langt. Og med blussende Munde
Kysfes de nikkende Blomster smaa.
Der knækkes aldrig det mindste Straa,
Aldrig et Blad fra Kvistene rives;
Alt hvad der hisset aander og trives,
Kan gennem Evighed ikke forgaa.

Hvorfor mon ikke vi strax kan fødes
Paa Livets Kyster bag Dødens Skjær,
Og Intet ane om Jorden her,
Hvor der skal sukkes og lides og blødes,

Hvor Glæden sjældent har Hold og Værd,
Men Striden voger, til Livet odes.
— Var saa det endt! Men vor Sjæl forstødes
Maaske tilsidst fra de Frelstes Fred,
Og vinder Intet for Alt, den led,
Men gaar fra Plage til større Plage.
Det Liv, jeg fik, skal jeg skilles ved.
Og De, hvad Gru er der saa tilbage,
Ej gennem Timer, ej gennem Dage,
Men gennem Evigheds Evighed!
Blev derfor Livet til Skjænk mig givet,
En Skjænk, hvorom jeg slet ikke bad?
Har den, der gav det, vel spurgt mig ad,
Om jeg kanhænde mig ønsked Livet?

Lucifer

(nede fra Søen).

Han retted dets Løb, Du kan ikke vende det,
Du har kun Magt til at ende det!

Blidt ruller Havet ind for din fod;
Havet det dybe, lullende, gyngende,
Elfskovsfuldt om Dig Armene slyngende
Kysfer det bort de hede, de tyngende
Tanfer, der vildsomt jage dit Blod.
Ømt i sin Svanebarms Bølger Dig duffende,
Helt sig omkring Dig i favntaget luffende,
Dybt, hvor der Ingen finde Dig kan,
Gjemmer det Dig og husvalende, vuggende
Dysfer Dig ind det klingende Vand.

Fyrst Henrik.

Han synger dernede, den fremmede Fisker.
Sagteligt klapprer det viftende Sejl
Til Klangen af Luthen, og dansende hvidsker
Bølgen om Baadens duvende Spejl.
Doverne stige, Doverne falde,
Hver bliver levende, snehvid og rund;
Svulmende dejligt de forme sig alle;
Ud fra den glimtende, gyngende Grund
Løfte sig Hænder, de vinke, de falde;
Det synger dernede med daarende Mund
Om Havets tause, dæmrende Bund
Og hemmelig Duggen i Arme hvide;
Ingen kan finde den Døde deri.
Et Spring, et Plump, saa er Alt forbi;
Og Du, lille Else, vil være fri
for Martyrdom og for Kvide!

Else

(paa Altanen over Terrassen).

Mens Natteduggen bestænker
Med Dievand Himmel og Jord,
Staa Stjernerne frem for at lytte
Til Brændingens mægtige Chor.
De komme, de komme, de komme,
Til Himlen er tæt besat;
De følge med straalende Øjne
Den hellige Messe ved Nat.
En enkelt Stemme begynder

Det gribende Titani,
Messende dybt en alvorlig,
Ensformig Melodi.
Og rundt om Klippernes Altre,
I skummende Gjennembrud,
Knæler et Chor af Bølger
I snehvide Messesfrud.
Og Blæsten gaar over Havet
Som en Kæmpe med aaben favn,
Og dybere Bølgerne sig bøje:
Velsignet Han, der kommer,
Der kommer i Herrens Navn!
Hosannah, Hosannah,
Hosannah in excelsis!
Hosannah i det Høje, i det Høje!

Fyrst Henrik.

Lykkelige, for hvem sig Alting vender
Til Sang om Ham, dit hele Væsen tjener
I Templet hvælvet af dit unge Bryst.
I hvert et Ruff af Nattens Vind Du fjender
En kronet, solskinsojet Engels Røst.
Dig toner Bølgens vilde Drøn mod Kyst
Som Orgelspil af hellige hvide Hænder.
Dog jeg, der drømmer kun, men ikke tror,
Er fjernt fra ham, hos hvem jeg skulde være.
forladt af Herren og hans Englehære,
Berøvet Hold i Himlen og paa Jord,
Jeg føler fjenden lufte paa mit Spor.

Hans Tanker i min egen Hjerne gjære,
Han taler gennem mine egne Ord!

(Gaar ind.)

6.

Paa Havet.

(Nat henimod Morgenstunden. Højt oppe svæver i den onde
Engels Skiffelse)

Lucifer.

Der sejle de. Se den flyvende Snekke
Smidigt sig gennem Doverne strække
frem i det øde, natlige Rum.

Den hugger i Bølgerne med sin Bringe;
Støvende staar det skinnende Skum
for begge Bord som en bassende Dinge.

Natten er stille, Natten er stum.

Kun Bølgerne pladske, Bølgerne flinge.

Hvor trygt de sove. Skjændsel og Skam!

Jeg har ingen Magt til paa dem at faa Ram.

Det støder mig bort, saasnart jeg mig nærmer.

Hun bad sin Skytsengel skjærme ham.

Men hvad er det, som hende beskjærmer?

Det lyser over hver Bølgekam!

Der er mig fjendtlige Magter omborde.

Var det en skræffelig Fejl, jeg gjorde,
 Dengang jeg Begges Skjæbne forbandt?
 Tabte jeg just, hvor jeg troede, jeg vandt?
 Højroestet tager Tvivlen tilorde.
 Jeg haabed at fange dem begge to;
 Syndigt er Offeret, hun vil bringe,
 Dog bringer hun det i den bedste Tro,
 I den rene Samvittigheds dybe Ro,
 Med en Overbevisning, jeg ikke kan tvinge.
 Af selvforglemmende Kjærlighed
 Begaar hun en Synd, hvorom Intet hun veed.
 Men Gjerningen stemples af Sindelaget;
 Hvad der er gjort for at gjøre Godt,
 Opskrives hisset for Villien blot.
 Saa gaar hun fri — og jeg er bedraget!
 Ha, jeg har tabt! For klart jeg det ser,
 Den daarende Sjæl, den blomstrende fine,
 Som jeg havde troet, skulde prange blandt mine,
 Favner jeg aldrig, og mer og mer
 Maa jeg nu baade elske og hade
 Den Sjæl af en Jomfru, den frejdige, glade,
 Hvem al min Bejlen lod uberørt.
 Har hun da ikke min Stemme hørt?
 Aldrig fornummet mig ved sin Side?
 Det er, som syntes hun knapt at vide,
 At jeg er til. Men holden og hel
 Skjænker hun til min værste Fjende
 Den Sjæl, jeg stræbte mig selv at vinde,
 En Sjæl, hvori jeg aldrig fik Del.

Hvor trygt de sove. Pladskende trille
De svulmende, glimtende Bølger blaa.
Bøjet henover ham ser jeg staa
Hendes egen Engel med Øjne milde.
Den mærker ham med et skræmmende Tegn,
Der kyser bort, hvad jeg sendte ham over.
Gjennem de sølvhvide Vingers Hegn
Nærmer sig Intet til ham, der sover.
Nu er han under Engelenes Magt;
Det er han stundom, skøndt mest i Drømme.
Dog alle Drømmebilleders Pragt
Af rene Former og Farver ømme
Gjør mig kun lidet Skaar i mit Spil,
Der er blot Eet, som fra mig befrier,
Et Eneeste! Der skal mere til
End selv de prægtigste Fantasier.
Gaa ej for højt paa din vilde Flugt,
Det hidser Hjernen og hjælper ikke!
Fra det, Du søger med hede Blikke,
Er Du, som jeg, blevet udeluft.
Vi leve Begge til Død før Andre,
Vi sætte højest vort eget Jeg,
Thi skal vi Begge tilsammen vandre
I Seklers Eviighed samme Vej
Bort fra det Sted, som i fordums Dage
Vi Begge kaldte med Skjel vort Hjem,
Tilbage stadigt og kun tilbage,
Mens de, vi kjendte, gaa frem, gaa frem.

*

*

*

I Livets Land, i Salighedens Rige,
Hvor skyldfri Sjæle fylkes fjernt fra Jord,
De rene Hymners Diraktsøjler stige
Bestandigt op i strengt og sikkert Chor.

Og gyldne Kloder drages ind og spinde
I Lysen, alt det Skabte fredser om,
Den Sol, hvis Glød fordamper hvert et Minde
Om Jordens Klæbrighed og Fattigdom.

Alt, hvad af Jordisf før de frelstste fjendte,
Er faldet sammen til en Haandsfuld Stov.
Med stedse større Salighed i Vente
Er Skaren hisset for vor Jammer dov.

Hvad ikke var af Gud, er glemt af dem.
Vi er forglemte, de gaa frem, gaa frem.

* * *

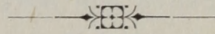
Han hører ikke. Klingende time
Som fjerne Klokker Bølger i Dands.
Milevidt lægger sig Maanens Glands
Over Havet hen i en funklende Strime.
Upletet rene Døverne blødt
Langsmed Kahyttsvæggen fluffende glide,
Hvidsfe med fysfende Læber: „Sov sødt!
Smuk er den Engel, der ftaar ved din Side.“
Den glatter hans Pande; hans Drøm gjøres glad.
— Glæd Dig kun ikke. Hun flipper fra Legen,
Men Du idetmindfte, Du er min egen;
Nu gjælder det blot om at ffiller Jer ad!

Hvem veed? Det kunde sig saadan vende,
 Alt hun foruden selv at gaa fri
 Ogsaa fik vristet mig ham af Hænde.
 Lad hende dø, saa er Tivolen forbi!
 Da vil han knuses under sin Brøde,
 Han offred hende, han offred Alt.
 Paa Jorden er Alting affindigt og øde
 Og borte Himlen, hvorfra han faldt,
 Smerter og Nag fortvivlelsesvangre
 Drive ham snart til det sidste Skridt,
 Den Synd, der ikke er Tid til at angre,
 Selvmordets Synd, og Byttet er mit.
 Det er af Svaghed, han gaar til Grunde,
 Han er en vaklende Charakter,
 Der trods sin Himmelflugt ikke ser,
 Hvor vis paa Sejren han være kunde,
 Om han et eneste Øjeblik
 Sig selv forglemte og dristigt gif
 Ind paa mig uden sit Sværd at fugte
 Med Taarer blot og med Vievand,
 Men med en Væde, der vilde frugte,
 En selsom, levende Talisman.
 En Draabe Blod af det røde, rene
 Var frelse nok ej for ham alene
 Men for det bundløse Univers,
 Om det faldt sammen paa Kryds og Tværs.

Det er ham skjult, men han kunde det finde
 Paany, om Nogen vilde ham minde;

Hun truer mig, jeg maa skille dem.
Hift staar af Morgentaagerne frem
Salerno, hvor hendes Blod skal rinde.
Det dages; Stjernerne gaa til Gjem
Luffende til deres Øjenlaage;
Højtoppe kredser en snehvid Maage,
Dens Dinger farves af Purpurlys.
Over Havsladen gaar et forventningsfuldt Gys.
Snart kaster Solen Roser og Blommer
Paa højeste Tind og i dybeste Krypt.
Sanct Michael kommer, Sanct Michael kommer!
Fyrste for Mørket, synk dybt, synk dybt!

(Styrter sig i Bølgerne og forsvinder. Solopgang.)

VI.

1.

Højskolen i Salerno.

(To Studenter.)

Første Student.

aa I studerer ved Monte Cassino;
Hvad tykkes Jer om vor Stiftelse her?

Anden Student.

Ja, sandt at sige, kom jeg saa silde,
At jeg har knap nogen Mening endnu.
Dog det skal indrømmes: Luften er sund,
Staden folkerig, Omegnen prægtig
Og Højskolen selv imponerende mægtig.

Første.

Ja, her er smukt. Fra Calabriens Høje
Synker den friske Bjergluft herved,
Og ved Sommertid det vifter fra Søen
Svalt gennem Klosterets Buegang.

Egemeget hvad Aarstid I kommer,
Gjæster bestandigt I finde kan,
Studenter, Handelsfolk, Præster og Krigsmænd,
Der vende hjem fra det hellige Land.

Anden.

Sig mig, med hvilket fag I begynder,
Hvorledes er Eders Studieplan?

Første.

De første Semestre vies bestandigt
Helt og holdent hos os til Logik.

Anden.

Det, tykkes mig, er en underlig Skik,
Naar Studiets Maal dog er Lægekunsten.
Men I har vel sagtens Grunde derfor?

Første.

Ja, ser I vel, i en Kunst som vor
Er Intet saa vigtigt som Dialektiken.
Hvor skulde man ellers faa Folk til at tro,
At Curen var rigtig, hvordan det saa ender.
Er først der lagt Grundlag med Rhetorik,
Gaa vi hurtigt fremad i Medicinen
Ved Divifsectioner paa Svin især.
Deres Bygning staar Menneskets mærkeligt nær.

Anden.

Ja, det har jeg oftere ladet mig sige.
Men hvordan er Eders Latinitet?

Første.

Den overgaar Alt, hvad I hidtil har set!
Hvert lille Hefte, I her faar i Hænde,
Er skrevet paa flydende, classisk Latin.
Mænd, som vor lærde Docent Platearius
Og Garipontus Passionarius
Vilde forbause Cicero selv.
Passionarius navnlig er fuldendt.
Han skrev fornylig en Bog om Kolif
Paa de eleganteste Hexametre.
Kort sagt, der er knap nogen Videnskabsgren
Eller form af Kunst, som her ikke dyrkes.
Og har vi tilbunds gjort Bekjendtskab med Alt,
Kommer tilsidst Disputatsen for Graden.
Der lægges fælder i hvert et Ord;
Corona commilitonum flapper,
Naar Opponenten fastes til Jord.
Slutteligt frones den lærde Forsvarer
Med Laurbærkrandsen. Decanus selv
Kysser hans Kind og rækker ham Ringen;
Som Doctor artium et physices
Er han en Helt, der viger for Ingen.
Men vi maa gaa, hvis vi skal faa Plads.
Alt samles hele vor Skoles Befolkning
Til Passionarius' lærde fortolkning
Af Tallets Mystik hos Pythagoras.

(De gaa.)

*

*

*

(To Doctores komme ind i heftig Ordstrid.)

Første Doctor.

Hvad I der har sagt, er et Postulat,
En Absurditet, man kan gribe med Hænder.

Anden Doctor.

Men vil I da gjøre mig rent desperat;
Man maa jo tro, at I slet ikke kjender
En Tøddel af Platos Philosophi.

Første.

Den kjender jeg sagtens bedre end I,
Men jeg er af Aristoteles' Mening:
Stof og Idee er i stadig forening.

Anden.

Uldrig! — Ideen som form og Aand
Er netop et Udfkilt, et Choriston.

Første.

Au, jert Begreb om det Ideale
Nærmer sig stærkt til det Bindegale.

Anden.

Jer Grovhed egger mig ikke til Riv.
Jeg staar for højt til at lade mig røre
Af En, der saarer hvert classiff Øre
Ved Brug af sine med Gerundiv!

Første.

Retfærdige Himmel! Hvad maa jeg høre.
Løgnhals, Bagvadsfer, forsvar dit Liv!

(Trækker blank og sætter efter ham. Vaabenflirren udenfor.)

(Frem fra en af Pillerne kommer forklædt som Doctor)

Lucifer.

Hej, Bravo, Bravo, saadan skal det være!
Haha, lidt Morskab har man dog iblandt
I dette Galehus, hvor ellers Luften
Er tung og sur som i en fugtig Krypt;
Stænk lidt med Blod, det kryddrer Atmosphæren!
Ja, var det ikke just min Embedspligt,
Saa skulde aldrig mine Fødder komme
I sliq en Anstalt, der med sine Taarne
Selv langtfra ligner stærkt en Sarcophag
Med høje Candelabrer paa hvert Hjørne. —
Hvormeget Ungdom smuldrer ikke her
Og falder skjæret hen i Støv og Tomhed.
Er det et Arnested for Videnskab,
Et Kunstens Tempel? Jammerlige Daarer,
Som for en tvivlsom Titels blege Skin
Af døv forfængelighed kaste bort
Den bedste Del af jeres Liv og trælle
Ufigeligt, til Brystet svinder ind,
Og Synet svigter; tidligt skal des Panden,
Og Hjernen selv vil ikke virke mer.
Nej, Pris for den, der stundom dog har lagt
Til lette, lyse, viltre Melodier
Sin Arm omkring et smækkert Liv og følt
Et Hjertes Slag mod sine Fingerspidser.
Vel sandt! ved altfor vildt at søge Kys
Bag Løvet, hvor de faldne Lindeblomster
Bedække tyft den dugbesprængte Jord,

Gaa Nogle ned til mig; men Alle, Alle,
Som væve sig af lærd, ufølsomt Hovmod
En Narredragt for Tid og Evighed,
Skal bære den hos mig, som her de bar den.
Til Jord og Himmel har de Intet kjendt,
Og saa gaa de naturligt nok til Helved.
Kjedsommelige, sikkre Contingent!

Dog, mine Gæster komme. Jeg fornemmer
En Duft fra Haven hist, jeg aldrig glemmer,
Dens Bund er tæt af blaa Violer fuld.
Der trives Tillid; Elskov uden Lige
Udfolder frit de tunge Roser rige,
Og intet Hjerteblad faar Nattefuld.
fra unge, friske Sjæle stundom bæres
Den samme Vellugt over Jorden hen,
Mens de af Troen paa det Gode næres,
Til langsomt de af Skuffelser fortæres
Og Mistillid og Spot forframmer dem.
Men hendes Tro kan ikke blive rystet;
Den staar som Paradisets Palmetræer,
Dens frugt af Frygtløshed har alt hun høstet,
Den dufter stærkt, den falder mig for Brystet,
Min Stemme synker, naar hun kommer nær,
Og selsomt, at just jeg skal hende sende
Did op, hvor aldrig selv jeg komme kan.
Det er en Haan! Men der maa gjøres Ende
Paa Kampen. Har jeg hende først fra Hænde,
Skal Ingen være mig saa vis som han.

(Fyrst Henrik og Else komme ind.)

Fyrst Henrik

(til Lucifer.)

Kan jeg faa Doctor Angelo i Tale?

Lucifer.

Han staar just for Jer.

Fyrst Henrik.

Saa veed J Bested.

Jeg er fyrst Henrik Hoheneck, og her er
Den unge Pige, som jeg skrev Jer om.

Lucifer.

Det er en ansvarsfuld og farlig Sag,
Som vel maa vejes. Har hun ogsaa fuldtud
Af egen Drift foruden mindste Tvang
Selv taget sin Bestemmelse?

Fyrst Henrik.

Trods Alt,

Trods Modstand, Bønner og Besværgelser
Er hun uroffelig.

Lucifer.

Hm, det er sælsomt.

(Til Else.)

Har J betænkt Jer vel?

Else.

Jeg kom her ikke
for at forklare mig, men for at dø.
Saa tag mit Liv, men skaan mig for jer Tale.
Jeg længes efter at gaa bort herfra,

Før nogen ydre Larm forstyrrer Freden,
Jeg bærer i det hellige Sacrament.

(Lucifer trækker sig noget tilbage. Else gaar efter ham.)

Fyrst Henrik.

Kom, Else, kom! Gid jeg var aldrig rejst,
Og Du var blevet hjemme hos din Moder!
Og havde Du blot aldrig set mig. Kom,
følg med tilbage strax!

Else.

Det er umuligt!

Den Sag er noksom drøftet mellem os.
Dø skal og vil jeg.

Fyrst Henrik.

Jeg forbyder det!

Nu er det nok. Jeg havde kun bestemt
At sætte Dig paa Prøve. Det er sket.
Jeg selv kan nu se Døden under Øjne,
for Du har lært mig det.

Else.

Min høje fyrste,

Betænk det Ord, I gav, og tilgiv mig,
At jeg kan ikke mere gaa tilbage.
To Engle smaa os følge, hvor vi gaa,
Usynligt de paa vore Skuldre hvile,
Hver med en Bog og skrive flittigt op
Alt, hvad vi gjør, det Gode som det Onde.
Den onde Gjernings Engel tover mildt,

Til Sol gaar ned, at vi vor Synd skal angre,
Saa slettes Skriften ud, og Alt er glemt.
Men Regnskabsføreren for hvad er godt
Tilskuffer strax ved hver en from Beslutning
Sin Bog og flyver op med den til Gud.
Er nu min Gjerning god, som fast jeg tror,
Kan Ingen mere falde den tilbage;
Den staar i Himlen skrevet op som Daad.
Derfor til Værket!

(Til Lucifer.)

Tag mig; jeg er rede!

Fyrst Henrik.

Hvad har jeg gjort? O jeg Ulykkelige!
Dør Du, er jeg fortabt! Bliv, Else, bliv,
forbarm Dig, bliv!

Else.

Fyrst Henrik, Dyrebare,
Velsignede, fat Mod, Gud styrke Jer,
Vær god og gaa! Snart bliver Altting godt.
Jeg bad derom for Jer og dem derhjemme
fornys, da jeg var løst fra Synd og laa
Paa Knæ for Gud. Jeg bad i Øjeblikket,
I samme Øjeblik, jeg Hostien sank;
Imens min Sjæl blev blændende hvid og blank
Af Ham, der selv mig fyldte, bad jeg for Jer,
Saa vær kun tryk, gaa lidt og kom til Ro;
Vær glad! Betænk, det er vor fælleds Lykke.
Di skilles heller ikke. Kan det ske,
Skal ved Kaminens Skjær I stundom se

Mit Ansigt mellem Eders andre Gjæster.
Tro da, det er en Ven, jer bedste Ven,
En, som kan ikke være Jer foruden,
Og som for alle Engles Dejlighed
Kan aldrig glemme Jer og dem derhjemme.
Gud glæde Jer!

(Til Lucifer.)

Nu hurtigt! Lad os gaa!

fyrst Henrik.

Rør hende ikke, Angelo! Giv Slip,
Om I jert Liv har kjært! Hun er affindig,
Og for at blive helbredt kom hun hid.

Else.

fyrst Henrik dog!

Lucifer.

Kom med mig! Denne Vej!

(Else gaar med Lucifer, som støder fyrst Henrik tilbage og slaar
Døren i.)

fyrst Henrik.

Er hun da gaaet! — Det er jo umuligt —
Og jeg, jeg er — — Gud, fri mig fra det Onde!

(Køber af al Magt mod Døren.)

Luf op i Himlens Navn, luf op, luf op,
fordømte Morder, Angelo, op med Døren!

Else

(indenfor.)

Farvel, fyrst Henrik, Elskede, farvel!

Fyrst Henrik

(som før.)

Slip Døren, Skurk, Du selv skal slaas ihjel!

Lucifer

(indenfor.)

Det er for sent, og Skyld i Alt er Du!

Fyrst Henrik.

Og var Du Satan selv, saa vogt Dig nu!

(Sprænger Døren og styrter ind Bulder og Kamptummel.)

2.

Fæstegaarden i Odenwald.

(Ursula spindende udenfor Huset. Tidlig Sommeraften.)

Ursula.

Det er en Ting, som bestandigt ses:
Naar Døden først har begyndt at komme
Ind i en trofast, elskende Kreds,
Kommer den atter, før Aaret er omme.
Aldrig tager den En men To,
Snart under Hvælvet af Marmorstene,
Snart i den fattiges lave Bo;
Det er af Medynk, skulde man tro,
At ikke den Døde skal være for ene
Hist i det fjerne, hvor han gif hen.
Og dog er Savnet vel størst for den,
Som blev paa Jorden løvnet tilbage.

Og jeg ſfulde gaa uden mindſte Klage,
Om Døden, naar den kommer igjen,
Vilde mig med ſig til Elſe tage.
Dog, hvem ſfulde ſaa tage Vare paa
De ſtaffels Børn og hyggende gaa
Om Gottlieb, naar han i Kvæld er hjemme?
Kan ſtundom end han ſin Sorg forſlaa
Ved Arbejd og for en Tid den glemme,
Ser jeg dog tidt, naar han kommer ind,
Hans ſøgende Blik, ſom ſavnede han Noget.
Saa ſætter han ſig med Haand under Kind
Nederſt ved Bordet helt ind i Krogen
Og vender ſit Anſigt fra Lampens Skin,
At Ingen ſkal ſe, han har Taarer i Øjet.
For ſaa at gjøre ham Sindet let
Taler jeg til ham og lader fornøjet;
Dog vil det ikke lykkes mig ret.
Tvivlen er ond at have tilgæſte.
Nu er det ſket. Af, vidſte vi blot
forviſt, at hvad vi har gjort er godt;
Vi haabede at gjøre det for det Bedſte. —

(Gytter og ſer ſig omkring.)

Hvem er den Mand, der kommer? Men hvem
Ser jeg derhenne langs Hyldene liſte
Kiggende ind mellem Hegnets Kviſte?
Nu kommer han helt af Buſſene frem.
Han ſtandſer, ſom om han ikke vidſte,
Om han vil ind eller om han vil ud.
Der kommer han. Paa hans Vaabensfrud

Staar der baldyret en fyrstekrone —
Et Bud fra fyrsten! — Nu hjælp os Gud!

Jægeren.

Bor Gottlieb her?

Ursula.

Ja, jeg er hans Kone.

Hvad vil J?

Jægeren.

Bringe Jer fyrstens Bud.

Ursula.

Liv eller Død? Hvad har J at melde?

Jægeren.

Tøv lidt, og lad mig i Ro fortælle
Lidt om hans Hjemkomst.

Ursula.

Hans Hjemkomst! Af —

Saa han er kommet?

Jægeren.

Ja, Gud ske Tak!

Munter og frisk er han kommen tilbage,
Saa sund som i sine første Dage,
Da han sprang om paa sin Moders Skjød.

Ursula.

Saa er det slet! Saa er Else død!

(Græder.)

Jægeren.

Hej, tøv igjen! Om J vente vilde,
Saa gif der færre Taarer tilspilde;
Bedst var det, om J med Lempe foer.
Tag ikke til Hatten, før Manden kommer.
Det er et gammelt, fortrinligt Ord.

Ursula.

O tal! Saa sig, hvad J har at sige.

Jægeren.

Sandt nok, jer Datter er ikke mer —
Det vil sige: ikke mer Bondepige,
Som før hun var, og som flest man ser.

Ursula.

Uf, jeg er svag og let at forhaane,
Fattig og uden Værn mod jer Spot.
Er J, der bor i et fyrsteligt Slot,
Ikke saa høvisk, at J kan sfaane
En stakkels Kvinde, og allerhelst
Naar hendes Barn er lagt under Mulde,
Jer egen Moder J mindes skulde!

Jægeren.

Nu godt, nu godt. Eders Barn er frelst.
Jer Datter lever; og karst tilfulde
Er ogsaa fyrsten af Hoheneck.
Saa fast som Else, saa from og kjæf
Er ingen Anden til Døden gaaet.

Ved sit Exempel, ej ved sit Blod
frelste hun fyrsten og gav ham Mod;
Han selv har i sidste Øjeblik slaaet
Af Morderens Hænder den kolde Kniv
Og sejrrikt hende fra Døden vundet.
Men fyrstens Sot er, som sagt, forsvundet.
Mange tro, han har Lægedom fundet
Ved at berøre en Helgens Ben.
Dog mener jeg rigtignok selv, at Curen
I aaben Luft over Stof og Sten
Har ogsaa væsenlig Del i Curen.

Ursula.

Du, de fortryktes og Sorgfuldes Haab,
Dronning for Alt, hvad Himlen har inde,
Hellige Jomfru, Moder og Kvinde!
Dersom en Moders og Kvindes Raab
Kan Vej til Dig i din Herlighed finde,
Være min Tak til Gud Dig betroet.
Tag Du min Bøn i de Hænder milde,
Som bar vor frelser, da han var lille!
Din yndige fod er med Hellighed sfoet,
Dig skræmmer flammen ikke tilbage,
frit for Guds Throne træder Du hen.
Bring Du min Lovsang og læg Du den
Paa Herrens Knæ, saa vil han den tage.
Mit Barn var dødt, men det lever igjen!

Jægeren.

At hun var død, har da Ingen sagt Jer

I samme Stund, jeg mit Bud har bragt Jer,
Sejler hun just med fyrst Hoheneck
Ud Rhinen ned mod sit Hjem tilbage.
Sammen de staa paa det bonede Dæk;
Røde og hvide Bannere flage
fremmerst i Skibets forgyldte Stavn.
Og hvad I nu maa Jer drage til Minde:
Else er ikke jer Datters Navn,
Men Frøken Alicia! Snart skal I binde
En Myrthebrands til vor unge fyrstinde.
Thi, dengang vi fra Salerno foer,
Tog hende fyrsten i favn og svoer
Aldrig at ægte en Anden end hende.

Ursula.

Du milde Himmel! Det er vist Alt
En Drøm, jeg drømmer, saa lidt jeg fatter,
Hvor det er muligt, hvad I har fortalt!

Jægeren.

Tro nu kun mig, for, ser I jer Datter,
Kan let det hænde, at knapt I tror
Eders egne Øjne, saa smuk og stor
Er Else blevet i Mellemtiden.
Jeg saa hende for et Par Dage siden;
Paa Skibets Bro jeg saa hende staa
I snever Kjortel af Silke blaa.
Dybt ned gif Livstykkeets Kniplingsstrimmel
Ud Halsen mælkehvid, ung og pur.
Hele den høje, smækkre figur

Tegned sig af mod den lyse Himmel.
Saa slank hun var og saa skøn og pryd,
Som kun de Damer engang saa ud,
Om hvem der staar i de gamle Sange.
Og fyrsten holdt hendes Haand i sin;
Hver lille Finger, spinkel og fin
Kysfed han høvisk hundrede Gange. —
Snart er hun her. Imorgen maasse
Skal I jer Datter og fyrsten møde.

Ursula.

Min Else, mit Barn skal igjen jeg se,
Hun vender hjem til mig fra de Døde!
Nu maa jeg kjende, hvor Gud er stor,
Og hvor uendelig god tillige:
Hvad ej jeg voved ham højt at sige,
Den Bøn, der aldrig kom frem i Ord,
Men tykt kun turde sig i mig røre,
Har han baade kunnet og villet høre.
Vel den, der bliver i Tro forfarn
Ved Naaden, Gud lader paa ham sfinne.
— Jeg vil hen, hvor hun er, jeg vil hen til hende,
Min førstefødte, mit foraaarsbarn!
(Køber ind i Huset efter de smaa Børn og skynder sig med dem ud
af Havelaagen).

Jægeren.

Se saa! Nu gaar da den gode Kone
Af lutter Glæde fra sin forstand.
De Smaa stemmer op i den samme Tone:
Ud efter fader, ud alle Mand!

Se Drengen kun, der sin Kjæphest henter
Og springer ned som et viltert Føl.
Men her staar Aftensmaden og venter,
Et dygtigt, svingende fuldt Krus Ol,
Duftende Brød og et stort Stykke Skinke.
Hvad Sorg saa Gottlieb kan have lidt,
Har den ikke skadet hans Appetit.
Heller ikke min vil lade sig sinke,
Til Noget byder. Jeg har fortjent
Mit Ol, og Gottlieb skal blive narret.
Drif nu, til Kruset er endevendt,
Skaal for mit Herfskab, for Brudeparret!

(Drifker.)

Ah, hvilken kraftig varmende Bryg;
Det bliver kjølign i Aftentaagen.
Men se derhenne ved Havelaagen
Drengen, der sidder paa Gottliebs Ryg,
Den vilde Dreng, han raaber og synger
Og kildrer sin fader, saa han maa le;
Det mindste Barn til hans Knæ sig klynger,
Og Hustruen kysser dem alle Tre, —
Alt komme Stjernerne frem foroven,
Søvndruffent nikker det gyldne Korn,
Døstigt og blundende strækker sig Skoven,
— Holla! Vaagn op og giv Lyd af mit Horn!

(Fanfare.)

3.

Slottet Vogelsberg ved Rhinen.

(Fyrst Henrik og Else paa Altanen ud imod floden. Solnedgang ;
Aftenklokkerne ringe.)

Fyrst Henrik.

Det bliver stille; Jublen og Støjen
Og Gigernes Lyd ved den larmende fest
Er tonet hen, og den sidste Gæst
I Toget rider nu om bag Højen
Og bliver borte. Saa er det bedst,
Saa er det bedst! Nu er vi alene,
Ganske alene tilbage her.
Og Solen sank, men dens varme Skjær
flammer endnu bag de høje Træer
I Rosenrødt mellem dunkle Grene!
Vi er alene sammen tilsidst.

Else.

fra fjerne Kirketaarne hist
Nu Klokketonerne falde
Vidt som en kvægende, raslende Regn
Over den stille, hvilende Egn.
Dog een klinger smukkest af alle.

Fyrst Henrik.

Ja, det er Klokken i Heiligenstein.

Else.

Den hellige Bonifacius Klokke!

Dens bløde Stemme synes at lokke
En Stjerne frem i hvert Bedeslag.

Fyrst Henrik.

Min Stjerne! Det er vor Bryllupsdag,
Der spæver bort i de Toner blide;
Skumringen kommer, drømmende varm.
Første Gang jeg staar ved din Side
Som Husbond. Lad mig lægge min Arm
Omkring dit Liv, saa jeg kan fornemme
Det Hjerte banke, hvord jeg har hjemme.
Jeg veed, at helt Du hører mig til,
Else, min Øjsten, Elskelil,
Min Brud, min egen Hustru, Fyrstinde!
Ungstende Lykke, utrolige Held!
Jeg ventede aldrig en Brud at vinde,
Og jeg skulde saadan en Rigdom finde!
— Du vil aldrig forlade mig! vil Du vel?

Else.

Forlade Dig, Du Inderligkjære!
O Nej! Maa Gud mig saa naadig være,
At ej for snart jeg skal fra Dig gaa.

Fyrst Henrik.

Nævn ikke det! Tænk aldrig derpaa!
Skulde jeg saa uslykkelig blive,
Var en saa bundløs Sorg mig beredt,
Da vilde min Stemme Dig kalde tillive.
Det er et Mirakel, som før er sket:
Knyg fast og tryk mig et Kys paa Munden,

Et Kys af varmt pulserende Liv,
Min unge, levende, aandende Div!
Og hør saa et Under, af Kjærlighed runden:

Langt, langt herfra, hvor i Midnatsstunden
Du ser paa Himlen en sølvhvid Rand
Uf slukket Solskin, ligger et Land,
Hvor lange Bølger, skummende, stænkende,
Ensformigt slaa mod den sagte sig sænkende
Ensomme Strandbred af perlehvidt Sand.
Og indenfor bag de skumrende Kyster
Tegne sig Omrids af Skov og Krat;
I den blege, gjennemsigtige Nat
Det bløde, dunede Løvværk ryster
Paa mosbegroede Træer, som staa
Om stille Søer, saa lillablaa
Som store skinnende Amethyster.
Deroppe, langt herfra imod Nord,
En stor og sejrrig Søfonge bor;
Hans kronede Dronning og Hustru kjære
Med Navn af Daging og Morgenrød
Sit unge Liv satte til og blev død;
Det vilde hans Hjerte fortære.
Saa læste han højt den hellige Bog
Ved Lejet, hvor hun laa i Dvale.
Han bad og taled til hende et Sprog,
Det bedste, Nogen kan tale.
Det taled ogsaa med fager Mund
Baade Møer og høvisse Kvinde;

Hun hørte dets Klang, hun vaagned af Blund,
De monne hende levende finde.
Der var hun Glæden for alle dem,
Til hun ej maatte længere dvæle:
Himmeriges Klokker ringed hende hjem,
Hende længtes op til de Sjæle. —

Men Du længes aldrig bort fra mig,
Skal ej fra din Husbond flytte.
Jeg gaar til Grunde foruden Dig,
Du er min Kraft og min Støtte.
Du bringer Blodet op i min Kind
Og Klarhed i mit forvildede Sind,
Dit Aandedræt mig til Hvile luller,
Min trætte Pande trykker sig ind
I Sænkningen mellem din Hals og Skulder.
O allerkjæreste lille Hals,
Hvor skjær og fin med sin røde Korals
Den tykke, tre Gange slyngede Vinding!
Se, som en frostsne, tindrende skjør
falder fra Krandsen omkring din Tinding
Dybt ned det hvide, knistrende Slør.
Min Brud, min egen Hustru, fyrstinde!
Er Du virkelig min, og er Du en Kvinde,
Eller er Du en Engel fra Himlen sendt,
At jeg skal en fred og en Tryghed finde,
Jeg aldrig har anet og aldrig fortjent?
Aabnet er Virkeligheden mig blevet;
Du er min fører og Støtte deri.

Glemte er det famlende Sværmeri;
Hvad jeg har bortdrømt og overdrevet,
Skal nu gøres godt. Det er endt og forbi!
Dejligt at vide, Du staar ved min Side;
Emsomheden gjør svimmel og svag;
Du skal nu være hos mig hver eneste Dag,
Min hellige Agnes, min Hustru blide,
Bedst over Alle, tusindfold,
fin, saa jeg knapt tør i favn Dig trykke.
Med hele min Kjærlighed vil jeg Dig smykke,
Skjærme Dig ømt og slaa Dag om min Lykke.
— Se, nu falder Duggen, Luften er kold.
Dine Hænder er flamme. Kom, Elselille,
Kom ind!

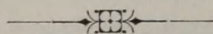
Else.

Hvorfor? Det er ikke saa silde,
Du Kjære! Se, nu kommer Maanen frem
Bag Kammen af Højen og ser paa vort Hjem
Og paa Dig, min Husbond og Herre milde.
Hvor smukt den lyser! Draabevis trille
Som Stænk dens Straaler fra Blad til Blad.
Hvor Gud er god, og hvor jeg er glad
for Dig og for Alt, jeg paa Jord har faaet!

Fyrst Henrik.

Her har jeg mangen en Aften staaet,
Hvor nu jeg staar hos min vundne Brud,
Og sruet Landskabet vidstes ud.
Det skumred; Duggen havde sig slaaet
Klamt paa Altanens Rækværk af Jern.

En Stjerne glimtede liden og fjern
 Højtoppe. Men nede fra Mosebukken
 Hinsides floden kom Taagerne frem,
 Pibende op som en hvidlig Em,
 Der steg og fylded ind omkring Lunden.
 Og jeg var glad, skjøndt ikke som nu.
 En Anden holdt min Haand, ikke Du.
 En anden Arm jeg følte sig lægge
 Omkring mit Liv, og hvert Ord af Begge
 Blev trofast i Hjertet af Begge gjemt.
 — Hvorfor betragter Du mig saa forstemt,
 Min Brud, min egen Hustru, fyrstinde?
 Vær Du kun tryk, det var ingen Kvinde,
 En Minnesanger det var, en Mand.
 Han kjæmper nu i det hellige Land
 Med Kors i Brynjen og Staal om Hærden,
 Staal i sin Røst og et Mod af Staal,
 Og Øjet aldrig vendt fra sit Maal.
 Dog han er ensom i al sin Færden;
 Han har sig selv og sit Sværd ved Lænd,
 Men jeg har Dig, hvor jeg kan ty hen.
 I Dig jeg kysser den hele Verden,
 Og hele Verden kysser igjen.
 — Men Natten lider, det bliver silde.
 Og Taagen fælder sig paa din Kind,
 Tøv ikke længer, kom Elselille,
 Gaf ind, min Hustru, mit Liv, gaf ind!

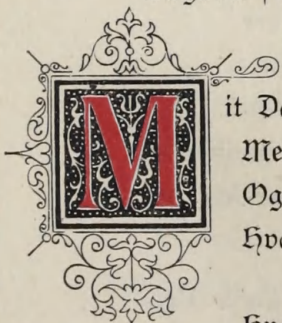

Epilog.

De to Gjengjældelsens Engle.

Englen for de gode Gjerninger

(med luffet Bog.)

Min Dagværk er endt!

Med usigelig Glæde har Herren jeg tjent
Og samlet en Skat til hans Ære.

Hvad Gud af sit Eget paa Jorden har
saaet,

Hvad frodigst slog Rod og har Modenhed
naaet,

Skal tilbage til Himlen jeg bære.

for Verden iblandt

Var helt nanseligt det Bedste, jeg fandt;
Men jeg bliver aldrig af Glimmer bedraget.

En farverig Sang har jeg hørt paa Jord.

Af den tog jeg ikke et eneste Ord,

Maaske har den anden Engel den taget.
Hellerøj tog jeg Alting med
Af Guds frygt bundet til Tid og Sted.
Og Formaninger, selvtillidsfulde, tørre,
Med Stød til Næsten og vise Raad.
Nej, Andagt, glødende, taarevaad,
Og Tro, der bliver til Offer og Daad,
Det tog jeg med! Der er intet Større
for os, der se fra det Høje ned.

Altverstraalende Dejlighed
Af Selvhengivelse, Selvforglemmelse,
fri for Bevidsthed om Offerets Værd!
Stor er din Løn af Glands og forfremmelse,
Hisset hos os og stundom alt her!
Og Du er sletikke sjelden at finde,
Vidt over Verden ud er Du bredt
I Hjertet næsten paa hver en Kvinde,
— Jeg kan tale derom, jeg har selv det set.

Lykkelige jeg!

Min Lod er at følge den Udvalgtes Vej,
Opsamlende Perler, hvorhen jeg skal træde.

Nu gaar jeg til Gud!

for den Salvedes fod ruller Skatten jeg ud,
Og skuer hans Smil og hans Glæde!

Englen for de onde Gjerninger

(med aaben Bog.)

Jeg tøver saa længe jeg tøve kan
Solen staar end over Himmels Rind,

Men stedse dybere synker dens Skive,
Frem trænge Skyggerne fod for fod;
Dog Skyggen af det, jeg har maattet skrive,
Klares og viger for Anger og Bod;
De sorte Træk vidsses ud og forsvinde,
Linien er blank, hvor en Synd er fortrudt.
Nyt Tiden til Bod, at Bladet kan skinne
Som Libanons Sne. Der end et Minut,
Et eneste! Nyt det! Lad intet tilbage
Af Brøde, jeg maa for den Hellige flage
Og skue hans Øje formørkes derved.

* * *

Nu gif Solen ned!

(Stigende.)

Se Stjernen er tændt,
Min Gjerning er endt,
Al Skygge paa Jord har jeg Lov til at glemme!
Nu gaar jeg til Gud
Og hviler mig ud
I det hellige Lys, hvor Engle har hjemme.

Æthren er sval. Her er klart, her er koldt!
Efter Trængslen paa Jord er jeg kongeligt ene.
Mod Himmelen dunkel som Ibenholt,
Staa Stjernerne store, funklende rene.
Og dog, iblandt Mængden af dem, jeg har set,
Er slet ikke ringest hin lille Planet,
Hvis Glimt for mit Syn sig i Dybet nu slukke.
Den tykkes mig herlig at fødes paa,

Den er løskjøbt og frelst, benaadet som faa,
Mens Tusinder efter forløsningen sukke.

I Rummet etsteds er der Rigdom og Liv.
Hin fredsende Boldt er af Guld og massiv.

Om Kloden sig spinger

Paa blegrode Dinger

En lilliehvid Engel. Jeg veed, hvem det er:

Det er Lucifer!

I daarende Skjønhed saa' tidt jeg ham tindre.

Af Lys har han Navn

Og gjør Lyset Gavn

— Imod sin Villie, men derfor ej mindre.

Det gaar med ham som med alle dem,

Der vil føre mod Gud deres Villie frem;

De øde kun deres Kræfter,

Det hjælper ikke. Han er for stærk.

Han tager Nyttten, og siden efter

Styrter dem selv deres onde Værk

Med Brag over Hovedet sammen,

Guds Navn til Lovsang og dem til Skam.

Hvad end der sker, maa det tjene Ham,

Thi hans er Riget

Og hans er Magten

Og Væren

Evindeligt.

Amen!

